

ANALIZY * TENDENCJE * OCENY

RYNEK ROLNY

EKONOMICZNE I SPOŁECZNE UWARUNKOWANIA
ROZWOJU POLSKIEJ GOSPODARKI ŻYWNOŚCIOWEJ
PO WSTĄPIENIU POLSKI DO UNII EUROPEJSKIEJ

Publikacja zrealizowana w ramach tematu:

Monitorowanie oraz analiza zmian polskiego łańcucha żywnościowego.

W zadaniu:

Analiza wzajemnych relacji ekonomicznych między poszczególnymi elementami łańcucha żywnościowego.

EGZEMPLARZ BEZPŁATNY

KWIECIEŃ 2009

Spis treści

1. Koniunktura w rolnictwie	Jadwiga Seremak-Bulge	3
2. Rynek zbóż	Marcin Krzemiński	5
3. Rynek cukru	Piotr Szajner	12
4. Rynek rzepaku	Ewa Rosiak	15
5. Rynek ziemniaków	Wiesław Dzwonkowski	21
6. Rynek warzyw	Grażyna Stępka	25
	Tomasz Smoleński	
7. Rynek owoców	Bożena Nosecka	34
	Irena Strojewska	
8. Rynek mleka	Zygmunt Smoleński	43
	Teresa Zdziarska	
9. Rynek wołowiny	Danuta Rycombel	48
10. Rynek wieprzowiny	Jan Małkowski	51
	Danuta Zawadzka	
11. Rynek mięsa drobiowego i jaj	Mira Kobuszyńska	55
	Grzegorz Dybowski	
12. Rynek baraniny	Danuta Zawadzka	61
13. Rynek ryb	Krzysztof Hryszko	65
14. Rynek żywnościowy	Krystyna Świetlik	71
15. Rynek środków produkcji dla rolnictwa	Aldon Zalewski	77
	Lucyna Mieszkowska	
16. Rynek usług dla rolnictwa	Magdalena Talarek	81
	Arkadiusz Zalewski	

RYNEK ROLNY

Skład redakcji: Jadwiga Seremak-Bulge (redaktor naczelny),
Roman Urban (z-ca redaktora naczelnego), Krzysztof Hryszko (sekretarz redakcji),
Lech Goraj, Jan Małkowski, Bożena Nosecka, Leszek Ślipski (opracowanie graficzne i skład).
Prenumerata: Barbara Walkiewicz - tel.: (022) 50 54 685

Adres redakcji:

Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej – Państwowy Instytut Badawczy
ul. Świętokrzyska 20, skrytka pocztowa 984, 00-950 Warszawa
tel.: (022) 505 46 66, faks: (022) 827 19 60
Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ – PIB
Nakład: 300 egz.

Biuletyn dostępny jest bezpłatnie na stronie internetowej Instytutu – www.ierigz.waw.pl

Oceny i komentarze prezentowane w biuletynie Rynek Rolny są opracowywane na podstawie najlepszych i sprawdzonych źródeł informacji, i są wyrazem wiedzy oraz poglądów autorów. Nie mogą więc być podstawą roszczeń podmiotów za skutki podejmowanych decyzji, które każdy podejmuje na własne ryzyko i koszt.

Wykorzystując informacje zawarte w biuletynie prosimy o podanie źródła.

Koniunktura w rolnictwie

Jadwiga Seremak-Bulge

W marcu pojawiły się oznaki poprawy rynkowych uwarunkowań produkcji rolniczej. Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR) wzrósł w ciągu miesiąca o 0,8 punktu procentowego (p. p.) do 97,6 punktu. Był on jednak niższy o ponad 2 p. p. niż rok temu. Zdecydowała o tym zdecydowana poprawa wyrównanego wskaźnika nożyc cen, który pod wpływem utrzymującej się od grudnia 2008 r. przewagi podwyżek cen skupu nad ich spadkami wzrósł do 99 punktów. Przyczyniła się do tego również malejąca dynamika wzrostu cen środków produkcji, która wyraźnie ustępowała podwyżkom cen skupu. W rezultacie wyrównany wskaźnik nożyc cen osiągnął najwyższy poziom w ciągu ostatnich 6 miesięcy, nadal był jednak niższy niż w marcu 2008 r. o 0,7 p. p. Nieznacznie poprawił się także wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu, który w ciągu miesiąca wzrósł o 0,4 p. p., nadal był jednak niższy niż przed rokiem o 0,5 p. p. Na pogorszenie wskaźnika potencjalnego popytu wpłynęło przede wszystkim realne podrożenie żywności, przy niskim indeksie produkcji przemysłu spożywczego. Sezonowy spadek indeksu przemysłu spożywczego na początku 2009 r. był głębszy niż przed rokiem o ponad 2 p. p.

Po bardzo trudnym 2008 r., kiedy rynkowe uwarunkowania produkcji rolniczej systematycznie pogarszały się, rok 2009 rozpoczął się dobrze. Podwyżki cen skupu wyprzedzały wzrost cen środków produkcji nabywanych przez rolników, a skumulowany wskaźnik nożyc cen wyniósł w lutym ponad 103 punkty. Jest nadzieja, że nie zmieni się to w najbliższych miesiącach.

Zmalała dynamika podwyżek cen środków produkcji, a w styczniu br. miał miejsce nawet ich niewielki spadek. Jednakże po silnych ubiegłorocznych podwyżkach środki produkcji są znacznie droższe niż przed rokiem. Słaby złoty utrzymuje na wysokim poziomie ceny surowców importowanych, w tym przede wszystkim energii i surowców do produkcji nawozów mineralnych. Zatem trudno liczyć na większe obniżki cen.

Na rynku zbóż po podwyżkach cen w pierwszych dwóch miesiącach br., w marcu dominowały spadki. Rośnie podaż, ale obroty są małe wobec znacznych zapasów zbóż u przetwórców i wyliczenia na bardziej wiarygodne prognozy co do przyszłych zbiorów. Na razie nic nie wskazuje na znaczący wzrost cen światowych w 2009 r., wobec wysokich zapasów i przewidywanych dobrych zbiorów w Unii Europejskiej, aczkolwiek spodziewany jest kilkuprocentowy ich spadek.

Wyraźnie poprawiła się opłacalność chowu trzody chlewnej w wyniku wzrostu cen żywca wieprzowego i niskich cen zbóż. Relacje cen są jednak nadal zbyt niskie, aby wywołać silny wzrost zainteresowania chowem trzody chlewnej w kraju. Czynnikiem hamującym może być także wysoki import, zwłaszcza, że w krajach członkowskich ceny żywca wieprzowego spadają od początku roku.

Rosną natomiast dynamicznie ceny drobiu, a także żywca wołowego pod wpływem wysokiej konkurencyjności cenowej i rozwijającego się eksportu. Może to zapowiadać dalszą ewolucję rynku mięsa w Polsce.

Rynek mleka stabilizuje się na niskim poziomie. Na rynku krajowym nie notowano istotnych ruchów cen na poziomie zbytu i detalu. Także na jednolitym rynku europejskim ceny stabilizują się z lekką tendencją wzrostową, podobnie jak na rynku światowym. Można mieć więc nadzieję, że spadek cen skupu w najbliższym czasie zostanie zahamowany, zwłaszcza że w lutym ceny mleka standardowego nieznacznie zostały podniesione.

Przyspieszeniu uległy podwyżki cen żywności. W styczniu i w lutym dynamika wzrostu cen żywności znacząco wyprzedzała inflację. Drożejącej żywności towarzyszyły obniżki wynagrodzeń, a w konsekwencji mniejsze wydatki na żywność. Może to wskazywać na pojawienie się bariery popytu na żywność.

Tab. 1. Wskaźniki^a obrazujące zmiany rynkowych uwarunkowań produkcji w rolnictwie

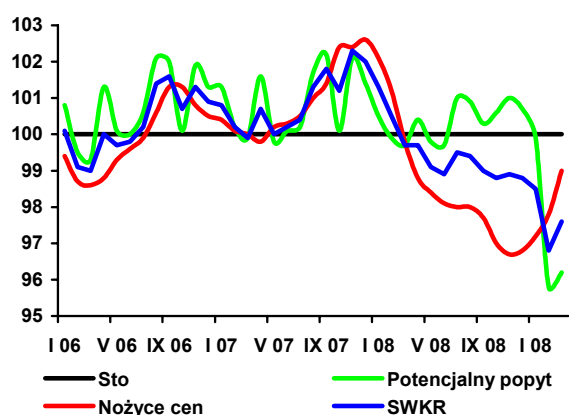
Wyszczególnienie	III 09	II 09	I 0(XII 08	XI 08	X 08	III 08
Syntetyczny wskaźnik koniunktury w rolnictwie (SWKR)	97,6	96,8	98,5	98,8	98,9	98,8	99,7
Wyrównany wskaźnik potencjalnego popytu	96,2	95,8	99,9	100,7	101,0	100,6	99,7
Wyrównany wskaźnik nożyc cen	99,0	97,8	97,2	96,8	96,7	97,0	99,7
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen skupu	99,2	98,1	97,9	98,3	98,8	99,5	100,6
Wyrównany wskaźnik wzrostu cen środków produkcji	100,2	100,3	100,7	101,2	101,6	101,8	100,9
Wyrównany indeks inflacji i cen żywności	99,6	99,8	100,0	100,3	100,3	100,4	99,4
Wyrównany indeks wynagrodzeń i cen żywności	99,4	99,5	101,0	101,5	100,7	100,3	99,8
Wyrównany indeks produkcji przemysłu spożywczego	86,9	86,1	98,8	98,8	100,2	99,8	98,9

^a średnie ruchome 6 – miesięczne

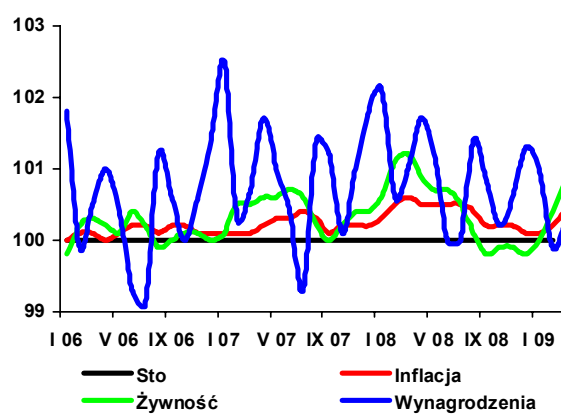
Wskaźnik zmian cen skupu liczony jest jako średnia arytmetyczna ważona dla koszyka produktów notowanych co miesiąc przez GUS i publikowanych w biuletynach statystycznych GUS. Są to zboża ogółem w tym , pszenica i żyto, ziemniaki, żywiec ogółem w tym żywiec wołowy, wieprzowy, i drób, oraz mleko.

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

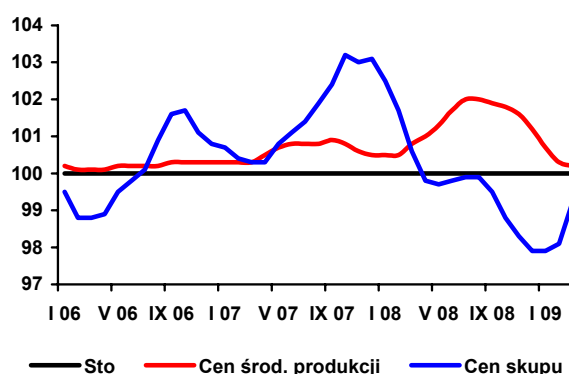
Rys. 1. Wyrównane wskaźniki koniunktury w rolnictwie

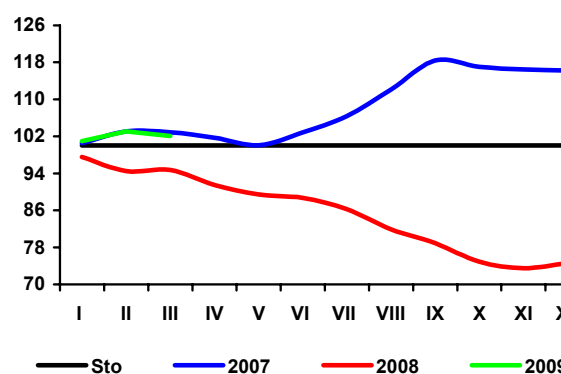
Rys. 2. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 3. Wyrównane wskaźniki zmian cen

Rys. 4. Skumulowany wskaźnik nożyc cen

Rynek zbóż

Marcin Krzemiński

Krajowe zbiory zbóż, mimo nietypowego przebiegu pogody wyniosły w 2008 r. 27,7 mln ton i były nieco wyższe niż w roku poprzednim. Dobre zbiory zbóż, dużo lepsze niż w dwóch poprzednich latach, były także w krajach UE i WNP, co wpłynęło na głęboki spadek cen krajowych i światowych. W nowym sezonie zbiory zbóż mogą być niższe, ponieważ niskie ceny zmniejszą zainteresowanie ich uprawą zbóż jarych oraz kukurydzy. Powierzchnia zasiewów zbóż ozimych pod nowe zbiory jest według wstępnych ocen nieco wyższa niż przed rokiem.

Obecny poziom cen zbóż jest o połowę niższy niż przed rokiem, ale ceny powoli wzrastają. Z taką tendencją będziemy mieli do czynienia do końca sezonu chociaż skala wzrostu nie będzie duża. Poziom cen jest zbliżony do ceny interwencyjnej, która z powodu drogiego euro, jest w przeliczeniu na złote wyższa niż przed rokiem. Interwencja rynkowa w Polsce jest realizowana na niewielką skalę; większym zainteresowaniem cieszy się na Węgrzech, w Czechach i na Słowacji. Ustalony przez UE limit skupu interwencyjnego kukurydzy (700 tys. ton dla całej UE) najprawdopodobniej zostanie przekroczony.

Na opłacalność produkcji zbóż niekorzystnie wpływają wysokie ceny nawozów, które osiągnęły rekordowe poziomy. W ciągu 2008 r. ceny niektórych nawozów podwoiły się. Przy niskich cenach skupu zbóż obecnie na zakup jednej tony nawozu należy przeznaczyć kilkakrotnie większą ilość ziarna niż przed rokiem.

Pierwsze miesiące 2009 r. przyniosły podwyżki cen niektórych pasz spowodowane w głównej mierze rosnącymi cenami surowców wysokobiałkowych. Natomiast sadek cen zbóż nie przełożył się na obniżki cen detalicznych produktów zbożowych. W ciągu 2008 r. zmalały jedynie ceny zbytu mąki i kaszy. Ceny detaliczne podstawowych artykułów były natomiast wyższe niż przed rokiem. W ostatnim kwartale 2008 r. wystąpił niewielki spadek ceny detalicznej mąki.

W 2008 r. mniejsze niż przed rokiem były przemiały ziarna i produkcja mąki; zwiększyła się zaś produkcja makaronów, pieczywa i pasz przemysłowych.

Według wstępnych danych eksport ziarna zbóż w 2008 r. wyniósł 667 tys. ton, z czego większość zrealizowano w ostatnich miesiącach roku, kiedy ziarno było stosunkowo konkurencyjne cenowo. Głównym odbiorcą naszego ziarna były Niemcy. W styczniu br. sprzedano prawie 100 tys. ton pszenicy (w tym 49 tys. ton do Egiptu i 37 tys. ton do Niemiec) oraz prawie 20 tys. ton kukurydzy (do Niemiec).

Dostawy ziarna do Polski pochodzą głównie z krajów UE. W 2008 r. import ziarna wyniósł ponad 2,3 mln ton, z czego najwięcej w drugim i trzecim kwartale. Pszenicę sprowadzano z Niemiec, Czech, W. Brytanii, Węgier i Ukrainy. Z Ukrainy, a także Węgier i Argentyny pochodziła sprowadzana do Polski kukurydza. Jęczmień sprowadzano z krajów UE-15, UE-12 oraz z Mołdawii. W październiku import ziarna obniżył się do ok. 80 tys. ton i na tym poziomie utrzymał się w dwóch kolejnych miesiącach, a w styczniu br. spadł do 52 tys. ton, w tym 37 tys. ton pszenicy (głównie z Czech)

Mąkę pszenną sprzedaje się głównie do Niemiec i Wielkiej Brytanii. Eksport pozostałych produktów pierwotnego przetwórstwa jest niewielki. Głównym sprowadzonym towarem pierwotnego przerobu jest sód, pochodzący z Czech i Słowacji oraz w mniejszym stopniu z Niemiec i Litwy.

Głównym eksportowanym towarem wtórnego przerobu było pieczywo, sprzedawane do krajów na wszystkich kontynentach. Najważniejszymi jego odbiorcami były jednak kraje UE oraz Rosja. Sprowadzane do Polski pieczywo pochodzi z krajów UE oraz z Turcji, Chorwacji i innych krajów europejskich. Gotowe pasze dla zwierząt domowych sprzedaje się głównie do krajów UE i na Ukrainę. W ostatnich miesiącach 2008 r. eksport pasz obniżył się w porównaniu z okresem wcześniejszym. Import pasz dla zwierząt hodowlanych pochodzi w większości z Niemiec oraz z pozostałych krajów UE.

Tab. 1. Ceny skupu i ceny targowiskowe zbóż (zł/tonę)

Okresy	Pszonica	Żyto	Kukurydza	Jęczmień	Pszonica	Żyto	Jęczmień	Owies	Cena interwenc. według kursu NBP
	skup				targowiska				
2007 I-XII	706,8	602,1	659,3	641,1	760,1	660,6	711,6	659,2	x
2008 I-XII	664,3	549,2	.	.	828,2	694,1	774,2	702,9	x
2007 I-VI	623,5	600,5	595,9	576,5	727,2	636,8	695,7	647,0	x
2008 I-VI	871,7	718,3	788,4	789,4	912,3	763,8	855,2	767,2	x
2008 I	861,2	726,1	779,5	777,2	852,5	735,9	790,4	706,2	370,51
II	879,7	736,6	812,0	819,7	879,4	745,9	837,5	744,3	369,53
III	909,6	731,1	795,3	795,8	913,4	763,2	866,1	784,7	366,51
IV	921,6	736,5	797,9	814,0	946,7	771,8	885,4	802,8	358,46
V	864,6	719,0	761,0	769,8	938,1	782,9	881,3	786,6	356,12
VI	804,1	689,3	748,1	757,1	943,6	782,8	870,7	777,8	x
VII	689,7	556,3	745,7	640,3	933,9	771,7	866,6	782,8	x
VIII	573,6	479,5	705,9	648,2	837,4	690,0	778,5	707,1	x
IX	517,1	426,2	531,2	580,7	743,0	626,6	688,6	640,8	x
X	467,1	373,5	321,5	555,7	682,4	597,4	637,0	587,6	x
XI	460,0	362,0	320,1	525,3	641,1	539,3	598,4	557,7	378,66
XII	470,6	355,5	367,4	495,7	626,7	522,2	589,8	555,0	410,73
2009 I	477,5	371,0	406,6	497,9	629,8	516,4	592,4	541,2	433,16
II	528,4	382,3	458,9	484,7	620,6	500,6	579,1	544,4	479,05
III ^a	473,4	384,0	515,7	439,5	561,0	401,8	526,7	502,1	479,06

^a dane MRiRW za ostatni tydzień marca, ceny skupu dotyczą ziarna paszowego

Źródło: Dane GUS, MRiRW

Tab. 2. Skup zbóż (tys. ton)

Okresy ^a	Pszonica	Żyto	Jęczmień	Pszonżyto	Zboża podst.	Kukurydza
2007 I-XII	3005,5	409,7	495,8	228,3	4213,0	622,7
2008 I-XII	3081,3	459,2	470,6	234,6	4281,1	673,7
2007 I-VI	883,9	115,6	114,7	44,4	1166,7	168,1
2008 I-VI	1041,9	121,8	98,7	55,8	1328,5	287,1
2006/07	3724,6	419,9	429,8	218,0	4152,4	484,5 ^b
2007/08	3163,5	415,9	480,0	239,7	4374,8	723,9 ^b
2007 VII	328,6	41,8	97,3	29,6	499,3	22,3
VIII	613,0	98,2	143,3	59,8	944,6	15,9
IX	555,2	54,7	66,6	37,1	729,4	26,7
X	319,5	51,2	34,7	33,8	450,6	184,2
XI	177,0	28,3	23,8	15,8	249,8	148,3
XII	128,3	19,9	15,3	7,8	172,6	57,2
2008 I	255,1	24,9	20,1	12,5	314,8	67,6
II	245,4	30,8	24,1	13,1	316,0	56,8
III	160,4	20,0	14,0	9,0	205,0	43,7
IV	159,7	21,4	17,3	8,1	207,4	48,6
V	126,0	15,1	10,9	9,1	162,9	39,0
VI	95,4	9,5	12,6	3,9	122,3	31,4
VII	193,2	42,9	70,6	22,4	329,6	24,8
VIII	751,2	151,4	186,8	76,5	1181,0	12,0
IX	403,3	65,9	59,9	35,6	571,4	10,4
X	250,0	28,2	22,6	13,1	315,4	109,4
XI	213,9	22,5	15,3	13,0	265,3	148,5
XII	227,7	26,4	16,5	18,3	289,9	81,6
2009 I	230,5	34,4	.	.	309,1	.
II	398,6	54,5	.	.	505,5	.

^a tabela opracowana na podstawie danych miesięcznych, ^b od października do września

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Przemysłowa produkcja niektórych wyrobów zbożowych (tys. ton)^a

Okresy	Przemiał zbóż ogółem	Mąka pszenna	Mąka żytnia	Pieczywo świeże	Makarony	Mieszanki dla zwierząt
2007 I-XII	1885,6	1531,6	110,1	746,3	113,1	5966,8
2008 I-XII	1597,7	1317,9	106,9	778,3	118,3	6133,4
2006 ^b I-XII	3008,3	2542,8	241,4	1551,5	146,2	6341,2
2007 ^b I-XII	2746,2	2399,0	233,6	1523,0	155,3	7053,4
2007 I-VI	1001,2	808,9	56,4	365,4	54,6	2976,3
2008 I-VI	757,3	638,3	51,0	392,9	58,2	3232,1
2007 X	157,7	121,2	8,46	67,0	9,83	499,2
XI	151,1	124,9	8,79	62,5	9,46	483,6
XII	115,5	103,4	7,75	62,9	8,70	470,0
2008 I	141,5	120,3	9,49	64,7	9,60	554,0
II	123,2	101,3	8,27	66,6	9,92	495,7
III	124,1	105,1	9,17	64,7	9,92	524,0
IV	130,7	109,5	8,65	65,8	9,97	569,3
V	115,2	98,5	7,30	66,9	9,05	552,7
VI	122,8	103,5	8,15	65,2	9,76	536,3
VII	134,8	115,8	9,78	64,2	9,61	551,9
VIII	129,1	108,8	9,42	63,5	8,68	458,2
IX	143,9	114,0	9,15	63,5	10,13	468,9
X	149,0	116,0	9,85	67,5	11,18	508,6
XI	143,6	116,9	8,96	61,1	10,68	448,7
XII	140,0	108,2	8,76	65,8	9,81	465,0
2009 I	.	142	12,1	.	11,3	.
II	.	137	10,9	.	9,4	.

^a firmy zatrudniające 50 i więcej pracowników, ^b firmy zatrudniające 10 więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Eksport i import ziarna zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b	pszenica ^a	żyto	jęczmień	kukurydza	zboża razem ^b
2008 I-XII	346,4	79,2	27,0	169,3	666,8	1135,8	54,5	290,4	781,3	2316,0
2008 I-VI	96,2	8,4	6,0	64,4	192,2	567,3	35,3	167,2	482,5	1287,6
2007/08	422,9	65,6	146,7	170,9	883,5	1180,0	33,1	191,8	506,0	1941,4
2007 X	81,49	17,82	14,39	56,82	182,9	21,78	1,64	6,40	16,46	46,5
XI	45,19	3,92	13,36	16,71	85,3	12,15	2,99	3,63	4,97	23,9
XII	22,38	3,64	4,78	13,41	50,2	18,85	0,03	8,02	7,77	34,9
2008 I	15,25	3,08	2,33	6,41	30,0	26,50	0,24	4,10	12,54	43,5
II	17,30	3,47	2,41	9,16	41,1	24,76	2,08	6,45	26,68	61,1
III	28,18	1,03	0,98	10,97	43,2	24,28	4,44	16,74	59,46	109,5
IV	34,58	0,57	0,00	24,14	61,1	112,50	5,40	59,15	99,52	285,8
V	0,90	0,00	0,00	7,06	8,9	169,07	9,34	42,98	140,12	372,1
VI	0,03	0,21	0,24	6,65	7,9	210,23	13,84	37,77	144,15	415,6
VII	0,57	0,06	8,99	13,24	23,9	212,88	10,83	54,55	98,53	382,3
VIII	13,57	4,80	4,42	6,80	34,2	133,26	3,42	25,00	84,41	251,5
IX	61,44	16,66	2,69	1,70	93,7	94,15	1,62	16,01	25,97	139,3
X	43,12	39,54	3,02	27,42	115,9	43,36	0,59	5,67	34,38	85,8
XI	74,49	5,51	0,99	36,21	123,3	34,90	0,30	8,65	37,68	83,4
XII	56,96	4,29	0,94	19,56	83,6	49,94	2,38	13,30	17,82	86,1
2009 I	95,20	9,41	0,57	22,59	131,6	37,00	0,02	5,16	8,89	51,9

^a razem z pszenicą durum, ^b razem z owsem, pszenżytem, gryką i prosem

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2008 r. dane wstępne.

Tab. 5. Eksport i import produktów pierwotnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód	mąka pszenna	pozostałe mąki	kasze grysiaki granulki	ziarno obrobione inaczej	ślód
2008 I-XII	28,77	5,80	7,51	7,61	28,05	35,50	15,78	26,99	35,30	252,0
2008 I-VI	13,51	3,10	4,18	4,30	15,36	18,53	9,40	13,90	17,40	136,6
2007/08	18,02	4,75	9,16	8,93	23,36	36,01	13,69	29,35	31,36	253,9
2007 X	1,17	0,22	1,31	0,94	1,26	3,75	1,56	3,36	4,29	17,51
XI	1,50	0,40	0,67	1,11	2,78	3,72	1,47	2,47	3,81	14,85
XII	1,28	0,60	0,60	0,92	0,98	2,24	0,68	1,67	1,31	14,18
2008 I	2,18	0,54	0,95	1,08	1,63	3,21	1,86	2,12	3,51	19,78
II	1,99	0,76	0,89	0,54	1,99	3,09	1,72	2,19	4,63	19,38
III	2,62	0,72	0,79	1,14	2,95	2,79	1,30	1,95	2,55	18,81
IV	2,25	0,37	0,57	0,74	4,18	3,06	1,65	2,01	1,87	25,73
V	2,18	0,44	0,50	0,35	2,25	2,95	1,30	2,96	1,20	23,46
VI	2,29	0,27	0,48	0,44	2,35	3,42	1,57	2,67	3,64	29,43
VII	2,41	0,30	0,52	0,53	2,21	3,23	1,36	2,69	1,74	29,31
VIII	2,03	0,49	0,56	0,42	2,38	4,22	0,93	2,13	2,47	22,39
IX	2,44	0,90	0,50	0,56	3,09	3,30	1,49	2,30	1,42	20,10
X	3,58	0,51	0,56	0,80	2,09	3,12	1,37	2,48	5,60	16,77
XI	2,94	0,24	0,66	0,39	1,53	1,92	0,77	1,77	3,34	13,72
XII	1,87	0,25	0,53	0,61	1,38	1,19	0,45	1,73	3,33	13,08
2009 I	2,89	0,16	0,45	0,12	2,09	1,81	0,15	1,84	1,75	19,04

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2008 r. dane wstępne.

Tab. 6. Eksport i import pasz i produktów wtórnego przetwórstwa zbóż (tys. ton)

Okresy	Eksport					Import				
	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt hodowl.	pasze dla zwierząt domowych	ciasto makaron.	wyroby spożywcze ^a	chleb, pieczywo cukiernicze	pasze dla zwierząt hodowl.	pasze dla zwierząt domowych
2008 I-XII	11,10	61,54	221,1	103,75	87,60	64,15	13,53	82,3	229,84	98,62
2008 I-VI	4,96	32,56	109,5	50,14	47,43	24,19	6,51	37,2	120,04	48,99
2007/08	8,06	59,24	209,7	104,8	90,5	49,07	12,53	71,54	256,0	92,3
X	0,97	5,44	20,02	10,72	8,83	4,43	0,97	6,74	22,85	8,97
XI	0,72	4,56	19,37	8,58	8,80	4,52	1,23	7,75	21,72	8,42
XII	0,59	4,97	14,60	7,18	7,64	4,92	0,75	5,35	20,87	6,98
2008 I	0,60	4,60	17,80	5,91	10,12	3,89	0,65	6,16	22,06	9,89
II	0,90	5,91	17,59	9,99	9,09	4,12	1,20	6,47	21,67	8,48
III	0,73	5,70	17,90	7,66	8,04	4,79	0,93	5,90	20,61	7,00
IV	1,14	5,81	20,19	8,05	8,67	4,29	1,03	6,47	20,58	8,33
V	0,71	5,19	17,72	9,43	5,95	3,63	1,32	5,77	17,65	7,63
VI	0,89	5,35	18,32	9,09	5,55	3,47	1,38	6,48	17,48	7,66
VII	1,02	5,55	17,58	9,59	6,52	4,29	1,46	6,51	21,34	7,96
VIII	0,95	3,99	17,42	9,09	5,77	3,53	1,00	6,53	18,79	7,34
IX	1,09	4,46	20,31	9,19	7,03	5,48	1,34	9,13	21,48	9,40
X	1,39	6,13	21,52	10,02	6,32	18,20	1,15	9,29	18,74	10,61
XI	0,82	4,79	20,29	9,12	7,92	5,45	1,29	8,78	15,64	8,26
XII	0,88	4,05	14,50	6,60	6,60	3,01	0,79	4,81	13,81	6,08
2009 I	0,42	4,66	12,23	6,03	4,67	4,01	0,52	5,04	15,32	7,93

^a uzyskane przez spęcznianie lub prażenie ziarna zbóż

Źródło: Dane CIHZ, CAAC i MF, za 2008 r. dane wstępne.

Tab. 7. Ceny producenta i ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (zł/kg)

Okresy	Mąka poznańska		Kasza jęczmienna		Chleb mieszany		Chleb razowy	
	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna	cena producenta	cena detaliczna
2007 I-XII	1,08	1,73	1,31	2,66	2,68	3,16	3,55	4,08
2008 I-XII	1,14	2,05	1,55	3,48	3,12	3,62	4,02	4,67
2007 I-VI	0,98	1,66	1,21	2,52	2,58	3,00	3,42	3,91
2008 I-VI	1,27	2,03	1,57	3,34	3,05	3,56	3,99	4,59
2008 I	1,25	1,97	1,56	3,12	2,95	3,50	3,95	4,50
II	1,26	2,00	1,59	3,24	3,01	3,52	3,98	4,51
III	1,27	2,03	1,59	3,36	3,03	3,52	3,98	4,55
IV	1,29	2,05	1,55	3,38	3,05	3,54	3,98	4,61
V	1,28	2,06	1,57	3,46	3,11	3,58	4,00	4,66
VI	1,25	2,07	1,56	3,50	3,15	3,64	4,02	4,69
VII	1,21	2,08	1,55	3,54	3,18	3,66	4,04	4,72
VIII	1,12	2,09	1,57	3,58	3,20	3,68	4,07	4,74
IX	1,04	2,09	1,56	3,62	3,20	3,70	4,06	4,76
X	0,95	2,08	1,56	3,60	3,20	3,70	4,08	4,75
XI	0,88	2,04	1,49	3,60	3,20	3,70	4,07	4,77
XII	0,86	2,01	1,49	3,64	3,20	3,70	4,06	4,77
2009 I	0,84	2,00	1,49	3,64	3,14	3,74	4,07	4,80
II	0,84	1,99	1,47	3,62	3,15	3,74	4,09	4,83

Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Ceny detaliczne mieszanek i koncentratów (zł/tonę)

Okresy	Mieszanka „B” sypka dla bydła dorosłego	Mieszanka „L” sypka dla loch	Mieszanka „P” sypka dla prosiąt	Mieszanka „T2” sypka dla tuczników	Mieszanka „DKA – Starter” sypka dla kurcząt	Mieszanka „DJ- 1” sypka dla kur niosek	Koncentrat „Provit” sypki dla tuczników
2007 I-XII	1022,1	1145,7	1725,8	962,2	1298,3	1171,8	1635,2
2008 I-XII	1190,0	1313,7	1900,4	1119,6	1521,4	1478,3	1812,3
2007 I-VI	977,3	1099,2	1664,9	916,4	1261,4	1117,8	1610,0
2008 I-VI	1199,7	1322,9	1908,6	1138,4	1505,9	1361,5	1802,5
2008 I	1112,2	1260,8	1846,8	1075,0	1398,2	1300,9	1722,5
II	1157,9	1292,9	1881,0	1105,5	1452,1	1330,5	1767,2
III	1195,7	1315,6	1909,3	1135,0	1500,1	1353,4	1806,1
IV	1230,1	1339,8	1929,7	1161,9	1547,3	1379,4	1833,9
V	1248,6	1350,5	1942,4	1175,6	1568,6	1397,1	1840,2
VI	1253,9	1377,8	1942,3	1177,3	1569,0	1407,6	1845,0
VII	1254,0	1374,5	1947,4	1174,7	1569,8	1414,7	1848,5
VIII	1242,8	1360,9	1939,6	1161,9	1570,0	1401,2	1843,6
IX	1194,9	1320,5	1909,6	1115,0	1556,2	1375,0	1835,3
X	1151,4	1282,0	1871,0	1081,3	1529,0	1343,1	1815,9
XI	1123,8	1251,8	1850,2	1043,8	1503,3	1309,1	1798,7
XII	1114,8	1237,6	1835,9	1028,6	1493,3	1275,4	1790,4
2009 I	1069,6	1199,3	1818,6	1021,8	1469,3	1277,9	1791,2
II	1093,9	1216,0	1799,3	1021,8	1458,4	1276,0	1863,7

Źródło: Dane GUS.

Tab. 9. Relacje cen pasz przemysłowych do cen zbóż i cen skupu żywca i mleka^a

Miesiące	Mieszanka „T2” / ceny targ. żyta	Mieszanka „DKA – Starter” / ceny targ. pszenicy	Koncentrat „Provit” / ceny targ. żyta	Ceny skupu mleka / mieszanka „B”	Ceny skupu trzody / koncentrat „Provit”	Ceny skupu trzody / mieszanka „T2”	Ceny skupu drobiu / mieszanka „DKA – Starter”
2007 VII	1,541	1,789	2,647	1,028	2,454	4,215	3,028
VIII	1,506	1,750	2,571	1,049	2,524	4,309	3,042
IX	1,426	1,638	2,321	1,062	2,469	4,017	2,836
X	1,427	1,629	2,297	1,105	2,139	3,443	2,725
XI	1,472	1,655	2,381	1,164	1,912	3,093	2,635
XII	1,479	1,666	2,393	1,193	1,967	3,183	2,373
2008 I	1,461	1,640	2,341	1,120	2,026	3,247	2,296
II	1,482	1,651	2,369	1,041	1,850	2,958	2,321
III	1,487	1,642	2,366	0,975	2,004	3,189	2,287
IV	1,505	1,634	2,376	0,902	1,979	3,124	2,197
V	1,502	1,672	2,350	0,841	2,185	3,420	2,250
VI	1,504	1,663	2,357	0,812	2,336	3,661	2,326
VII	1,522	1,681	2,395	0,778	2,413	3,797	2,408
VIII	1,684	1,875	2,672	0,763	2,446	3,882	2,395
IX	1,779	2,094	2,929	0,781	2,528	4,161	2,345
X	1,810	2,241	3,040	0,789	2,379	3,995	2,309
XI	1,935	2,345	3,335	0,803	2,379	4,100	2,195
XII	1,970	2,383	3,429	0,798	2,513	4,375	2,109
2009 I	1,979	2,333	3,469	0,822	2,473	4,335	2,232
II	2,041	2,350	3,723	0,794	2,388	4,355	2,393

^a relacje cen wyrażonych w zł/l dla mleka i zł/kg dla pozostałych towarów

Źródło: Obliczenia własne na podstawie danych GUS.

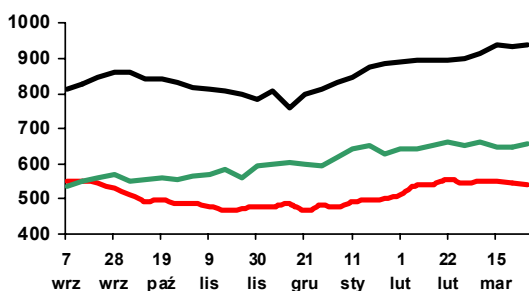
Tab. 10. Ceny zbóż za granicą (EUR/tonę)

Miesiące	Pszenica konsumpcyjna Niemcy	Pszenica konsumpcyjna Czechy	Żyto konsumpcyjne Niemcy	Jęczmień paszowy Niemcy	Jęczmień paszowy Czechy	Kukurydza paszowa Słowacja	Kukurydza paszowa Czechy
2007 VII	194,75	148	172,88	159,86	131	139	140
VIII	211	180	194	183	149	142	152
IX	253	188	250	219	158	166	163
X	255	214	250	230	206	235	214
XI	239	224	238	223	199	220	212
XII	254	225	240	237	202	220	211
2008 I	258	229	251	238	198	223	211
II	263	239	245	233	256	223	223
III	250	242	220	232	234	214	222
IV	229	250	.	201	244	209	223
V	217	237	.	192	219	221	215
VI	204	238	189	173	206	206	208
VII	202	235	177	171	171	185	209
VIII	178	186	154	157	146	181	183
IX	161	163	142	138	129	173	141
X	149	149	133	125	117	97	119
XI	140	144	.	115	115	86	122
XII	124	117	115	106	84	85	90
2009 I	136	110	120	115	90	93	94
II	141	109	.	114	88	90	93

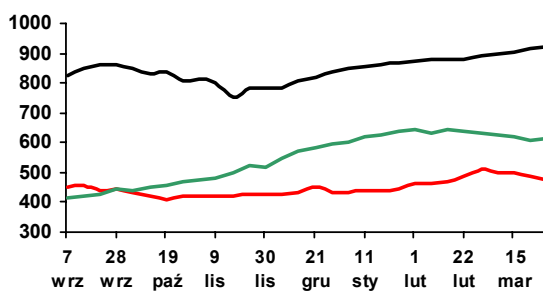
Źródło: ZMP, biuletyn Ministerstwa Rolnictwa.

Tygodniowe notowania cen wybranych zbóż i produktów zbożowych (zł/tonę)

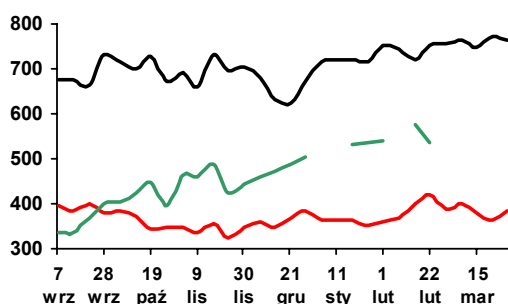
Rys. 1. Pszenica konsumpcyjna

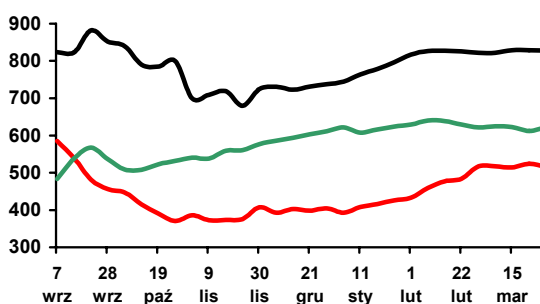
Rys. 2. Pszenica paszowa

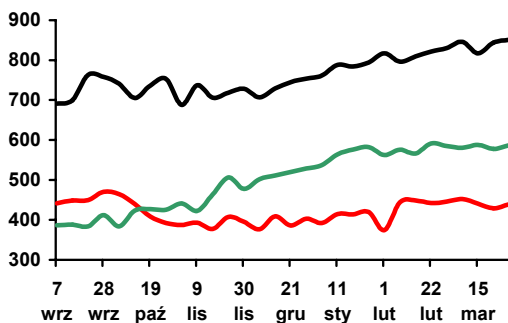
Rys. 3. Żyto paszowe

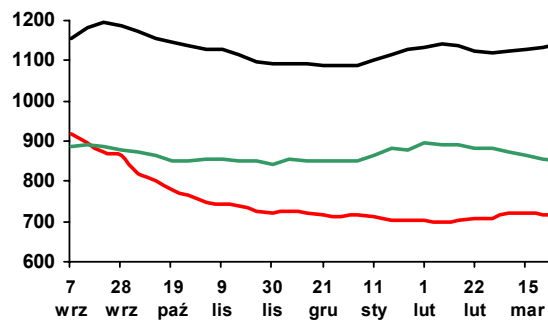
Rys. 4. Kukurydza paszowa

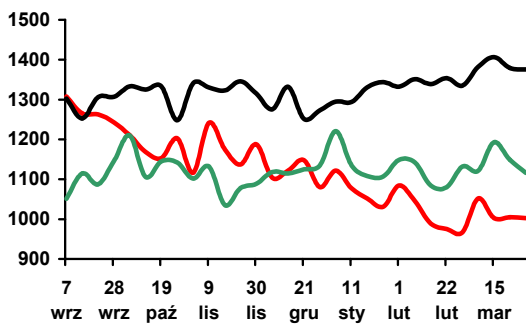
Rys. 5. Jęczmień paszowy

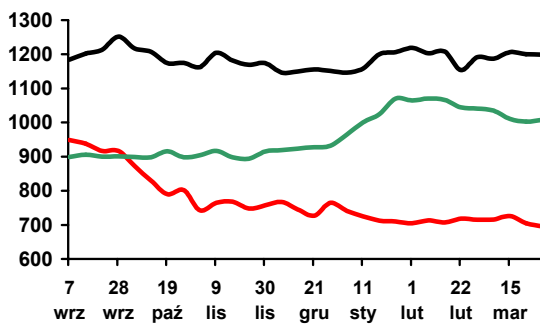
Rys. 6. Mąka pszenna piekarnicza (typ 750)

Rys. 7. Mąka pszenna detaliczna (typ 500)

Rys. 8. Mąka żytnia piekarnicza (typ 500/580)

Legenda:

2008/09

2007/08

2006/07

Źródło: Biuletyn „Rynek zbóż” 2006-09; ZSRIR, MRiRW.

Rynek cukru

Piotr Szajner

W sezonie 2009/2010 kwota produkcji cukru w Polsce wyniesie 1405 tys. ton. Według wstępnych szacunków powierzchnia zasiewów buraków cukrowych wyniesie ok. 180 tys. ha i będzie o ok. 3% większa niż w sezonie poprzednim. W tych warunkach limit produkcyjny zostanie w pełni wykorzystany, jeżeli plony buraków cukrowych wyniosą ok. 50 ton/ha przy standardowej polaryzacji 16%.

Cena minimalna skupu buraków cukrowych w sezonie 2008/2009 wynosiła 27,83 EUR/tonę i była o 6,7% niższa w porównaniu z sezonem 2007/2008, przy kursie przeliczeniowym używanym do przeliczania cen skupu (3,3747 zł). Według danych GUS w średnia cena skupu wyniosła 103,65 zł/tonę i była o 4,5% niższa niż w sezonie poprzednim. Spadek cen jest częściowo rekompensowany w formie płatności cukrowych, które wynoszą 39,45 zł/tonę i będą o 5,8% wyższe niż w przed rokiem. W sezonie 2009/2010 minimalna cena skupu buraków wyniesie 26,29 EUR/tonę i będzie o 5,5% mniejsza niż przed rokiem. Wzrost kursu euro może spowodować, że mimo spadku ceny minimalnej nie nastąpi pogorszenie opłacalności uprawy. Utrzymanie się kursu euro na poziomie 4,0-4,4 zł spowoduje, że ceny skupu wyniosą odpowiednio 105-115 zł/tonę i będą wyższe niż przed rokiem.

Krajowe zużycie cukru wynosi ok. 1620 tys. ton. W 2008 r. konsumpcja cukru na osobę w gospodarstwach domowych wzrosła o ok. 7% do 18,2 kg pod wpływem wzrostu domowego przetwórstwa owoców, czemu sprzyjały duża podaż i niskie ceny owoców oraz niskie ceny cukru. Spadek zużycia cukru wystąpił natomiast w przemyśle spożywczym. Zdecydowało o tym mniejsze zużycie cukru do produkcji czekolady i wyrobów czekoladowanych, którego nie zrekomensował wzrost zużycia w produkcji pozostałych wyrobów spożywczych (cukierków, napojów bezalkoholo-

wych i przetworów owocowych). Cukier używany jest także w innych działach gospodarki, np. w przemyśle chemicznym i farmaceutycznym. Szacuje się, że w 2008 r. wzrósł popyt na cukier ze strony przemysłu chemicznego, do czego przyczyniły się instrumenty wsparcia zużycia cukru na cele niespożywcze.

Ceny zbytu cukru wykazują tendencję wzrostową. W lutym br. ceny cukru workowanego wzrosły do 2,69 zł/kg, a paczkowanego do 2,81 zł/kg. Ceny te były odpowiednio o 18 i 24% wyższe niż przed rokiem. Cukier drożeje także w handlu detalicznym. W lutym br. ceny detaliczne wzrosły do 2,91 zł/kg i były zbliżone do notowań z początku 2008 r. Wzrost cen cukru wystąpił mimo obniżenia unijnej ceny referencyjnej o ok. 15% do 541,5 EUR/tonę. Powodem podwyżek cen była mała podaż cukru z produkcji krajowej, która w sezonie 2008/2009 była mniejsza od kwoty produkcyjnej. Wzrostowi cen sprzyja także deprecjacja złotego względem euro. W konsekwencji wzrasta cena referencyjna przeliczana na walutę krajową.

W styczniu 2009 r. obroty handlu zagranicznego cukrem były niewielkie. Eksport wyniósł 9 tys. ton, w tym 6,8 tys. ton do krajów UE. Ceny uzyskiwane w eksporcie na rynek unijny były wyższe od ceny referencyjnej i wynosiły 570 EUR/tonę. Eksport do krajów trzecich był niewielki, a ceny eksportowe (318 EUR/tonę) były zbliżone do cen światowych. Import cukru także był niewielki (4,5 tys. ton). Cukier importowano głównie z krajów UE (3,7 tys. ton), za który płacono 595 EUR/tonę.

W marcu 2009 r. na rynku światowym ceny cukru białego utrzymały się na poziomie 380 USD/tonę. W transakcjach gotówkowych za cukier surowy na giełdzie w Nowym Jorku (kontrakt 11) płacono ok. 300 USD/tonę.

Tab. 1. Ceny w handlu zagranicznym cukrem (EUR/tonę)

Miesiące		Eksport			Import		
		ogółem	UE-27	kraje trzecie	ogółem	UE-27	kraje trzecie
2008	I	374,45	542,97	221,56	596,57	622,20	576,20
	II	359,49	522,68	229,89	549,50	544,03	554,73
	III	388,47	545,39	238,27	535,00	554,67	509,10
	IV	403,29	502,05	253,53	581,13	640,48	400,52
	V	365,00	490,91	233,40	585,64	632,08	450,57
	VI	372,76	512,02	232,52	501,53	662,30	484,29
	VII	385,15	488,32	235,55	539,56	561,62	374,50
	VIII	429,33	502,13	252,70	495,25	559,33	442,91
	IX	456,00	498,92	269,29	544,90	557,58	379,91
	X	465,65	482,67	344,80	607,30	622,78	443,49
	XI	431,94	447,43	348,98	571,20	575,80	448,92
	XII	519,12	653,19	326,93	565,44	602,86	412,49
2009	I	510,00	573,50	318,20	580,00	594,00	500,00

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych MF i CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

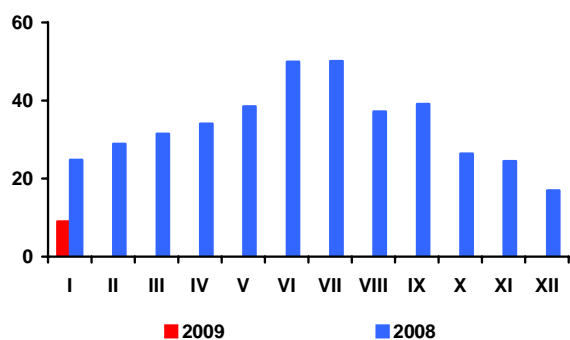
Tab. 2. Ceny cukru w Polsce (zł/kg)

Miesiące		Ceny zbytu		Cena referencyjna ^a	Cena detaliczna
		workowany	paczkowany		
2008	I	2,35	2,40	2,28	2,93
	II	2,28	2,26	2,26	2,90
	III	2,15	2,16	2,24	2,80
	IV	2,12	2,12	2,18	2,71
	V	2,10	2,16	2,15	2,69
	VI	2,09	2,13	2,13	2,62
	VII	2,03	2,05	2,06	2,57
	VIII	2,06	2,12	2,06	2,54
	IX	2,14	2,28	2,13	2,55
	X	2,28	2,41	1,94	2,67
	XI	2,39	2,49	2,01	2,75
	XII	2,38	2,46	2,28	2,74
2009	I	2,44	2,51	2,28	2,80
	II	2,69	2,81	2,51	2,91

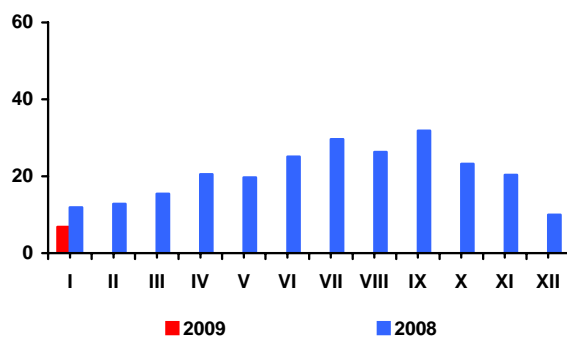
^a cenę referencyjną 631,9 EUR/tonę przeliczono na polską walutę wg miesięcznych kursów NBP, bez VAT

Źródło: Dane GUS.

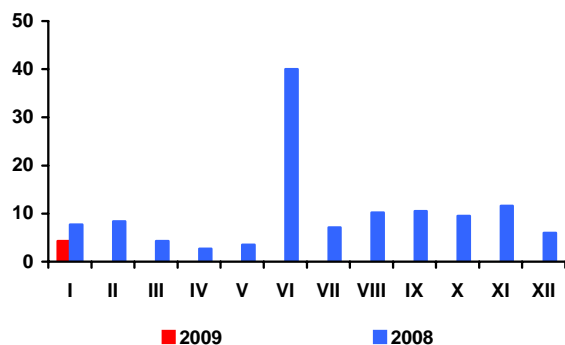
Rys. 1. Eksport ogółem (tys. ton)

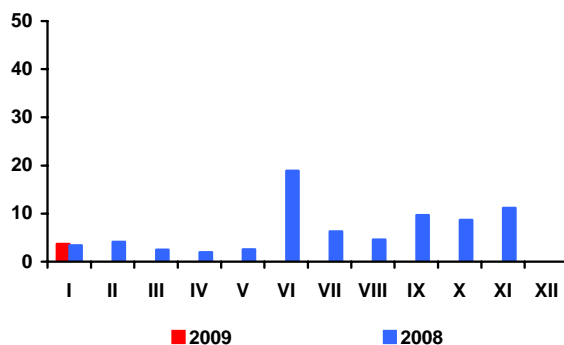
Rys. 2. Eksport do UE-27 (tys. ton)

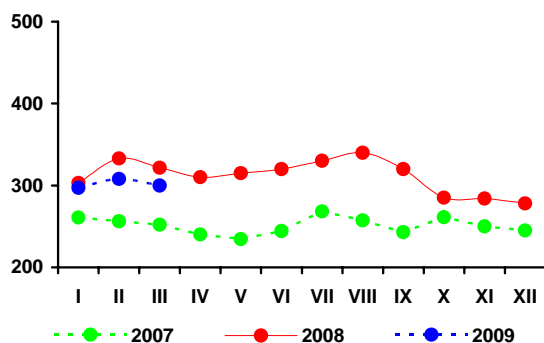
Rys. 3. Import ogółem (tys. ton)

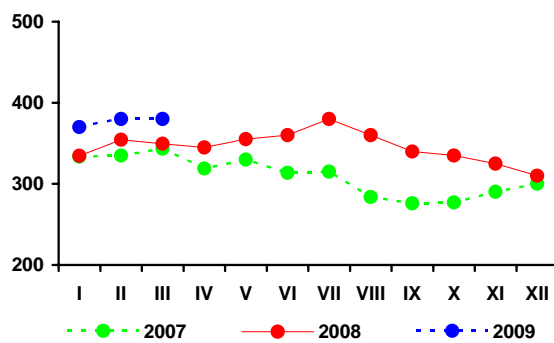
Rys. 4. Import z UE-27 (tys. ton)

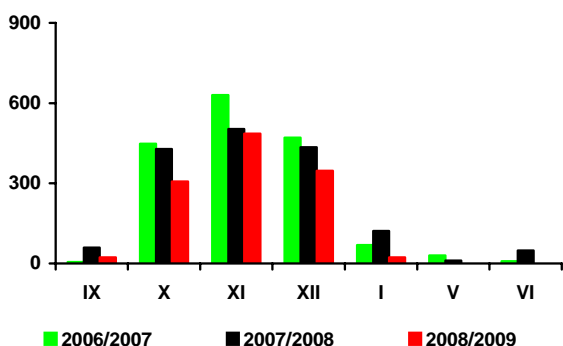
Rys. 5. Ceny cukru surowego na giełdzie w Nowym Jorku, Kontrakt Nr 11 (USD/tone)

Rys. 6. Ceny cukru białego na giełdzie w Londynie, Kontrakt Nr 5 (USD/tone)

Rys. 3. Produkcja cukru (tys. ton)

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB, dane MRiRW, MF, F.O Licht's „International Sugar and Sweetener Report”, GUS.

Rynek rzepaku

Ewa Rosiak

Według najnowszych ocen na rynku europejskim w sezonie 2008/09 ceny rzepaku (460 USD/tonę – cif Hamburg), oleju rzepakowego (1020 USD/tonę – cif Hamburg) i śruty rzepakowej (207 USD/tonę – fob ex-mill Holandia) będą odpowiednio o 24, 22 i 29% niższe w porównaniu z rekordowo wysokimi w sezonie poprzednim. Mimo dużego spadku pozostaną one nadal znacząco wyższe niż dwa sezony wstecz.

W lutym za rzepak (363 USD/tonę) i olej rzepakowy (712 USD/tonę) płacono w transakcjach rzeczywistych odpowiednio o 6 i 7% mniej niż przed miesiącem oraz o 52 i 47% mniej niż przed rokiem. Cena śruty rzepakowej (217 USD/tonę) była o 9% wyższa niż przed miesiącem, lecz w porównaniu z lutym poprzedniego roku była o 37% niższa. W pierwszej połowie marca na europejskim rynku rzepaku i produktów jego przerobu utrzymywały się nadal tendencje spadkowe.

Na rynku krajowym w marcu cena rzepaku (średnio 1258 zł/tonę) wzrosła niewiele w porównaniu z miesiącem poprzednim (o 1,9%), a cena oleju rzepakowego rafinowanego (3114 zł/tonę) zmalała (o 6,9%). Po raz kolejny podniesiono natomiast ceny śruty rzepakowej (o 12,4% do 573 zł/tonę). Rzekpak był o 5,9% droższy niż przed rokiem, natomiast olej rzepakowy i śruta rzepakowa były odpowiednio o 10,7 i 5,9% tańsze.

W styczniu przemysł tłuszczowy (zakłady liczące 50 i więcej osób stałej załogi) przerobił 150 tys. ton rzepaku, tj. o 2,8% więcej niż przed miesiącem i o 13,7% więcej niż w styczniu poprzedniego roku. Produkcja surowego oleju rzepakowego w dużych zakładach wyniosła 60 tys. ton, z tego rafinowano 32 tys. ton, tj.

o 21,7% mniej niż przed rokiem. Znacząco mniejsza niż przed rokiem była produkcja olejów rafinowanych: sojowego i słonecznikowego. Istotnie niższa była też produkcja margaryn.

W styczniu zmalał eksport surowców i produktów oleistych (z wyjątkiem margaryn), zaś ich import był większy niż przed miesiącem. W styczniu wywieziono: 10 tys. ton oleju rzepakowego (ponad dwa razy mniej niż przed rokiem), 19 tys. ton śruty rzepakowej (o 60% mniej), 10 tys. ton rzepaku (ponad dwukrotnie mniej) oraz 6 tys. ton margaryn (niewiele mniej niż przed rokiem). Przywieziono: 166 tys. ton śrut oleistych (o 4% mniej niż przed rokiem), 29 tys. ton olejów roślinnych (o 21% mniej), 20 tys. ton nasion oleistych (dwukrotnie więcej), w tym 10 tys. ton rzepaku (ponad dwukrotnie więcej), 2,4 tys. ton margaryn (o 59% więcej).

W pierwszych dwóch miesiącach br. olej rzepakowy konfekcjonowany taniał u producenta, zaś w detalu jego ceny w styczniu wrosły, a w lutym pozostały bez zmian.

W pierwszych dwóch miesiącach br., ceny detaliczne tłuszczów roślinnych były średnio o 10,9% wyższe niż w analogicznym okresie roku poprzedniego. Wzrost ich cen był znacząco większy niż całej żywności łącznie z napojami bezalkoholowymi (3,2%). Margaryny podrożały względem masła, natomiast oleje roślinne potaniały względem tłuszczów zwierzęcych surowych i topionych (słoniny, smalcu itp.), (ich ceny w relacji rok do roku wrosły aż o 23,5%).

Tab. 1. Krajowy bilans olejów roślinnych (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import olejów ogółem	Eksport olejów ogółem	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2007 I-XII	633 054	381 522	262 760	751 816	19,72	41,5	84,2
2008 I-XII	587 896	409 097	163 626	833 367	21,85	27,8	70,5
2007 XII	48 888	26 365	20 802	54 451	1,43	42,6	89,8
2008 II	53 726	38 155	13 232	78 649	2,1	24,6	68,3
III	45 134	39 756	8 823	76 067	2,0	19,5	59,3
IV	46 559	30 008	9 349	67 218	1,8	20,1	69,3
V	32 338	31 235	6 839	56 734	1,5	21,1	57,0
VI	22 764	31 776	9 883	44 657	1,2	43,4	51,0
VII	36 665	28 568	16 805	48 428	1,3	45,8	75,7
VIII	62 785	37 635	14 833	85 587	2,2	23,6	73,4
IX	56 733	37 718	17 849	76 602	2,0	31,5	74,1
X	56 061	44 418	17 889	82 590	2,2	31,9	67,9
XI	64 110	30 112	13 371	80 851	2,1	20,9	79,3
XII	58 306	22 909	20 592	60 623	1,6	35,3	96,2
2009 I	59 943	29 070	14 301	74 712	2,0	23,9	80,2
Zmiany w %							
I 2009 XII 2008	2,8	26,9	-30,6	23,2	2,8	x	x
I 2009 I 2008	13,7	-21,0	1,0	-0,8	13,7	x	x
I-XII 2008 I-XII 2007	-7,1	7,2	-37,7	10,8	-7,1	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 2. Krajowy bilans oleju rzepakowego (tony)

Okres	Produkcja oleju rzepakowego surowego ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2007 I-XII	633 054	15 714	250 613	398 155	10,43	39,6	159,0
2008 I-XII	587 896	53 148	146 232	494 812	12,97	24,9	118,8
2007 XII	48 888	1499	17 655	32 732	0,86	36,1	149,4
2008 II	53 726	3125	12 528	44 323	1,16	23,3	121,2
III	45 134	3140	7 129	41 145	1,08	15,8	109,7
IV	46 559	4397	8 203	42 753	1,12	17,6	108,9
V	32 338	6415	5 352	33 401	0,88	16,6	96,8
VI	22 764	6871	9 204	20 431	0,54	40,4	111,4
VII	36 665	5253	15 888	26 030	0,68	43,3	140,9
VIII	62 785	5833	13 546	55 072	1,44	21,6	114,0
IX	56 733	5439	17 013	45 159	1,18	30,0	125,6
X	56 061	4724	15 824	44 961	1,18	28,2	124,7
XI	64 110	4811	11 969	56 952	1,49	18,7	112,6
XII	58 306	1497	16 334	43 469	1,14	28,0	134,1
2009 I	59 943	1856	10 078	51 721	1,36	16,8	115,9
Zmiany w %							
I 2009 XII 2008	2,8	24,0	-38,3	19,0	2,8	x	x
I 2009 I 2008	13,7	13,0	-23,9	25,8	13,7	x	x
I-XII 2008 I-XII 2007	-7,1	238,2	-41,7	24,3	-7,1	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 3. Krajowy bilans śrut oleistych (tony)

Okres	Produkcja śruty rzepakowej ^a	Import śrut ogółem	Eksport śrut ogółem	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2007 I-XII	949 581	2 132 824	430 831	2 651 574	45,4	35,8
2008 I-XII	881 844	1 999 290	490 626	2 390 508	55,6	36,9
2007 XII	79 073	172 665	50 053	201 685	63,3	39,2
2008 II	80 589	200 265	56 018	224 836	69,5	35,8
III	67 701	142 528	43 855	166 374	64,8	40,7
IV	69 839	134 225	42 670	161 394	61,1	43,3
V	48 507	192 564	18 296	222 775	37,7	21,8
VI	34 146	208 739	17 238	225 647	50,5	15,1
VII	54 998	135 320	16 761	173 557	30,5	31,7
VIII	94 178	170 456	38 962	225 672	41,4	41,7
IX	85 100	138 042	48 481	174 661	57,0	48,7
X	84 092	134 677	51 725	167 044	61,5	50,3
XI	96 165	221 265	68 448	248 982	71,2	38,6
XII	87 459	148 210	38 109	197 560	43,6	44,3
2009 I	89 915	165 910	50 872	204 953	56,6	43,9
Zmiany w %						
I 2009 XII 2008	2,8	11,9	33,5	3,7	x	x
I 2009 I 2008	2,8	11,9	33,5	3,7	x	x
I-XII 2008 I-XII 2007	-7,1	-6,3	13,9	-9,8	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 4. Krajowy bilans śrutu rzepakowej (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe	Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystarczalności ^b w %
2007 I-XII	949 581	7 121	397 411	559 291	41,9	169,8
2008 I-XII	881 844	9 265	453 269	437 840	51,4	201,4
2007 XII	73 332	549	42 965	30 916	58,6	237,2
2008 II	80 589	504	52 827	28 266	65,6	285,1
III	67 701	1 180	41 291	27 590	61,0	245,4
IV	69 839	1 227	39 944	31 122	57,2	224,4
V	48 507	968	14 323	35 152	29,5	138,0
VI	34 146	1 548	13 177	22 517	38,6	151,6
VII	54 998	518	12 883	42 633	23,4	129,0
VIII	94 178	477	36 562	58 093	38,8	162,1
IX	85 100	344	46 778	38 666	55,0	220,1
X	84 092	655	48 448	36 299	57,6	231,7
XI	96 165	491	64 091	32 565	66,6	295,3
XII	87 459	126	34 850	52 735	39,8	165,8
2009 I	89 915	225	19 108	71 032	21,3	126,6
Zmiany w %						
I 2009 XII 2008	2,8	78,6	-45,2	34,7	x	x
I 2009 I 2008	13,7	-81,7	-60,3	120,6	x	x
I-XII 2008 I-XII 2007	-7,1	30,1	14,1	-21,7	x	x

^a wyliczenia IERiGŻ-PIB, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 5. Krajowy bilans margaryny (tony)

Okres	Produkcja ^a	Import	Eksport	Zużycie krajowe		Eksport / produkcja w %	Wskaźnik samowystar- czalności ^b w %
				ogółem	na 1 mieszkańca		
2007 I-XII	345 054	31 939	62 803	314 190	8,23	18,2	109,8
2008 I-XII	328 026	47 388	76 801	298 613	7,83	23,4	109,8
2007 XII	22 746	4 866	4 640	22 972	0,60	20,4	99,0
2008 II	28 111	4 542	5 709	26 944	0,71	20,3	104,3
III	24 567	4 127	4 852	23 842	0,63	19,8	103,0
IV	25 505	3 866	5 917	23 454	0,62	23,2	108,7
V	25 184	2 862	5 412	22 634	0,59	21,5	111,3
VI	28 586	3 727	6 611	25 702	0,67	23,1	111,2
VII	23 541	2 953	9 004	17 490	0,46	38,2	134,6
VIII	26 990	2 983	6 373	23 600	0,62	23,6	114,4
IX	29 378	4 008	10 673	22 713	0,60	36,3	129,3
X	30 332	3 249	10 440	23 141	0,61	34,4	131,1
XI	32 764	7 128	3 322	36 570	0,96	10,1	89,6
XII	25 362	2 061	2 570	24 853	0,65	10,1	102,0
2009 I	24 915	2 422	5 893	21 444	0,56	23,7	116,2
Zmiany w %							
<u>I 2009</u> XII 2008	-1,8	17,5	129,3	-13,7	-1,8	x	x
<u>I 2009</u> I 2008	-10,1	-58,8	-0,4	-22,5	-10,1	x	x
<u>I-XII 2008</u> I-XII 2007	-4,9	48,4	22,3	-5,0	-5,0	x	x

^a produkcja wg miesięcy dotyczy przedsiębiorstw zatrudniających 50 osób i więcej, ^b produkcja / zużycie krajowe

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i CAAC.

Tab. 6. Ceny skupu (zł/tonę)

Okres	Rzepak ^a	Pszenvica	Relacja cen
2007 I-XII	956,6	706,8	1,35
2008 I-XII	1268,2	643,3	1,97
2008 II	1144,0	879,7	1,30
III	1188,0	909,6	1,31
IV	1370,0	921,6	1,49
V	1567,0	844,6	1,86
VI	1548,0	804,1	1,93
VII	1273,8	689,7	1,85
VIII	1248,3	573,6	2,18
IX	1250,4	517,1	2,42
X	1215,0	467,1	2,60
XI	1210,0	460,0	2,63
XII	1223,0	470,6	2,60
2009 I	1215,0	477,5	2,54
II	1234,0	528,4	2,34
Zmiany w %			
<u>II 2009</u> I 2009	1,6	10,7	x
<u>II 2009</u> II 2008	7,9	-39,9	x
<u>II 2009</u> XII 2008	0,9	12,3	x

^a ceny roczne oraz za VII, VIII i IX – dane GUS, pozostałe miesięczne – dane MRiRW

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 7. Ceny olejów roślinnych konfekcjonowanych (zł/litr)

Okres	Ceny zbytu			Ceny detaliczne		
	olej rzepakowy	olej sojowy	olej słonecznikowy	olej rzepakowy	olej sojowy	olej słonecznikowy
2007 I-XII	3,63	3,64	4,29	4,91	5,35	5,53
2008 I-XII	4,54	4,62	5,82	5,98	6,48	7,00
2007 XII	3,94	x	5,02	5,30	5,66	5,95
2008 III	4,65	4,52	5,58	5,77	6,07	6,27
IV	4,63	4,87	5,74	5,96	6,24	6,48
V	4,63	5,04	5,97	6,03	6,42	6,93
VI	4,68	x	5,97	6,10	6,55	7,15
VII	4,71	x	5,55	6,16	6,62	7,29
VIII	4,62	x	5,86	6,20	6,69	7,38
IX	4,66	x	5,83	6,17	6,77	7,53
X	4,58	x	5,95	6,14	6,83	7,59
XI	4,51	x	5,98	6,16	6,87	7,61
XII	4,68	x	6,07	6,12	6,98	7,63
2009 I	4,66	x	5,40	6,17	7,04	7,63
II	4,47	x	5,37	6,17	7,05	7,55
Zmiany w %						
<u>II 2009</u> I 2009	-4,1	x	-0,6	0,0	0,1	-1,0
<u>II 2009</u> II 2008	8,2	x	-2,5	11,4	18,9	23,6
<u>II 2009</u> XII 2008	-4,5	x	-11,5	0,8	1,0	-1,0

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 8. Ceny tłuszczów roślinnych i zwierzęcych (zł/kg)

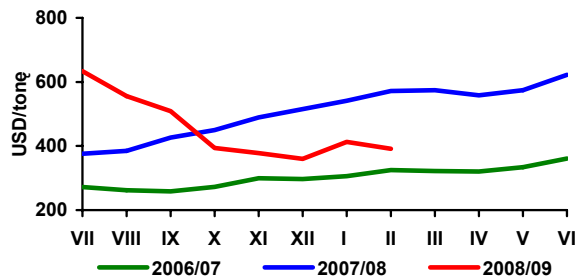
Okres	Ceny zbytu					Ceny detaliczne				
	margaryn a Palma w op. 250 g	masło roślinne w op. 250 g	masmix za 1 kg	masło w op. 200 g ^a	smalec w op. 250 g	margaryn a Palma w op. 250 g	masło roślinne w op. 500 g	masmix w op. 400 g	masło w op. 200 g ^b	smalec w op. 250 g
2007 I-XII	4,40	5,24	7,16	13,15	2,78	5,16	x	12,18	16,90	4,40
2008 I-XII	6,12	5,64	x	13,08	3,76	8,52	x	13,45	18,45	5,16
2007 XII	5,28	5,44	7,31	14,97	3,06	5,68	x	12,53	20,55	4,68
2008 III	5,92	5,64	x	13,59	3,17	7,76 ^c	x	12,80	19,30	4,80
IV	5,96	5,60	x	13,36	3,16	7,92 ^c	x	12,85	18,90	4,80
V	5,88	5,64	x	13,12	3,25	8,08	x	13,15	18,35	4,84
VI	6,24	5,64	x	13,05	3,69	8,40	x	13,50	18,25	4,88
VII	6,40	5,60	x	13,00	3,70	8,84	x	13,65	18,05	5,04
VIII	6,44	5,72	x	12,93	3,99	9,20	x	13,88	17,90	5,20
IX	6,60	5,68	x	12,86	4,45	9,28	x	13,98	17,85	5,48
X	6,52	5,76	x	12,62	4,49	9,32	x	13,98	17,70	5,72
XI	6,44	5,76	x	12,41	4,48	9,28	x	13,95	17,60	5,84
XII	x	5,76	x	12,25	4,48	9,12	x	14,05	17,50	5,92
2009 I	5,20	6,08	8,13	12,27	4,56	9,12	x	14,03	17,45	5,92
II	5,08	6,12	8,02	12,09	4,61	9,08	x	14,03	17,30	5,96
Zmiany w %										
<u>II 2009</u> I 2009	-2,3	0,7	-1,4	-1,5	1,1	-0,4	x	0,0	-0,9	0,7
<u>II 2009</u> II 2008	-11,8	13,3	x	-11,8	45,4	20,7	x	9,6	-12,2	26,3
<u>II 2009</u> XII 2008	x	6,3	x	-1,3	2,9	-0,4	x	-0,2	-1,1	0,7

^a masło świeże i chłodnicze o zawartości tłuszczu nie przekraczającej 85% masy

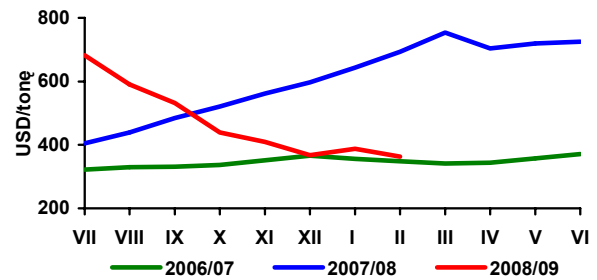
^b masło świeże o zawartości tłuszczu 82,0-82,5% mas, ^c od I 2008 r. Margaryna do pieczenia, np. Kasia

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

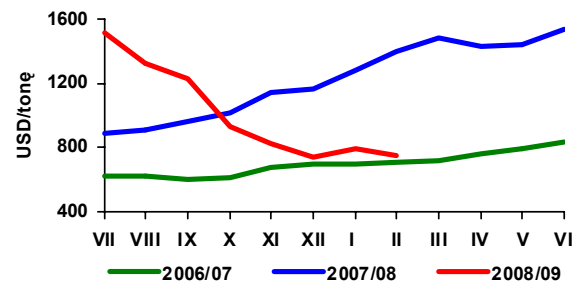
Rys. 1. Ceny amerykańskiej soi (cif Rotterdam)

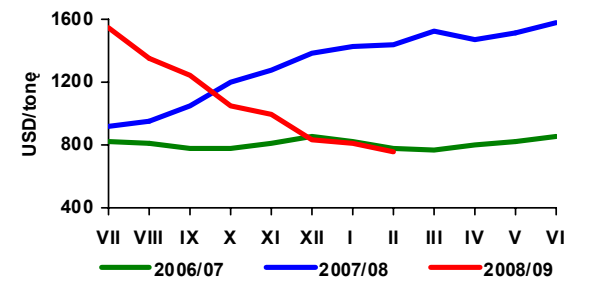
Rys. 2. Ceny europejskiego rzepaku (cif Hamburg)

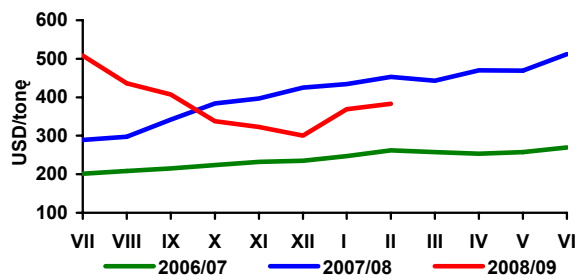
Rys. 3. Ceny holenderskiego oleju sojowego (fob ex-mill)

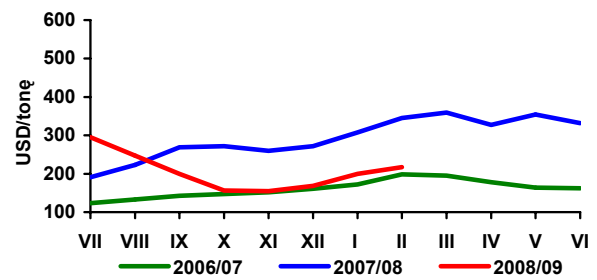
Rys. 4. Ceny holenderskiego oleju rzepakowego (fob ex-mill)

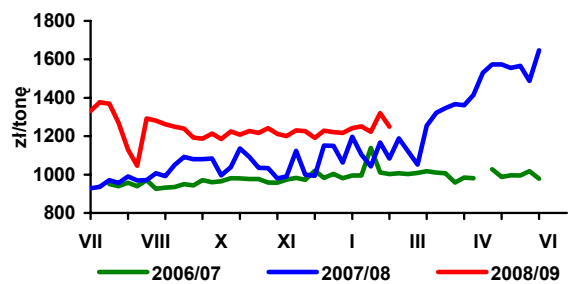
Rys. 5. Ceny argentyńskiej śrutu sojowej 44/45% białka (cif Rotterdam)

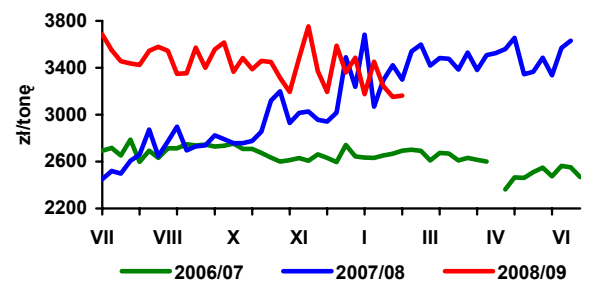
Rys. 6. Ceny niemieckiej śrutu rzepakowej 34% białka (fob ex-mill Hamburg)

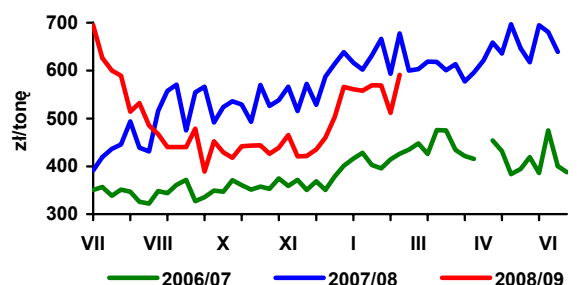
Rys. 7. Ceny skupu rzepaku (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

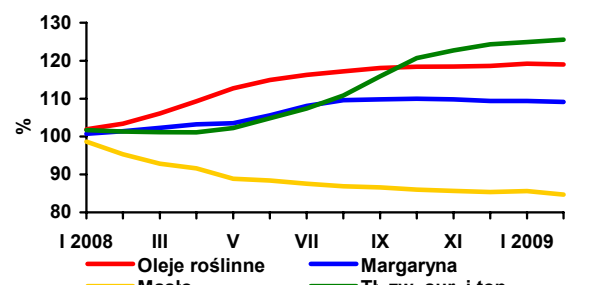
Rys. 8. Ceny zbytu oleju rzepakowego rafinowanego (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

Rys. 9. Ceny zbytu śrutu rzepakowej (zmiany tygodniowe - wg notowań MRiRW)

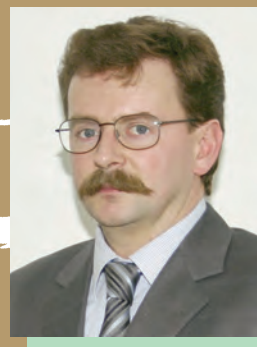
Rys. 10. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2006 = 100)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych Oil World, GUS i MRiRW.

Rynek ziemniaków

Wiesław Dzwonkowski

Na europejskim rynku ziemniaków utrzymują się niskie ceny. W końcu marca notowania cen ziemniaków jadalnych w takich krajach, jak Niemcy, Belgia i Francja, ceny oscylowały w końcu marca wokół 7,5 EUR/dt, a w Holandii nieznacznie przekraczały 8 EUR/dt. Według wstępnych prognoz w 2009 r. w krajach UE-5 (Niemcy, Francja, Belgia, Holandia i Wlk. Brytania), mających ponad 75% udział w zbiorach całej UE-15, produkcja ziemniaków może być tylko nieznacznie niższa w porównaniu z 2008 r. W związku z tym poziom cen ziemniaków w tych krajach może być nieco wyższy aniżeli w sezonie 2008/09.

Natomiast na polskim rynku ziemniaki nadal drożeją. W lutym, w stosunku do poprzedniego miesiąca, ceny na targowiskach wzrosły o 3,5% do 78,2 zł/dt i były o 41% wyższe niż w analogicznym okresie ubiegłego roku. Wzrost cen wystąpił prawie we wszystkich województwach (za wyjątkiem mazowieckiego i pomorskiego), przy czym najbardziej, bo o ok. 10% wzrosły one w województwie lubuskim i warmińsko-mazurskim.

Coraz wyższe są również ceny ziemniaków zarówno w obrocie hurtowym, jak i w sprzedaży detalicznej. W ostatnich tygodniach marca hurtowe ceny ziemniaków wahały się od 50 do 100 zł/dt i były przynajmniej o 40% wyższe w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku. Na giełdach towarowych duża jest po-

daż ziemniaków importowanych, które oferowane są w cenie 0,72-1,50 zł/kg. Natomiast ceny hurtowe importowanych młodych ziemniaków kształtują się w przedziale 2,50-3,20 zł/kg.

Ceny przetworów ziemniaczanych systematycznie rosną w tempie nieco wyższym od wskaźnika inflacji. Natomiast pod wpływem wzrostu produkcji skrobi ziemniaczanej, jej ceny od początku bieżącej kampanii systematycznie spadają. Dotyczy to zwłaszcza cen zbytu, gdyż w ostatnim okresie ceny detaliczne ustabilizowały się. W lutym ceny zbytu skrobi ziemniaczanej wyniosły 1,63 zł/kg i były o 23% niższe w porównaniu z analogicznym okresem poprzedniego roku. Natomiast mąka ziemniaczana w sprzedaży detalicznej kosztowała w grudniu 4,24 zł/kg i była o 6% tańsza niż przed rokiem, a relacja ceny detalicznej do cen zbytu wzrosła do 2,6.

W handlu zagranicznym ziemniakami i przetworami ziemniaczanymi w styczniu 2009 r. utrzymały się dotychczasowe tendencje, chociaż obroty zarówno w imporcie, jak i eksporcie były nieco niższe.

Tab. 1. Skup ziemniaków i produkcja skrobi ziemniaczanej (tony)

Wyszczególnienie	Skup ziemniaków			Produkcja skrobi ziemniaczanej ^a		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
I	.	.	.	1 894	-	-
II	.	.	.	41	-	-
III	.	.	.	-	-	-
IV	39 100	34 600	51 800	-	-	-
V	32 400	28 400	42 400	-	-	-
VI	29 400	10 200	35 100	-	-	-
VII	21 900	22 800	32 700	-	-	-
VIII	36 700	69 100	49 100	-	2 363	-
IX	159 600	298 500	223 400	12 631	28 984	21 975
X	326 900	303 300	341 400	37 510	35 730	38 712
XI	133 700	129 300	203 600	17 714	14 131	27 609
XII	45 400	41 500	36 700	1 999	-	462
RAZEM	747 500 ^b	864 500 ^c	886 900 ^d	71 789	81 208	88 758

^a krochmal surowy nieodwodniony w przeliczeniu na 80% suchej masy, ^b okres VII-XII 2006,

^c okres VII-XII 2007, ^d okres VII-XI 2008

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Eksport ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	1 643	858	22 848	63 657	72	44 662	9 530	90 180	17 978	8 912
2006 I-XII	758	1 409	10 643	45 783	86	53 402	8 452	101 914	18 686	8 430
2007 I-XII	1 522	1 651	20 097	25 523	151	46 386	11 390	90 153	14 190	5 429
2008 I-XII	3 147	2 904	32 901	35 109	523	52 247	7 033	99 243	13 445	6 418
X	38	1	4 871	3 432	9	4 869	1 138	8 824	929	522
2007 XI	44	7	2 231	3 877	4	4 092	1 019	7 558	1 117	499
XII	76	252	981	3 353	16	3 426	785	6 399	920	530
I	88	369	1 826	2 480	317	8 719	652	8 012	927	451
2008 II	272	467	2 640	3 701	18	3 794	771	7 446	1 152	648
III	316	374	3 293	3 241	7	4 736	633	7 442	1 167	683
IV	269	1 047	5 715	2 776	5	4 604	502	8 356	1 050	737
V	1 700	402	4 275	3 288	7	4 213	642	7 316	1 631	641
VI	360	0	1 275	3 041	14	3 298	783	8 444	1 463	454
VII	10	0	368	3 751	13	5 156	795	10 549	1 049	496
VIII	13	0	249	2 200	8	4 235	603	9 468	991	316
IX	7	1	2 581	2 429	47	4 169	517	8 606	973	614
X	6	-	5 913	2 719	31	3 736	520	8 163	1 080	405
XI	1	-	3 377	3 210	52	3 193	388	7 691	981	514
XII	104	244	1 389	2 274	3	2 391	227	7 750	981	459
2009 I	10	279	2 543	2 731	1	3 127	169	6 859	633	556

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 3. Import ziemniaków i ich przetworów (tony)

Miesiące	Ziemniaki			Produkty skrobiowe				Przetwory spożywcze		
	wczesne	sadzeniaki	pozostałe	skrobia ziemn.	skrobie pozostałe	syrop skrobiowy	dekstryny	frytki	chipsy	susze
2005 I-XII	45 566	7 988	44 205	6 967	29 735	94 745	80 414	18 621	1 481	3 112
2006 I-XII	45 010	17 310	49 552	19 312	45 485	119 696	81 120	37 196	3 897	4 662
2007 I-XII	79 048	32 086	66 176	9 295	50 721	152 471	86 443	50 624	5 065	2 987
2008 I-XII	52 176	14 840	19 667	10 672	34 736	95 105	67 768	35 950	4 127	2 049
X	53	77	66	598	5 044	11 867	7 442	3 319	620	168
2007 XI	130	-	44	453	3 888	11 520	7 911	2 986	412	169
XII	688	165	407	323	2 196	6 808	4 079	2 342	249	144
2008 I	711	3	740	567	1 995	8 941	6 191	3 340	354	139
II	1 714	1 042	960	614	3 315	10 264	5 722	2 322	278	151
III	2 303	4 260	1 639	652	2 649	8 731	6 536	3 113	230	100
IV	7 676	5 889	2 373	779	2 353	8 751	6 636	4 918	271	191
V	27 205	1 105	5 639	889	2 659	8 694	5 008	2 512	479	133
VI	9 306	1 483	2 580	869	3 168	9 719	5 615	2 077	485	144
VII	309	857	642	2 453	2 927	8 669	5 897	2 899	346	234
VIII	64	-	293	1 044	2 861	7 550	6 156	3 152	355	127
IX	231	-	361	1 225	3 481	7 146	5 756	4 440	490	230
X	234	-	1 003	602	3 561	5 943	6 049	2 489	374	201
XI	618	24	1 527	522	3 254	5 828	4 543	1 926	261	175
XII	1 805	177	1 912	454	2 512	4 869	3 660	2 763	205	223
2009 I	219	95	1 156	470	2 498	4 327	3 919	1 500	141	45

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CIHZ, MF, MRiRW i GUS.

Tab. 4. Ceny oraz relacje cen ziemniaków i ich przetworów

Wyszczególnienie	Rodzaj Ceny	II	XII	I	II	Wskaźnik zmian cen	
		2008	2008	2009	2009	roczny	miesięcz.
	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
Ziemniaki	skupu	.	35,8
	targowiskowa	57,4	72,7	78,2	80,9	140,9	103,5
	detaliczna (zł/kg)	0,77	0,98	1,03	1,06	137,7	102,9
	importowa	114,5	132,0	91,4	.	54,3	69,2
	eksportowa	60,4	52,7	38,2	.	64,8	72,4
Relacje cen	skup / targowisko	.	0,49	.	.	-	-
	targowisko / detal	0,75	0,74	0,76	0,76	-	-
	skup / detal	.	0,37	.	.	-	-
Ziemniaki skrobiowe ^a	skupu (zł/t)	135,3	151,8	159,4	175,5	129,6	110,1
Skrobia ziemniaczana	zbytu (zł/kg)	2,11	1,73	1,72	1,63	77,3	94,8
Skrobia ziemniaczana	detaliczna (zł/kg)	4,51	4,27	4,24	4,24	94,0	100,0
Frytki	detaliczna (zł/kg)	9,20	9,36	9,36	9,40	102,2	100,4
Chipsy	detaliczna (zł/kg)	32,60	33,90	34,10	34,20	104,9	100,3
Pyzy ziemniaczane	detaliczna (zł/kg)	7,48	7,82	7,88	7,88	105,3	100,0
Kopytka	detaliczna (zł/kg)	8,04	8,42	8,52	8,60	107,0	100,9

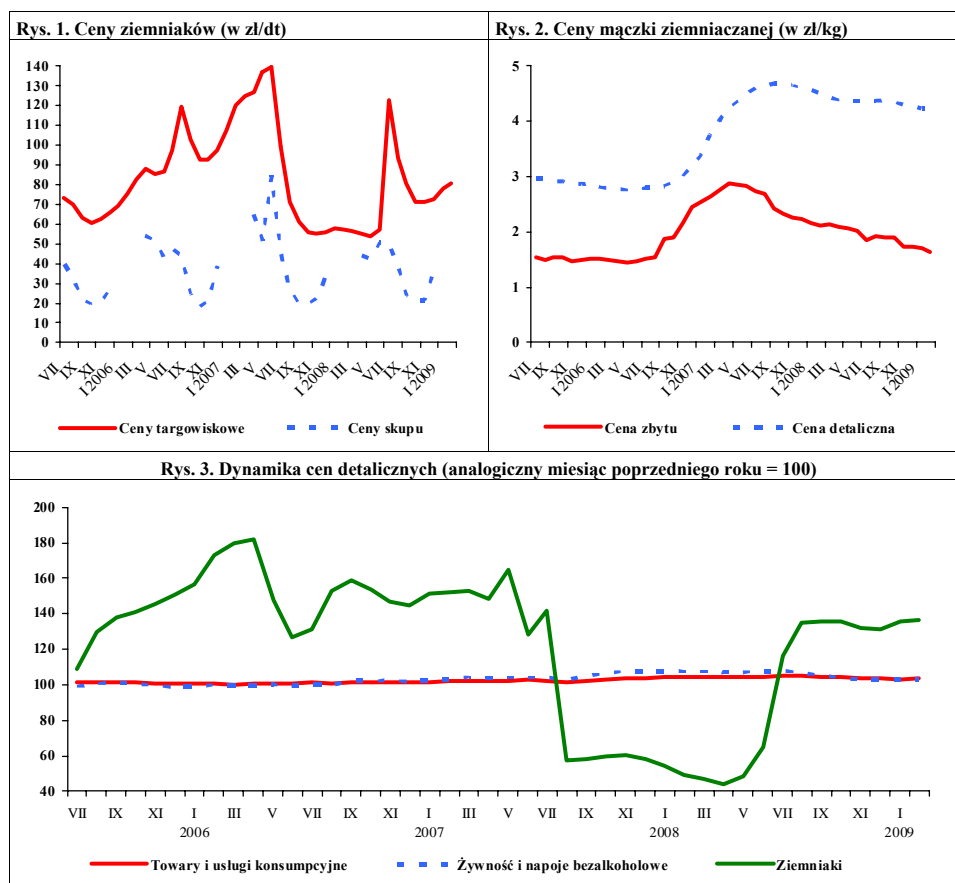
^a cena minimalna gwarantowana za ziemniaki o zawartości skrobi 18% w przelicz. wg aktualnego kursu NBP

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Ceny ziemniaków na targowiskach

Wyszczególnienie		2008		2009		wsk. zmian cen	
		luty	grudzień	styczeń	luty	roczny	miesięczny
		zł/dt	zł/dt	zł/dt	zł/dt	%	%
1	Dolnośląskie	62,0	86,9	88,4	90,0	145,2	101,8
2	Kujawsko-pomorskie	58,2	83,8	91,5	97,1	166,8	106,1
3	Lubelskie	52,6	52,6	56,7	60,3	114,6	106,3
4	Lubuskie	64,5	90,6	95,9	105,4	163,3	109,9
5	Łódzkie	45,1	70,3	76,6	77,4	171,5	101,0
6	Małopolskie	57,8	63,9	68,7	71,0	122,8	103,3
7	Mazowieckie	45,8	65,1	70,0	67,7	147,8	96,7
8	Opolskie	70,4	90,9	91,6	95,9	136,3	104,7
9	Podkarpackie	65,6	75,8	77,9	83,3	126,9	106,9
10	Podlaskie	47,9	54,9	56,7	61,2	127,9	107,9
11	Pomorskie	70,6	81,6	85,0	79,9	113,2	94,0
12	Śląskie	62,7	77,2	86,2	91,1	145,3	105,7
13	Świętokrzyskie	53,5	53,1	57,0	59,6	111,5	104,6
14	Warmińsko-mazurskie	60,4	68,5	76,9	84,8	140,5	110,3
15	Wielkopolskie	59,6	84,0	90,9	95,6	160,4	105,1
16	Zachodniopomorskie	71,7	86,1	87,5	92,6	129,2	105,9
maksimum		71,7	90,9	95,9	105,4	x	
minimum		45,1	52,6	56,7	59,6	x	
różnica w %		58,9	73,0	69,1	76,7	x	

Źródło: Dane GUS.

Źródło: Dane GUS.

Rynek warzyw

Grażyna Stępa
Tomasz Smoleński

W marcu 2009 r. w porównaniu z lutym ceny skupu większości warzyw wzrosły. Podrożała marchew (do bezpośredniego spożycia nawet o 23%), kapusta pekińska (kierowana na eksport o 11%), kapusta biała (do bezpośredniego spożycia o 22%), buraki ćwikłowe (do bezpośredniego spożycia o 20%), cebula i seler. Potaniały pieczarki. Nie zmieniły się ceny skupu pietruszki i kapusty czerwonej. Na rynkach hurtowych więcej płacono za marchew, buraki i cebulę.

W relacji do marca 2008 r. niższe były ceny skupu kapusty białej (przeznaczonej na eksport o 66%), pietruszki (przeznaczonej na eksport o 52%), cebuli, kapusty pekińskiej i czerwonej oraz pieczarek. Wyższe były ceny marchwi, selerów i buraków. Na rynkach hurtowych o 26% wzrosła cena ogórków spod osłon, o 24% marchwi i o 22% buraków, natomiast cebula potaniała w niewielkim stopniu.

Na poziomie detalu w lutym 2009 r., w porównaniu ze styczniem, najbardziej podrożały pory (o 25%), kalafior (o 20%) i marchew (o 9%). W niewielkim stopniu podrożała papryka i buraki ćwikłowe, a staniały pomidory i pieczarki (o 5%). Na zbliżonym poziomie utrzymały się ceny cebuli, kapusty białej i selerów. W tym czasie nieznacznie zmieniły się ceny detaliczne przetworów warzywnych. W stosunku do lutego 2008 r. spośród warzyw świeżych podrożały: kalafior (o 35%), pory (o 22%), papryka i buraki ćwikłowe, a obniżyły się ceny detaliczne kapusty białej (o 28%) i cebuli. Ceny pieczarek utrzymały się na poziomie zbliżonym do roku poprzedniego, a zwykowały ceny detaliczne większości przetworów warzywnych, z czego najbardziej ogórków konserwowych (o 13%), koncentratu pomidorowego i mrożonych mieszanek warzywnych (o 7%).

W grudniu 2008 r., w porównaniu z grudniem roku poprzedniego, średnie i duże zakłady przetwórcze obniżyły o 22% produkcję warzyw mrożonych, o 16% konserw warzywnych i o 11% marynat. Na poziomie zbliżonym do ubiegłorocznego utrzymano produkcję soku pomidorowego.

W styczniu 2009 r. wyeksportowano 23,4 tys. ton warzyw świeżych o wartości 7,5 mln EUR. W stosunku do stycznia 2008 r. wolumen eksportu warzyw świeżych był mniejszy o 39%, a jego wartość o 43%. W tym okresie o 77% obniżyła się sprzedaż marchwi, o 66% ogórków, o 84% kalafiorów i o 60% kapusty. Zaledwie o 2% więcej wyeksportowano pomidorów. W styczniu 2009 r. sprzedano 35,3 tys. ton przetworów warzywnych o wartości 23,3 mln EUR. W stosunku do stycznia 2008 r. wolumen eksportu przetworów obniżył się o 28%, a jego wartość o 23%. O spadku sprzedaży przetworów warzywnych zdecydował niższy o 34% eksport marynat, o 31% suszy i mrozonek i o 27% konserw.

Import warzyw świeżych w styczniu 2009 r. wyniósł 23,7 tys. ton, a jego wartość 24 mln EUR. W porównaniu ze styczniem 2008 r. wolumen importu warzyw świeżych zmalał o 31%, a jego wartość o 14%. Przywóz cebuli spadł o 37%, ogórków o 41%, kapusty o 30%, a także marchwi, pomidorów, papryki i czosnku. W tym okresie import przetworów warzywnych wyniósł 11,1 tys. ton, a jego wartość 11,4 mln EUR. W relacji do stycznia 2008 r. wielkość importu przetworów warzywnych zmniejszyła się o 20%, a ich wartość o 3%. Na spadek importu przetworów najbardziej wpłynął mniejszy o 36% zakup mrozonek, o 28% koncentratu pomidorowego i o 7% konserw. Ponad sześciokrotnie wzrósł natomiast import suszy i o 14% marynat.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Cebula ^a	Cebula ^b	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki do konserwowania	Ogórki do kwaszenia	Pomidory gruntowe	Pomidory szklarniowe	Kalafory gruntowe (szt.)	Pieczarki
2008 I	0,66	1,22	0,41	0,72	0,50	-	-	-	-	-	4,92
II	0,65	1,21	0,51	0,71	0,53	-	-	-	-	-	4,63
III	0,62	1,21	0,58	0,72	0,52	-	-	-	-	-	4,75
IV	0,71	1,24	1,12	0,96	0,65	-	-	-	5,61	-	4,69
V	0,94	1,69	1,90	1,42	1,28	-	-	-	4,52	-	4,63
VI	1,11	1,91	2,03	1,50	1,68	-	-	-	3,18	-	4,57
VII	1,08	1,90	0,40	1,42	0,89	1,58	1,16	-	2,68	-	5,18
VIII	0,76	1,60	0,27	0,82	0,55	1,67	1,12	1,01	1,22	1,25	5,21
IX	0,61	1,38	0,29	0,59	0,46	2,05	1,45	1,15	2,02	1,43	5,21
X	0,60	1,22	0,23	0,55	0,45	-	-	-	3,05	1,79	5,01
XI	0,49	1,12	0,22	0,56	0,43	-	-	-	3,16	-	4,45
XII	0,49	1,10	0,21	0,56	0,43	-	-	-	4,57	-	4,38
2008 I-XII	0,73	1,40	0,68	0,88	0,70	1,77	1,24	1,08	3,33	1,49	4,80
2009 I	0,53	1,11	0,26	0,70	0,48	-	-	-	-	-	5,29
II	0,61	1,13	0,23	0,92	0,51	-	-	-	-	-	4,73
III	0,57	1,15	0,28	1,13	0,61	-	-	-	-	-	4,63
Wskaźnik zmian w %											
<u>III 2009</u> <u>II 2009</u>	93	102	122	123	120	x	x	x	x	x	98
<u>III 2009</u> <u>III 2008</u>	92	95	48	157	117	x	x	x	x	x	97

^a z notowań spółdzielni ogrodniczych, ^b cena targowiskowa z notowań ZSIR MRiRW, ^c ceny za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Cebula obierana	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Pietruszka	Fasola szparag.	Brokuly różyczek.	Kalafory różyczek.	Ogórki do konserw.	Pomidory do mrożenia	Pomidory do tłoczenia
2007 I-XII	1,24	0,41	0,30	0,25	0,86	0,69	1,32	1,00	1,10	0,50	0,20
2008 I	0,78	0,35	0,27	0,24	0,75	-	-	-	-	-	-
II	0,79	0,43	0,34	0,25	1,20	-	-	-	-	-	-
III	0,78	0,47	0,35	0,25	1,20	-	-	-	-	-	-
IV	0,82	0,74	0,41	0,33	0,85	-	-	-	-	-	-
V	0,86	0,95	0,45	-	0,85	-	-	-	-	-	-
VI	0,91	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VII	-	-	-	-	-	0,65	1,63	1,00	1,62	-	-
VIII	0,72	-	0,29	-	-	0,69	1,38	0,94	1,60	0,53	0,34
IX	0,77	0,28	0,29	0,26	0,90	0,69	1,26	0,89	-	0,50	0,33
X	0,78	0,28	0,28	0,25	-	-	1,26	0,89	-	0,50	0,33
XI	0,78	0,28	0,26	0,26	0,75	-	1,30	0,82	-	-	-
XII	0,75	0,25	0,26	0,25	0,69	-	-	-	-	-	-
2008 I-XII	0,79	0,45	0,32	0,26	0,90	0,68	1,37	0,91	1,61	0,51	0,33
2009 I	0,75	0,29	0,31	0,27	0,70	-	-	-	-	-	-
II	0,75	0,30	0,42	0,28	0,70	-	-	-	-	-	-
III	0,76	0,30	0,46	0,38	0,70	-	-	-	-	-	-
Wskaźnik zmian w %											
<u>III 2009</u> <u>II 2009</u>	101	100	110	136	100	x	x	x	x	x	x
<u>III 2009</u> <u>III 2008</u>	97	64	131	152	58	x	x	x	x	x	x

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Pomidory	Ogórki krótkie	Kapusta pekińska	Kapusta biała	Kapusta czerwona	Papryka czerwona	Marchew	Pietruszka	Seler	Cebula	Por	Buraki czerwone	Ziemiaki
2008 I	-	-	1,74	0,48	0,45	-	0,57	1,71	0,77	0,44	2,00	0,35	-
II	-	-	1,71	0,57	0,46	-	0,65	1,92	0,80	0,45	2,00	0,38	-
III	-	-	1,84	0,61	0,56	-	0,71	2,63	0,75	0,44	-	0,38	-
IV	5,90	-	3,01	1,22	0,70	-	0,93	2,80	0,80	0,58	-	0,55	-
V	3,92	-	1,53	1,37	-	-	-	-	-	0,83	-	-	-
VI	2,85	1,50	1,61	1,07	-	-	-	-	-	0,79	-	2,30	-
VII	2,22	1,06	1,13	0,34	1,10	4,00	1,15	-	-	0,71	-	0,82	-
VIII	1,17	1,16	0,85	0,22	0,43	2,78	0,64	-	-	0,59	-	0,52	-
IX	2,22	1,20	0,91	0,21	0,41	3,13	0,61	1,25	1,27	0,50	1,10	0,43	0,52
X	3,76	-	0,83	0,23	0,41	3,49	0,57	1,20	1,19	0,45	1,00	0,43	0,46
XI	3,30	-	0,76	0,19	0,33	3,50	0,56	1,31	0,88	0,42	1,00	0,40	0,40
XII	-	-	0,66	0,19	0,36	-	0,54	1,15	0,85	0,39	1,00	0,41	-
2008 I-XII	3,17	1,23	1,38	0,56	0,52	3,38	0,69	1,75	0,91	0,55	1,35	0,63	0,46
2009 I	-	-	0,79	0,19	0,28	-	0,65	1,08	0,95	0,35	-	0,43	-
II	-	-	1,04	0,20	0,34	-	0,70	1,27	0,75	0,36	-	0,44	-
III	-	-	1,15	0,21	0,34	-	0,84	1,27	0,79	0,37	-	0,50	-
Wskaźnik zmian w %													
<u>III 2009</u> <u>II 2009</u>	x	x	111	105	100	x	120	100	105	103	x	114	x
<u>III 2009</u> <u>III 2008</u>	x	x	63	34	61	x	118	48	105	84	x	132	x

^a cena za sztukę

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów warzywnych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pomidorowy	Warzywa mrożone	Konserwy warzywne	Marynaty
2007 XI	2 566	51 442	7 038	4 600
XII	3 144	38 369	5 841	3 193
2007 I-XII	40 568	457 183	105 507	52 362
2008 I	3 193	42 032	7 479	3 054
II	3 867	42 332	7 040	3 238
III	3 939	34 403	6 952	3 296
IV	3 540	34 327	5 477	2 300
V	4 387	23 374	3 459	1 641
VI	2 655	22 980	7 061	2 155
VII	3 190	30 029	18 567	8 597
VIII	3 685	47 816	18 037	11 169
IX	3 187	61 081	22 773	6 055
X	3 019	60 205	10 810	5 156
XI	2 833	45 145	5 999	3 720
XII	3 889	33 469	6 104	3 488
2008 I-XII	41 384	477193	119 758	53 869
2009 I	3 203	32 705	6 319	2 719
Wskaźnik zmian w %				
<u>I 2009</u> <u>I 2008</u>	100	78	84	89

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2007												2008												2009		I 2009 I 2008 (%)
	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	I										
Warzywa ogółem	27295	403284	38517	50884	50645	52711	41587	40628	43038	42948	42117	38172	28856	28483	498586	23441	23441	61									
Cebula	8767	105878	14183	16697	15806	16131	11589	11047	8442	9103	11165	10270	9966	9398	143798	8886	8886	63									
Kapusta	3528	62587	8463	13797	13830	15108	3942	2956	2413	1764	3376	4678	3330	3028	76685	3422	3422	40									
Marchew	2773	22610	3633	6860	7641	9108	7102	2675	1301	784	630	709	1498	1094	43034	832	832	23									
Ogorki	195	19386	208	198	322	860	832	1658	4975	5634	1312	386	436	614	17434	70	70	34									
Pomidory	1127	79539	643	1080	1282	2486	10143	12401	16023	15772	13767	9893	2263	1752	87505	659	659	102									
Kalafiory	535	20577	455	681	641	524	823	4600	4772	4211	4319	4073	2361	1349	28809	71	71	16									
Przetwory ogółem	37570	431216	49230	50065	48943	46227	36882	33302	29164	30483	37194	44853	38147	33831	478321	35282	35282	72									
Susze	1325	14065	2167	1895	1638	1694	1789	1528	1402	1525	1525	1530	1659	1068	19419	1502	1502	69									
Miarynaty	2996	35802	3245	3430	3255	3009	2468	1919	2708	2657	3256	3817	2939	2584	35287	2148	2148	66									
Konserwy	3838	39477	4665	3447	3696	3704	2699	2400	2134	2369	3953	5944	4802	3039	42853	3409	3409	73									
-kapusta kwasz.	1268	15777	1214	1069	1413	1774	960	660	429	489	603	886	1244	863	11605	1137	1137	94									
Mrożonki	26138	307653	35400	37576	36326	32878	26792	24190	19435	20989	24705	28796	25577	23994	336658	24528	24528	69									
Pieczarki i ich przetwory	18265	175354	17760	16519	18401	17997	15264	12910	11786	10492	12118	15095	14541	13685	176568	10334	10334	58									
Warzywa ogółem	9978	185855	13197	14283	14932	16063	18905	22059	24351	20193	21170	21198	11407	9560	207318	7548	7548	57									
Cebula	3227	45210	5325	4668	4454	4117	3061	3300	2891	3367	4247	4421	3792	2918	46562	3148	3148	59									
Kapusta	575	9919	1582	2598	2794	3956	1626	1040	573	311	462	701	470	480	16592	421	421	27									
Marchew	308	3558	485	811	1126	1289	1478	681	477	217	138	162	220	192	7278	182	182	38									
Ogorki	160	8862	194	126	305	609	624	1030	2465	2845	907	284	324	351	10064	83	83	43									
Pomidory	899	65621	409	564	849	1809	7171	10436	12867	8542	9326	9419	1658	1049	64100	428	428	105									
Kalafiory	306	8653	258	327	331	306	322	1878	1778	1418	1571	1975	817	313	11295	41	41	16									
Przetwory ogółem	25443	270939	30104	29516	28346	28313	24186	23140	20313	22137	29115	35626	27630	23266	321691	23292	23292	77									
Susze	2484	27787	3436	3212	2990	3043	3062	2646	2248	2457	2692	3079	2995	1936	33796	2576	2576	75									
Miarynaty	2611	29623	2816	2749	2605	2942	2429	2100	2698	2797	3505	4301	3044	2980	34964	1832	1832	65									
Konserwy	2642	26505	3213	3047	3038	3096	2759	2622	2423	2998	4667	6074	4401	3130	41469	2635	2635	82									
-kapusta kwasz.	514	5193	526	546	500	701	517	355	263	252	286	544	555	507	5551	424	424	81									
Mrożonki	12133	156527	17591	17673	16566	15449	13250	12833	9772	11109	14649	17306	14305	12253	172756	13019	13019	74									
Pieczarki i ich przetwory	23472	246985	25501	23701	26563	26574	23716	19829	18129	16173	18789	25429	22418	20076	266897	15248	15248	60									

Źs: EUR

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 6. Import wybranych warzyw i ich przetworów

Wyszczególnienie	2007												2008												2009		$\frac{I\ 2009}{I\ 2008}$ (%)
	2007						2008						2008						2009								
	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I											
Warzywa ogółem	32161	303053	34638	41232	47325	51444	45696	28214	11777	7761	10370	17561	27570	30993	354580	23738		69									
Cebula	4966	78916	4217	5115	4594	9529	14867	9067	4120	3936	4869	6333	4379	6689	77914	2658		63									
Kapusta	14	4357	80	182	668	3914	1445	125	12	1	51	51	53	72	6654	56		70									
Marchew	1279	28654	1907	3500	5736	7976	8347	7836	1614	221	263	333	633	685	39051	1458		76									
Ogórk	5160	26975	4776	3976	3495	2646	1574	1920	1023	1338	2423	3629	4647	3549	34995	2833		59									
Pomidory	11351	80112	12445	14085	16118	12760	10934	4376	1217	300	785	1984	9434	11796	96235	9619		77									
Papryka	3163	22888	3028	3403	3995	2164	2424	2491	2225	478	386	2105	2858	2776	28335	2491		82									
Czosnek	648	7323	444	350	819	949	572	219	471	713	451	532	525	661	6707	418		94									
Przetwory ogółem	15370	156929	13871	16098	14283	16251	13383	15094	12934	11412	14481	15555	13418	11390	168170	11050		80									
Mrożonki	3283	36888	3182	3693	3524	4123	2869	3798	3053	3068	3614	3664	2712	2649	39949	2029		64									
Susze	740	12277	198	28	142	239	94	237	101	297	271	200	253	150	2211	1228		620									
Marynaty	1068	12279	1050	1559	936	1432	1184	1670	1257	1041	1430	1285	425	880	14150	1198		114									
Konserwy	3442	32903	2450	2868	3429	3357	2690	2811	2863	2902	3707	4649	3800	2242	37769	2280		93									
-kukurydza konserv.	1537	18881	904	1214	1841	1870	1008	971	892	1480	1749	2095	1679	1124	16826	1172		130									
Koncentrat pomid.	5256	46105	4533	5559	4163	4776	3460	4135	3960	2225	2463	2785	3051	3636	44747	3258		72									
Warzywa ogółem	28898	223091	28107	29963	40309	35334	27980	14290	6757	3126	4870	11479	21455	27483	251153	24042		86									
Cebula	577	15639	518	921	1231	1345	1965	1305	505	544	710	793	565	818	11219	294		57									
Kapusta	8	1386	41	88	319	1843	663	76	8	1	10	11	10	20	3091	12		29									
Marchew	309	6357	424	766	1168	2154	3298	3389	664	103	100	113	188	229	12597	402		95									
Ogórk	4036	24205	4575	4151	3232	1845	1038	954	466	627	1311	2654	3569	3692	28114	4372		96									
Pomidory	12969	87364	11239	11307	17186	13254	9406	3359	1036	328	858	2697	8874	13117	92660	9375		83									
Papryka	4960	36898	3922	4634	6796	4300	5973	3442	2888	455	478	2428	3463	4146	42924	3816		97									
Czosnek	527	6908	367	293	692	661	379	210	340	429	364	467	383	357	4943	211		57									
Przetwory ogółem	12278	131908	11764	14180	12695	14854	12232	13663	11924	11378	14736	16335	13572	11796	159130	11430		97									
Mrożonki	2345	28979	2598	3003	2956	3342	2424	2965	2456	2432	2963	3044	2326	2108	32618	1737		67									
Susze	1291	20111	143	27	144	173	69	177	91	236	198	197	187	107	1747	2385		1668									
Marynaty	914	9642	1649	2279	1458	2339	1928	2525	1816	1955	2310	2045	887	1380	22571	848		51									
Konserwy	3290	33408	2670	3170	3549	3797	2977	2827	3266	3411	4506	5603	4376	2879	43030	2572		96									
-kukurydza konserv.	1302	15152	724	1014	1538	1651	878	825	794	1420	1735	2015	1519	954	15067	1039		144									
Koncentrat pomid.	3207	26695	2876	3653	2872	3127	2526	3078	2811	1683	2042	2480	2897	3482	33527	2852		99									

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych warzyw i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta	Marchew	Ogórki	Pomidory	Kalafioły	Pieczarki	Ogórki konser.	Kapusta kwaszona	Mrożona fasola
2007 XII	0,35	0,17	0,12	0,62	0,61	0,51	1,42	0,71	0,47	0,45
2007 I-XII	0,41	0,17	0,16	0,48	0,80	0,41	1,44	0,77	0,37	0,49
2008 I	0,38	0,19	0,13	0,93	0,64	0,57	1,52	0,73	0,43	0,49
II	0,28	0,19	0,12	0,64	0,52	0,48	1,54	0,71	0,51	0,47
III	0,28	0,20	0,15	0,95	0,66	0,52	1,50	0,67	0,35	0,43
IV	0,26	0,26	0,14	0,71	0,73	0,58	1,47	0,85	0,39	0,45
V	0,26	0,41	0,21	0,75	0,71	0,39	1,54	0,85	0,54	0,48
VI	0,30	0,35	0,25	0,62	0,84	0,41	1,53	0,88	0,54	0,53
VII	0,34	0,24	0,37	0,50	0,80	0,37	1,59	0,86	0,61	0,47
VIII	0,37	0,18	0,28	0,51	0,54	0,34	1,65	0,94	0,51	0,55
IX	0,38	0,14	0,22	0,69	0,68	0,36	1,62	0,94	0,47	0,57
X	0,43	0,15	0,23	0,74	0,95	0,48	1,69	0,95	0,61	0,62
XI	0,38	0,14	0,15	0,74	0,73	0,35	1,57	0,86	0,45	0,57
XII	0,31	0,16	0,18	0,57	0,60	0,23	1,52	0,85	0,59	0,48
2008 I-XII	0,35	0,17	0,12	0,62	0,61	0,51	1,42	0,71	0,47	0,45
2009 I	0,35	0,12	0,22	1,19	0,65	0,57	1,58	0,83	0,37	0,48
Wskaźnik zmian w %										
<u>I 2009</u> XII 2008	113	75	122	209	108	248	104	98	63	100
<u>I 2009</u> I 2008	92	63	169	128	102	100	104	114	86	98

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała ^a	Marchew	Buraki ćwikłowe	Ogórki gruntowe	Pomidory gruntowe	Ogórki spod osłon	Pomidory spod osłon	Kalafioły gruntow ^a
2007 XI	0,68	1,42	0,72	0,55	7,32	-	5,46	4,08	-
XII	0,68	1,28	0,72	0,56	-	-	6,50	4,82	-
2007 I-XII	1,23	1,59	0,84	0,64	3,36	2,96	5,38	5,05	2,30
2008 I	0,69	1,29	0,99	0,60	-	-	-	-	-
II	0,74	1,45	0,96	0,62	-	-	9,30	13,50	-
III	0,73	1,51	0,95	0,60	-	-	6,57	14,39	-
IV	0,82	1,26	1,00	0,82	-	-	4,11	7,46	-
V	1,20	2,63	1,56	0,98	-	-	3,45	4,78	-
VI	1,83	2,75	1,81	1,10	-	-	1,78	3,38	-
VII	1,06	1,61	1,32	1,03	1,65	-	1,30	2,49	1,73
VIII	0,93	0,91	0,90	0,76	1,55	1,12	1,43	1,42	1,55
IX	0,78	0,89	0,88	0,72	2,64	1,05	2,64	2,02	1,91
X	0,72	0,96	0,77	0,66	4,28	1,37	4,14	2,90	2,10
XI	0,69	0,82	0,79	0,64	-	-	5,04	4,02	-
XII	0,68	0,85	0,79	0,66	-	-	4,50	4,03	-
2008 I-XII	0,91	1,41	1,06	0,77	2,53	1,18	4,02	5,49	1,82
2009 I	0,64	0,39 ^b	1,02	0,66	-	-	-	-	-
II	0,67	0,36 ^b	1,07	0,68	-	-	13,84	-	-
III	0,71	0,33 ^b	1,18	0,73	-	-	8,25	17,19	-
Wskaźnik zmian w %									
<u>III 2009</u> II 2009	106	83	110	107	x	x	60	x	x
<u>III 2009</u> III 2008	97	22	124	122	x	x	126	x	x

^a ceny za sztukę, ^b zł/kg

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW i dane Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe ^a	Koncentrat pomidorowy 30%	Fasola szparagowa mrożona	Kalafiory mrożone	Mieszanki warzywne mrożone ^b	Keczip	Sok pomidorowy ^a
2008 I	2,89	8,75	3,23	2,99	3,00	6,11	2,27
II	2,88	8,89	3,28	3,04	3,04	6,13	2,22
III	2,91	9,32	3,30	3,02	3,06	6,15	2,25
IV	3,08	9,19	3,35	3,18	3,13	6,07	2,28
V	3,09	9,21	3,22	3,11	3,10	6,10	2,32
VI	3,24	9,17	3,08	3,05	3,10	6,07	2,27
VII	3,19	8,99	2,98	2,98	3,13	6,06	2,19
VIII	3,21	9,49	3,08	3,08	3,13	6,12	2,18
IX	3,33	9,77	3,17	3,08	3,24	6,32	2,05
X	3,44	9,97	3,28	3,21	3,21	6,40	2,07
XI	3,47	10,55	3,34	3,29	3,25	6,50	2,08
XII	3,44	10,48	3,33	3,27	3,24	6,59	2,08
2008 I-XII	3,18	9,48	3,22	3,11	3,14	6,22	2,19
2009 I	3,38	10,20	3,30	3,23	3,34	6,55	2,13
II	3,40	9,98	3,32	3,33	3,28	6,50	2,10
Wskaźnik zmian w %							
<u>II 2009</u> I 2009	101	98	101	103	98	99	99
<u>II 2009</u> II 2008	118	112	101	110	108	106	95

^a zł/litr, ^b groszek i marchewka

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych warzyw (zł/kg)

Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki ćwikłowe	Selery	Pory	Papryka	Pomidory	Ogórki gruntowe	Kalafiory	Pieczarki
2007 I-XII	2,15	0,97	1,70	1,38	3,68	4,12	10,24	3,81	4,65	4,35	6,59
2008 I	1,56	0,95	1,57	1,29	3,10	4,38	11,24	-	-	5,42	7,05
II	1,56	1,03	1,63	1,30	3,12	4,53	9,99	-	-	5,40	6,82
III	1,55	1,09	1,64	1,31	3,11	4,45	-	-	-	5,43	6,82
IV	1,59	1,63	1,81	1,40	3,20	4,71	-	-	-	6,22	6,66
V	1,80	2,35	2,32	1,88	3,50	4,88	18,18	-	-	5,88	6,60
VI	2,32	2,58	3,08	3,34	3,99	5,15	10,73	5,01	4,53	3,52	6,54
VII	2,32	2,24 ^a	2,86	2,78	5,04	1,73 ^a	8,68	4,21	2,88	2,66	6,87
VIII	2,00	1,89 ^a	2,06	1,86	4,57	1,55	5,00	2,70	2,63	2,56	6,97
IX	1,70	1,13	1,69	1,53	3,78	4,42	4,30	2,95	3,40	2,74	6,94
X	1,54	0,84	1,59	1,42	3,34	4,08	5,27	4,25	5,48	3,22	6,92
XI	1,48	0,76	1,55	1,38	3,21	3,71	6,50	5,23	-	2,84	6,67
XII	1,44	0,73	1,53	1,35	3,13	3,72	8,67	7,08	-	4,15	6,86
2008 I-XII	1,74	1,31	1,94	1,74	3,59	4,14	8,86	4,49	3,78	4,17	6,81
2009 I	1,46	0,74	1,70	1,38	3,15	4,43	10,77	7,94	-	6,05	7,19
II	1,47	0,74	1,85	1,41	3,17	5,53	11,00	7,57	-	7,28	6,83
Wskaźnik zmian w %											
<u>II 2009</u> I 2009	101	100	109	102	101	125	102	95	x	120	95
<u>II 2009</u> II 2008	94	72	113	108	102	122	110	x	x	135	100

^a cena w zł/szt

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Miesiące	Ogórki konserwowe	Koncentrat pomidorowy	Fasola szparag- mrożona	Szpinak mrożony	Kalafio- mrożone	Mieszanki warzywne mrożone	Kecup	Sok pomidorowy ^a	Groszek konserwowy	Kukurydza konserwowa	Sok wielowarzywny
2007 I-XII	4,25	15,89	7,75	5,84	7,61	6,23	8,85	3,67	5,45	8,02	4,06
2008 I	4,41	16,29	8,00	6,06	7,90	6,54	9,00	3,79	5,65	8,31	4,23
II	4,50	16,43	7,98	6,10	7,92	6,60	9,05	3,79	5,65	8,34	4,24
III	4,49	16,43	7,96	6,14	7,98	6,66	9,10	3,79	5,60	8,31	4,27
IV	4,57	16,43	8,00	6,18	8,02	6,72	9,10	3,79	5,75	8,37	4,27
V	4,63	16,57	8,06	6,24	8,06	6,74	9,15	3,79	5,78	8,46	4,28
VI	4,71	16,57	8,08	6,26	8,02	6,74	9,20	3,80	5,85	8,49	4,27
VII	4,72	16,71	7,96	6,24	8,02	6,76	9,20	3,79	5,83	8,60	4,28
VIII	4,77	16,86	7,98	6,24	8,02	6,76	9,30	3,79	5,88	8,63	4,30
IX	4,81	16,86	8,02	6,26	8,04	6,76	9,35	3,80	5,90	8,74	4,30
X	4,91	17,00	8,00	6,28	8,04	6,80	9,45	3,80	5,88	8,69	4,31
XI	4,98	17,14	8,10	6,26	8,12	6,86	9,50	3,78	5,90	8,69	4,29
XII	4,98	17,43	8,10	6,30	8,14	6,92	9,55	3,78	5,80	8,54	4,31
2008 I-XII	4,71	16,73	8,02	6,21	8,02	6,74	9,25	3,79	5,79	8,51	4,28
2009 I	5,02	17,43	8,18	6,32	8,24	6,96	9,55	3,79	5,90	8,69	4,31
II	5,10	17,50	8,28	6,38	8,32	7,08	9,55	3,81	5,93	8,71	4,33
Wskaźnik zmian w %											
<u>II 2009</u> <u>I 2009</u>	102	100	101	101	101	102	100	101	101	100	100
<u>II 2009</u> <u>II 2008</u>	113	107	104	105	105	107	106	101	105	104	102

^a w zł/l

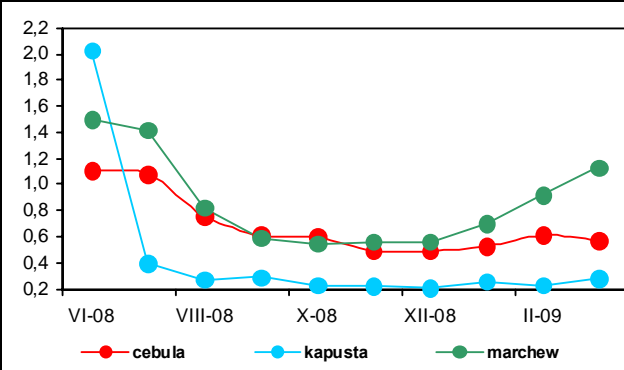
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych w Polsce i w Niemczech (%)

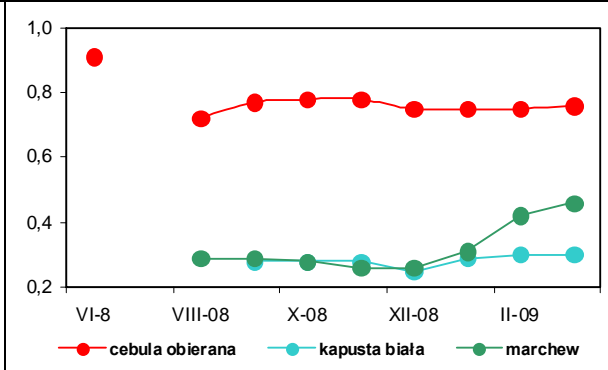
Miesiące	Cebula	Kapusta biała	Marchew	Buraki	Ogórki	Kalafio- ry
2007 VII	49	65	62	25	45	54
VIII	45	68	32	28	-	-
IX	42	72	39	29	-	-
X	41	73	32	27	-	-
XI	44	71	28	27	-	-
XII	43	73	34	26	-	-
2008 I	45	69	38	27	-	-
II	44	72	39	25	-	-
III	46	73	35	26	52	62
IV	49	60	52	29	-	-
V	47	62	61	25	-	-
VI	45	69	59	26	-	-
VII	46	71	54	27	51	55
VIII	43	68	44	35	-	-
IX	45	65	45	28	-	-
X	44	62	44	26	-	-
XI	44	66	40	27	-	-
XII	46	54	42	31	-	-
2009 I	49	69	43	29	-	-
II	47	65	29	24	-	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS, i ZMP der Markt Obst und Gemüse.

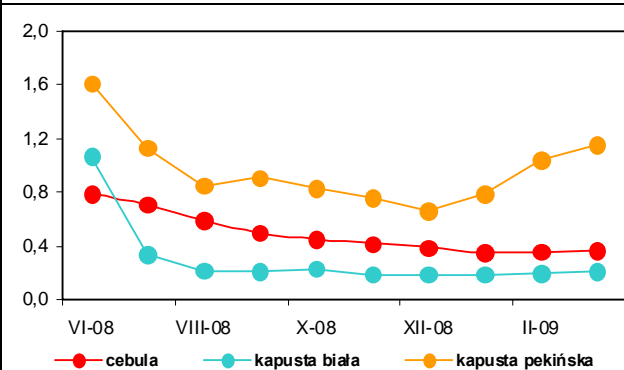
Rys. 1. Ceny skupu warzyw w spółdzielniach ogrodniczych (zł/kg)

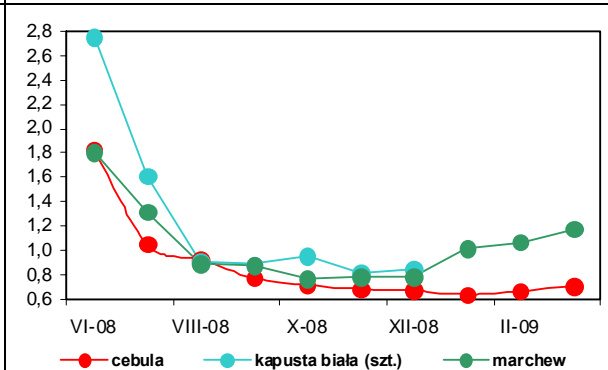
Rys. 2. Ceny skupu warzyw w zakładach przetwórczych (zł/kg)

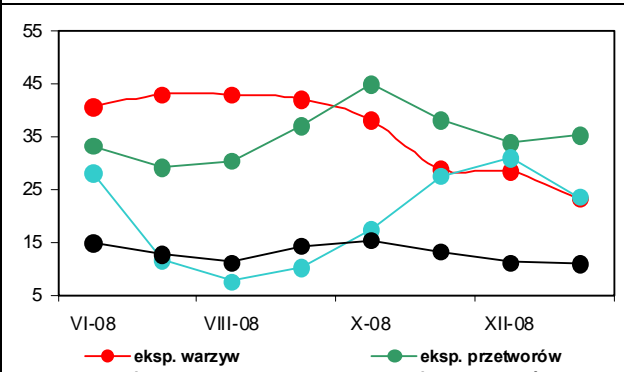
Rys. 3. Ceny skupu warzyw przeznaczonych na eksport (zł/kg)

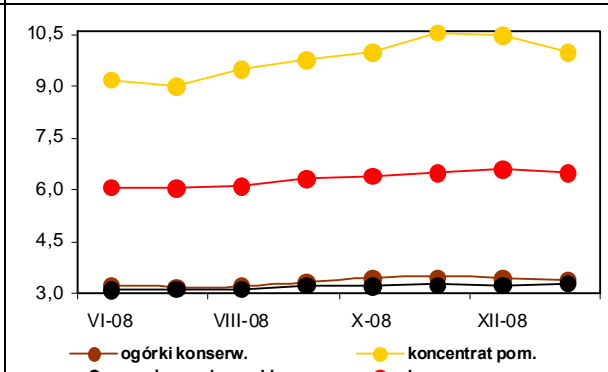
Rys. 4. Ceny hurtowe warzyw krajowych (zł/kg)

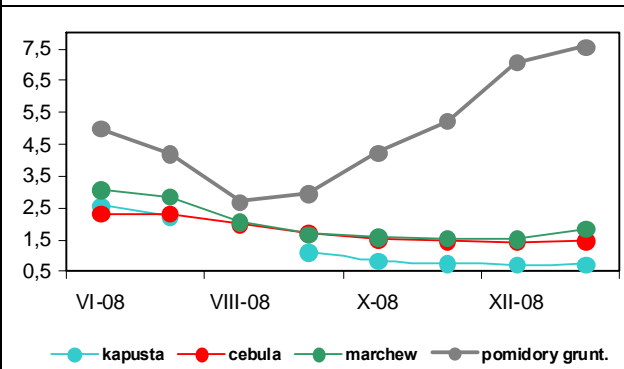
Rys. 5. Eksport i import warzyw świeżych i przetworzonych (tys. ton)

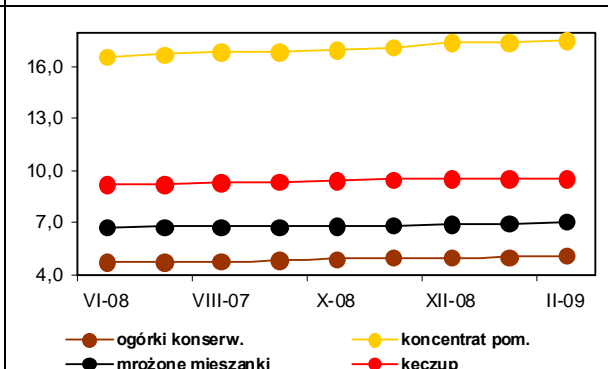
Rys. 6. Ceny zbytu przetworów warzywnych (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne warzyw świeżych (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne przetworów warzywnych (zł/kg)

Rynek owoców

Bożena Nosecka
Irena Strojewska

W marcu 2009 r. niższe niż w marcu 2008 r. były ceny jabłek, a wyższe gruszek. Na rynku hurtowym ceny jabłek obniżyły się o 56%, a gruszek wzrosły o 13%. Ceny jabłek przeznaczonych na eksport spadły o 53%. Ceny płacone za jabłka przez zakłady przetwórcze były niższe o 62%. Na rynkach hurtowych potaniały również cytryny (o 46%) i winogrona (o 8%). Podrożały natomiast banany (o 40%), mandarynki (o 15%) i pomarańcze (o 14%).

W marcu 2009 r. w porównaniu z miesiącem poprzednim ceny hurtowe bananów wzrosły o 38%, mandarynek o 8%, jabłek o 7%, gruszek o 6% i pomarańczy o 3%. Potaniały natomiast winogrona (o 7%) i nieznacznie cytryny. Ceny skupu jabłek na sok płacone przez zakłady przetwórcze wzrosły o 6%. Wyższe o 18% były też ceny jabłek oferowane przez firmy eksportowe, a najbardziej podrożały owoce odmiany "Golden Delicious" (o 52%) i "Jonagored" (o 43%).

W lutym 2009 r. w relacji do lutego roku poprzedniego średnie ceny detaliczne owoców strefy umiarkowanej zmniejszyły się o 36,3%. Owoce południowe potaniały o 2,7%, a przetwory owocowe podrożały o 7,5%. Średnie ceny owoców i ich przetworów obniżyły się o 16,5%, przy wzroście cen żywności o 3,4%. Ceny jabłek spadły o 45,4%, pozostałych owoców pestkowych o 26,3%, a owoców jagodowych o 4,8%. Średnie ceny owoców cytrusowych były niższe o 5,7%. Banany podrożały o 6,0%, a orzechy o 1,5%. Wzrosły ceny detaliczne wszystkich przetworów, a najbardziej podrożały ananasy w puszkach i sok jabłkowy (o 9%). Mrożone truskawki były droższe o 8%. Wzrosły także ceny brzoskwiń w puszkach, dżemów i soku pomarańczowego. W lutym wyższe niż w styczniu 2009 r. były ceny gruszek, bananów, mandarynek, winogron i pomarańczy (odpowiednio o 15, 13, 11, 9 i 2%). Obniżyły się natomiast nieznacznie ceny detaliczne cytryn i jabłek. Nie zmieniły się ceny większości przetworów owocowych. Nieznacznie potaniały ananasy w puszkach.

W firmach średnich i dużych produkcja pitnych soków warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych była niższa w styczniu 2009 r. wobec stycznia roku poprzedniego o 31%, a soków zagęszczonych obniżyła się o 63%. Obniżyła się też produkcja dżemów o 31% i nieznacznie kompotów oraz owoców pasteryzowanych. Większa była produkcja mrożonych owoców o 14%. W styczniu 2009 r. zwiększyła się w porównaniu z miesiącem poprzednim produkcja soków zagęszczonych (o 47%), a soków pitnych warzywnych, owocowych i owocowo-warzywnych obniżyła się (o 20%) i dżemów (o 43%). Produkcja kompotów i owoców pasteryzowanych wzrosła o 10%.

W styczniu 2009 r. wolumen eksportu owoców świeżych był wyższy w porównaniu ze styczniem roku poprzedniego o 133%, a przetworów owocowych o 20%. W grupie owoców świeżych prawie trzykrotnie wyższy był eksport jabłek, a gruszek o 34%. Wzrosła też zagraniczna sprzedaż owoców miękkich, z wyjątkiem truskawek i śliwek. W grupie przetworów wyższy był eksport zagęszczonego soku jabłkowego (o 172%) i wiśni w puszkach. Zmniejszyła się zagraniczna sprzedaż truskawek w puszkach (o 34%), mrożonych owoców (o 12%) i dżemów (o 2%).

Z powodu obniżenia cen eksportowych niemal wszystkich owoców i ich przetworów (najbardziej potaniały jabłka i zagęszczony sok jabłkowy), wpływy z zagranicznej sprzedaży przetworów owocowych obniżyły się mimo wzrostu wolumenu eksportu i ukształtowały się na poziomie 56,9 mln EUR. Wpływy z eksportu owoców świeżych wzrosły mniej niż wolumen ich sprzedaży i wyniosły 30,9 mln EUR. Zmniejszył się przywóz wszystkich owoców i ich przetworów. Wartość przywozu całej grupy towarowej obniżyła się o 32% do 80,3 mln EUR. Dodatnie saldo obrotów w styczniu 2009 r. wyniosło 7,4 mln EUR, wobec ujemnego w wysokości 32,5 mln EUR w styczniu 2008 r.

Tab. 1. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych do konsumpcji bezpośredniej (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Morele	Brzoskwinie	Śliwki
2008 I	1,96	2,08	-	-	-	-	-
II	2,04	3,14	-	-	-	-	-
III	2,16	3,64	-	-	-	-	-
IV	2,30	-	-	-	-	-	-
V	2,52	-	-	-	-	-	-
VI	2,89	-	2,73	-	-	-	-
VII	2,07	-	3,64	1,97	3,04	2,56	1,49
VIII	1,26	-	-	1,89	2,81	1,71	1,05
IX	1,05	2,04	-	-	-	1,17	1,16
X	1,01	1,96	-	-	-	-	1,52
XI	0,90	1,95	-	-	-	-	-
XII	0,91	2,23	-	-	-	-	-
2008 I-XII	1,76	2,42	2,71	1,87	2,93	1,81	1,19
2009 I	0,91	2,41	-	-	-	-	-
II	0,88	2,88	-	-	-	-	-
III	0,95	3,48	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>III 2009</u> <u>II 2009</u>	108	121	x	x	x	x	x
<u>III 2009</u> <u>III 2008</u>	44	96	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB ze spółdzielni ogrodniczych.

Tab. 2. Średnie miesięczne ceny skupu owoców kierowanych do przetwórstwa (zł/kg)

Miesiące	Jabłka przemysłowe	Truskawki i bez szypułki	Truskawki z szypułką	Porzeczki czerwone	Porzeczki czarne	Maliny	Aronia	Wiśnie do mrożenia	Wiśnie do tłoczenia	Śliwki do mrożenia
2008 I	0,56	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,59	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,50	-	-	-	-	-	-	-	-	-
IV	0,37	-	-	-	-	-	-	-	-	-
V	0,27	-	-	-	-	-	-	-	-	-
VI	0,25	2,60	1,52	1,33	1,85	4,30	-	-	-	-
VII	0,20	2,56	1,40	1,21	1,84	3,78	-	0,96	0,92	-
VIII	0,16	-	-	1,27	-	3,77	0,69	0,80	0,71	0,56
IX	0,19	-	-	-	-	3,31	0,80	-	-	0,93
X	0,13	-	-	-	-	-	-	-	-	1,90
XI	0,10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
XII	0,17	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2008 I-XII	0,29	2,59	1,49	1,23	1,84	3,71	0,72	0,89	0,85	0,82
2009 I	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
II	0,18	-	-	-	-	-	-	-	-	-
III	0,19	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)										
<u>III 2009</u> <u>II 2009</u>	106	x	x	x	x	x	x	x	x	x
<u>III 2009</u> <u>III 2008</u>	38	x	x	x	x	x	x	x	x	x

^a ceny średnie roczne są średnimi arytmetycznymi z wszystkich notowań w ciągu roku

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z zakładów przetwórczych.

Tab. 3. Średnie miesięczne ceny skupu owoców przeznaczonych na eksport (zł/kg)

Miesiące	Jabłka deserowe	Gala (70 mm+)	Golden Delicious (70 mm+)	Idared (70 mm+)	Jonagold (70 mm+)	Jonagored (70 mm+)	Szampion (70 mm+)	Gruszka deserowa	Gruszka Łukasówka	Truskawki	Czeresnie	Maliny	Śliwki
2008 I	1,79	1,80	1,97	1,73	1,64	1,64	1,61	1,90	1,90	-	-	-	-
II	1,76	1,81	1,94	1,83	1,72	1,71	1,71	-	-	-	-	-	-
III	1,79	1,90 ^a	2,10 ^a	1,74	1,70	1,69	1,69	-	-	-	-	-	-
IV ^a	2,03	1,96	2,33	2,13	2,04	2,05	2,06	-	-	-	-	-	-
V ^a	2,19	2,00	2,55	2,32	2,25	2,25	2,28	-	-	-	-	-	-
VI ^a	2,46	-	-	2,60	2,57	2,57	2,60	-	-	4,58	4,91	-	-
VII	1,78	-	-	2,60	2,80	2,80	2,80	-	-	4,00	4,68	6,0	1,25
VIII	1,02	-	-	2,40	-	-	-	1,74	-	-	-	-	0,94
IX	0,70	0,89	-	-	-	-	0,62	1,53	2,00	-	-	-	0,88
X	0,67	0,80	-	0,63	0,70	0,60	0,61	1,51	1,48	-	-	-	1,98
XI	0,63	0,85	0,80	0,54	0,57	0,54	0,56	1,68	1,66	-	-	-	-
XII	0,61	0,85	0,89	0,58	0,55	0,55	0,56	1,73	1,66	-	-	-	-
2008 I-XII	1,45	1,37	1,75	1,74	1,65	1,64	1,55	1,68	1,74	4,29	4,80	6,00	1,26
2009 I	0,68	1,09	1,00	0,63	0,56	0,56	0,58	2,75	1,78	-	-	-	-
II	0,71	1,09	1,01	0,67	0,58	0,56	0,60	2,00	2,00	-	-	-	-
III	0,84	1,34 ^a	1,54 ^a	0,84 ^a	0,66	0,80 ^a	0,83 ^a	-	-	-	-	-	-
Wskaźniki zmian cen (%)													
<u>III 2009</u> <u>II 2009</u>	118	123	152	125	114	143	138	x	x	x	x	x	x
<u>III 2009</u> <u>III 2008</u>	47	71	73	48	39	47	49	x	x	x	x	x	x

^a jabłka z przechowalni z kontrolowaną atmosferą

Źródło: Notowania Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB z firm eksportujących.

Tab. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w firmach średnich i dużych (tony)

Miesiące	Sok pitny jabłkowy	Soki pitne z owoców cytrusowych	Pozostałe soki pitne warzywne ^a , owocowe i owocowo-warzywne	Soki zagęszczone	Owoce mrożone	Dżemy	Kompoty i owoce pasteryzowane
2007 I-XII	78 723	94 528	305 940	136 327	293 413	49 633	16 663
2008 I	4 837	6 485	28 466	4 533	9 496	4 166	1 247
II	4 057	7 512	29 258	1 648	11 386	7 061	926
III	6 783	9 981	34 225	1 522	9 141	6 324	921
IV	5 550	8 347	35 775	1 200	10 515	8 095	1 376
V	6 364	10 004	31 255	866	7 023	4 694	1 328
VI	6 993	9 116	22 921	5 323	80 969	9 650	1 476
VII	4 729	7 643	17 414	18 537	80 377	4 870	3 504
VIII	4 922	8 287	20 408	21 418	35 064	4 598	2 536
IX	5 603	8 544	30 257	33 420	23 667	3 790	1 385
X	6 194	9 965	26 349	58 979	11 531	2 973	1 278
XI	6 743	10 274	22 716	43 772	11 251	3 115	1 030
XII	8 143	14 364	23 741	18 107	9 182	3 407	1 414
2008 I-XII	70 918	110 522	313 261	209 325	299 602	62 743	18 421
2009 I	7 330	7 534	19 223	6 654	10 477	2 357	1 368
Wskaźniki zmian (%)							
<u>I 2009</u> <u>XII 2008</u>	102	116	68	147	110	57	110
<u>I 2009</u> <u>I 2008</u>	61	52	81	37	114	69	97

^a łącznie z pojedynczymi sokami warzywnymi

Źródło: Dane GUS.

Tabela 5. Eksport wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2007												2008												2009		I 2009
	2007												2008												2009		I 2008
	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	I 2008 (%)										
Owoce świeże	43 849	641 925	43 421	58 575	58 709	31 804	24 909	27 087	54 252	45 556	55 295	59 852	67 598	83 110	610 169	101 271	233										
Jablka	23 403	449 734	31 358	43 879	49 369	25 479	18 414	5 909	2 346	8 307	22 081	43 102	53 346	67 404	370 994	91 005	290										
Gruszki	424	3 335	336	604	623	131	369	63	134	509	1 759	2 530	1 007	708	8 774	450	134										
Truskawki	3	16 620	50	113	35	84	160	11 106	1 639	197	124	27	142	346	14 024	1	3										
Śliwki	1	7 520	17	17	23	32	67	84	874	8 211	10 874	1 974	121	409	22 703	5	29										
Maliny	20	24 610	40	15	15	18	12	645	11 414	9 676	8 753	977	229	706	32 501	41	102										
Wiśnie	22	4 481	1	63	49	49	62	608	9 688	544	38	1	2	35	11 139	21	3194										
Przetwory owocowe	33 579	667 148	42 248	45 227	46 788	48 422	48 486	55 217	69 531	66 783	64 858	80 124	75 337	58 098	701 119	50 771	120										
Zagęszczony sok jabłkowy	7 398	170 636	7 385	8 767	9 724	10 722	13 803	14 544	14 282	19 418	20 710	41 848	41 668	20 691	223 561	20 105	272										
Truskawki w puszkach	402	8 996	621	708	667	712	715	1 188	3 838	650	713	609	647	660	11 730	412	66										
Wiśnie w puszkach	199	7 142	351	437	583	685	693	370	728	914	710	737	353	129	6 690	580	165										
Dżemy	2 029	35 450	1 813	2 324	2 098	2 365	2 089	2 002	2 363	2 017	2 604	2 182	2 235	1 780	25 872	1 783	98										
Mrożonki	12 323	273 742	19 065	20 152	19 680	18 781	16 673	21 541	31 956	29 012	26 246	21 843	18 205	18 664	261 819	16 715	88										
Owoce świeże	15 381	287 533	19 941	25 194	22 838	19 183	14 641	22 473	51 506	35 067	32 938	23 684	24 768	28 267	320 500	30 900	155										
Jablka	6 232	129 576	12 946	15 936	16 800	14 487	10 125	3 828	1 625	3 512	6 902	12 016	15 136	17 493	130 806	23 873	184										
Gruszki	243	2 073	191	281	277	84	141	31	69	289	932	1 410	642	363	4 709	328	172										
Truskawki	2	15 710	58	126	53	141	200	10 795	1 768	310	218	38	133	270	14 110	4	6										
Śliwki	1	4 215	10	7	15	26	38	46	440	3 629	4 452	1 058	49	88	9 858	5	51										
Maliny	35	31 753	62	22	23	33	26	980	16 795	13 403	11 272	1 389	318	687	45 011	46	73										
Wiśnie	26	3 562	0	67	63	61	87	787	10 550	371	61	2	2	27	12 077	34											
Przetwory owocowe	45 977	862 955	64 911	73 620	70 719	72 811	70 317	80 661	105 955	90 887	91 586	98 509	78 849	58 409	957 233	56 851	88										
Zagęszczony sok jabłkowy	11 455	208 777	14 181	16 412	17 060	17 029	20 573	19 112	18 777	21 850	21 366	34 515	30 020	15 666	246 560	15 779	111										
Truskawki w puszkach	496	11 367	900	1 183	900	1 014	1 080	1 522	4 941	999	1 084	911	931	788	16 255	553	61										
Wiśnie w puszkach	254	7 482	508	571	733	945	821	463	685	1 002	864	996	617	442	8 646	524	103										
Dżemy	3 051	50 844	3 174	3 631	3 353	4 249	3 520	3 229	4 117	3 605	4 506	4 196	3 493	2 639	43 713	2 600	82										
Mrożonki	16 614	318 953	26 486	29 035	27 509	27 524	23 359	27 875	40 069	38 006	38 604	33 019	24 650	21 471	357 605	22 696	86										

Źródło: Opracowanie IERIGŻ-PIB na podstawie danych MRIRW i Centrum Analitycznego Administracji Celnej.

Tab. 6. Import wybranych owoców i ich przetworów

Wyszczególnienie	2007												2008												2009		I 2009 I 2008 (%)	
	2007											2008											2009		I 2009 I 2008 (%)			
	XII	I-XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I-XII	I	I	I										
Owoce świeże	124 860	1 263 600	106 058	93 364	89 852	79 796	87 245	81 007	117 718	105 683	82 395	90 335	102 779	110 811	1 147 042	87 957		83										
Banany	19 077	234 066	20 051	24 039	18 928	21 177	26 394	17 853	23 521	16 931	16 229	23 289	21 840	18 243	248 496	21 229		106										
Owoce cytrusowe	84 710	435 130	66 649	48 057	45 419	28 000	18 144	10 693	10 233	9 787	15 733	26 648	49 050	69 273	397 687	55 511		83										
Brzoskwinie i nekt.	7	96 942	17	54	152	320	3 707	13 820	25 231	19 153	12 548	2 873	702	2 147	80 724	47		275										
Winożrona	6 005	128 948	1 690	2 994	5 881	8 816	8 970	3 894	7 421	18 909	16 506	17 331	11 690	5 638	109 740	3 209		190										
Arbuzy	234	92 778	185	287	732	3 071	11 366	20 601	34 700	25 258	3 154	511	860	2 233	102 958	259		140										
Jabłka	1 671	138 198	3 156	3 959	3 805	3 815	5 372	4 727	5 504	751	2 620	2 297	1 264	38 527	2 770			9										
Przetwory razem	23 460	304 123	23 327	24 943	23 673	23 385	20 186	19 840	24 323	17 349	21 070	22 428	22 356	22 622	265 502	14 497		62										
Soki zagęszczone	10 385	114 928	10 156	7 608	9 139	9 230	7 071	7 423	8 296	5 189	7 391	6 588	7 004	9 512	94 607	6 268		62										
-sok pomarańczowy	2 685	29 186	2 894	3 133	3 512	2 443	2 751	2 555	2 728	1 977	2 707	2 532	2 521	2 734	32 485	1 840		64										
Mrożonki	2 339	33 570	2 883	3 071	2 899	2 729	1 821	2 121	3 791	3 412	2 474	2 348	1 869	1 920	31 337	1 250		43										
Susze	1 274	13 315	1 160	1 349	882	721	857	970	1 003	744	1 182	1 975	1 670	1 006	13 519	671		58										
Dżemy	855	7 817	650	712	676	924	855	1 150	995	780	783	1 469	1 333	288	10 615	278		43										
Przetwory puszkow.	8 408	132 521	8 309	12 042	9 986	9 576	9 473	8 033	10 139	7 173	9 033	9 894	10 230	9 776	113 665	5 848		70										
-ananasy	1 885	20 420	1 996	3 290	2 330	1 773	2 190	1 821	2 959	1 878	2 326	3 010	3 153	2 832	29 556	1 212		61										
-brzoskwinie	2 580	32 826	2 218	3 488	2 715	1 820	1 363	1 552	1 427	1 456	1 819	2 298	2 949	2 787	25 890	1 010		46										
Owoce świeże	94 109	848 910	85 557	79 287	81 909	74 193	79 363	63 744	74 614	73 236	67 238	81 631	77 301	79 351	917 424	62 258		73										
Banany	11 801	143 949	12 281	16 396	15 521	15 145	14 530	11 028	11 888	10 369	10 066	13 641	12 023	10 826	153 713	12 338		100										
Owoce cytrusowe	54 852	252 826	47 853	34 752	34 437	23 232	18 907	10 730	8 373	6 803	11 232	20 879	29 357	42 933	289 488	35 427		74										
Brzoskwinie i nekt.	18	73 328	38	82	247	445	4 615	13 047	21 020	17 196	9 877	2 010	540	1 338	70 454	60		159										
Winożrona	7 939	134 592	3 971	5 215	8 514	11 172	11 227	4 783	7 810	16 838	14 228	16 526	11 384	6 882	118 549	4 732		119										
Arbuzy	121	22 809	100	198	412	1 620	6 218	5 991	6 724	4 033	661	302	312	568	27 139	127		127										
Jabłka	761	42 622	1 679	2 196	2 378	2 739	4 795	4 221	4 497	680	1 436	981	750	842	27 195	199		12										
Przetwory razem	29 788	369 457	31 791	29 308	29 144	29 935	22 740	26 252	29 101	23 750	28 538	32 490	31 235	29 107	343 393	18 070		57										
Soki zagęszczone	13 882	151 492	13 995	9 333	11 120	12 093	9 090	8 793	10 122	6 707	10 402	9 817	8 779	10 634	120 886	6 933		50										
-sok pomarańczowy	4 026	48 083	3 675	3 463	4 261	2 923	3 260	3 087	3 157	2 421	3 524	3 780	3 661	3 691	40 904	2 525		69										
Mrożonki	3 161	51 278	3 215	3 867	3 635	3 684	2 182	3 086	6 681	4 915	3 630	3 975	2 960	2 824	44 656	1 670		52										
Susze	2 330	23 000	2 361	2 774	1 981	1 794	1 751	1 770	1 653	1 594	2 577	4 680	4 308	2 393	29 635	1 562		66										
Dżemy	1 188	11 512	922	1 092	878	1 124	1 053	1 367	1 136	958	942	1 565	1 335	702	13 075	443		48										
Przetwory puszkow	8 989	129 662	11 063	12 007	11 360	11 021	8 502	11 077	9 299	9 448	10 630	12 186	13 475	12 321	132 389	7 257		66										
-ananasy	1 294	12 683	1 417	1 697	1 592	1 481	1 421	1 304	2 019	1 297	1 662	2 235	2 253	1 949	20 329	893		63										
-brzoskwinie	1 779	21 027	1 586	2 462	1 845	1 187	877	1 007	983	1 098	1 527	2 044	2 706	2 415	19 738	637		40										

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 7. Średnie miesięczne ceny eksportowe wybranych owoców i ich przetworów (EUR/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Truskawki	Porzeczki czarne	Maliny	Wiśnie	Mrożone truskawki	Mrożone wiśnie	Zagęszcz. sok jabłkowy	Truskawki w puszkach	Wiśnie w puszkach
2007 I-XII	0,29	0,62	0,95	1,12	1,29	0,79	1,23	0,80	1,39	1,26	1,05
2008 I	0,41	0,57	1,16	3,38	1,55	0,51	1,47	0,95	2,11	1,45	1,45
II	0,36	0,47	1,11	5,38	1,47	1,07	1,45	0,92	2,02	1,67	1,31
III	0,34	0,44	1,51	-	1,47	1,28	1,46	0,90	2,06	1,35	1,26
IV	0,57	0,64	1,67	-	1,78	1,25	1,43	0,91	1,89	1,43	1,38
V	0,55	0,38	1,25	-	2,14	1,40	1,45	0,92	1,74	1,51	1,18
VI	0,65	0,49	0,97	2,95	1,52	1,29	1,23	0,96	1,50	1,28	1,25
VII	0,69	0,51	1,08	0,75	1,47	1,09	1,33	0,80	1,44	1,29	0,94
VIII	0,42	0,57	1,57	0,80	1,39	0,68	1,33	0,81	1,22	1,54	1,10
IX	0,31	0,53	1,76	1,19	1,29	1,61	1,33	0,87	1,09	1,52	1,22
X	0,28	0,56	1,39	0,97	1,42	1,35	1,45	0,88	0,85	1,50	1,35
XI	0,28	0,64	0,94	-	1,39	1,03	1,32	0,81	0,76	1,44	1,75
XII	0,26	0,51	0,78	-	0,97	0,78	1,20	0,77	0,82	1,20	3,43
2007 I-XII	0,43	0,53	1,27	2,20	1,49	1,11	1,37	0,88	1,46	1,43	1,47
2009 I	0,26	0,73	2,50	-	1,11	1,62	1,30	1,46	1,13	1,34	0,90
Wskaźniki zmian cen (%)											
XII 2008 XI 2008	100	143	321	-	114	208	108	190	138	112	26
XII 2008 XII 2007	63	128	216	-	72	318	88	154	54	92	62

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych MRiRW i CAAC.

Tab. 8. Średnie miesięczne ceny hurtowe wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	-Cortland	-Jonagold	-Lobo	-Szampion	Gruszki	Truskawki	Wiśnie	Czereśnie	Śliwki	Banany	Cytryny	Mandarynki	Pomarańcze	Winogrona
2008 I	2,21	2,15	2,05	2,18	2,13	3,31	-	-	-	-	3,27	6,50	4,08	3,28	10,60
II	2,37	2,20	2,41	2,39	2,35	3,08	-	-	-	-	3,91	6,13	4,46	3,39	10,94
III	2,48	2,21	2,56	2,48	2,49	3,31	-	-	-	-	4,42	6,17	4,83	3,55	10,23
IV	2,65	2,32	2,68	2,54	2,74	3,38	-	-	-	-	4,31	6,85	4,73	3,64	8,53
V	3,08	2,82	3,12	3,10	2,98	3,37	9,83	-	-	-	3,40	7,53	5,00	3,70	7,39
VI	3,29	-	3,32	3,29	3,10	3,43	3,42	6,00	4,31	-	3,11	6,20	5,26	3,62	7,80
VII	3,34	-	-	-	-	3,47	5,33	2,91	4,99	1,59	2,48	4,57	5,38	3,94	7,28
VIII	1,50	-	-	-	-	2,62	5,17	1,59	3,73	1,18	3,03	4,37	5,05	3,94	5,06
IX	1,25	1,10	1,28	1,29	1,15	2,54	8,66	-	-	1,26	3,19	3,99	5,35	3,77	4,51
X	1,17	1,07	1,15	1,22	1,10	2,67	7,45	-	-	4,26	3,12	4,48	5,19	3,48	4,56
XI	1,04	1,00	1,10	1,06	1,08	2,62	9,63	-	-	4,38	3,24	4,22	3,89	3,61	4,89
XII	1,00	1,05	1,05	1,03	1,10	2,62	-	-	-	-	3,33	3,72	3,78	3,57	6,60
2008 I-XII	2,12	1,77	2,07	2,06	2,02	3,04	7,07	3,50	4,34	2,53	3,40	5,39	4,75	3,62	7,37
2009 I	1,05	1,05	1,10	1,05	1,10	2,88	-	-	-	-	3,76	3,69	4,38	3,92	8,55
II	1,02	1,08	1,03	1,02	1,09	3,51	-	-	-	-	4,47	3,39	5,12	3,93	10,11
III	1,09	1,06	1,04	1,03	1,10	3,73	14,83	-	-	-	6,19	3,36	5,55	4,05	9,38
Wskaźniki zmian cen (%)															
III 2009 II 2009	107	98	101	101	101	106	-	-	-	-	138	99	108	103	93
III 2009 III 2008	44	48	41	42	44	113	-	-	-	-	140	54	115	114	92

^a truskawki spod osłon wg Zakładu Ekonomiki Ogrodnictwa IERiGŻ-PIB

Źródło: Notowania ZSIR MRiRW.

Tab. 9. Średnie miesięczne ceny zbytu przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżem z czarnej porzeczki	Dżem śliwkowy	Dżem truskawkowy	Sok z czarnej porzeczki ^a	Sok jabłkowy ^a	Sok pomarańczowy ^a
2007 XII	8,93	7,93	7,97	3,13	2,00	2,31
2007 I-XII	8,07	7,52	7,56	3,14	1,66	2,29
2008 I	8,50	7,87	8,08	3,17	2,12	2,29
II	8,13	7,77	8,23	3,03	2,13	2,37
III	8,33	7,83	8,20	3,05	2,13	2,38
IV	8,00	7,83	8,20	3,05	2,09	2,26
V	8,20	7,80	8,30	-	2,09	2,22
VI	8,47	7,73	8,60	3,26	2,05	2,19
VII	7,47	7,37	8,10	3,53	2,00	2,26
VIII	8,13	7,37	8,43	3,51	1,92	2,20
IX	8,27	7,23	8,27	3,36	1,83	2,11
X	8,37	7,47	8,50	3,38	1,77	2,10
XI	7,50	7,47	8,13	3,38	1,75	2,08
XII	6,90	7,47	7,57	3,38	1,70	2,00
2008 I-XII	8,02	7,60	8,22	3,28	1,97	2,21
2009 I	6,93	7,13	6,63	3,45	1,75	2,01
II	6,93	7,07	6,50	-	1,71	1,94
Wskaźniki zmian cen (%)						
<u>II 2009</u> I 2009	100	99	98	x	98	97
<u>II 2009</u> II 2008	85	91	79	x	80	82

^a w zł/l

Źródło: Dane GUS.

Tab. 10. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych owoców (zł/kg)

Miesiące	Jabłka	Gruszki	Śliwki	Czereśnie	Truskawki	Maliny	Winogrona	Banany	Pomarańcze	Cytryny	Mandarynki
2007 I-XII	3,14	5,05	4,93	9,48	8,30	12,65	9,61	4,53	5,12	5,03	5,80
2008 I	3,47	5,06	-	-	-	-	14,45	4,55	4,80	7,89	5,03
II	3,57	5,20	-	-	-	-	14,56	4,90	4,71	8,02	5,32
III	3,67	5,53	-	-	-	-	12,71	5,27	4,75	7,94	5,75
IV	3,92	5,79	-	-	-	-	11,06	5,47	4,91	8,45	5,97
V	4,25	6,06	-	-	13,48	-	9,94	4,76	5,08	9,01	6,19
VI	4,68	6,11	-	8,62	4,99	-	9,47	4,29	5,14	9,19	6,47
VII	4,87	6,12	5,27	7,33	6,89	13,72	9,39	4,07	5,46	7,98	6,63
VIII	3,23	5,16	2,94	-	-	13,12	6,66	4,00	5,51	6,56	6,53
IX	2,40	4,35	2,58	-	-	12,66	5,81	4,04	5,28	5,73	6,66
X	2,10	4,12	3,60	-	-	-	6,02	4,08	5,00	5,97	6,54
XI	1,95	4,26	-	-	-	-	6,69	4,12	4,95	6,12	5,16
XII	1,92	4,66	-	-	-	-	8,58	4,28	4,85	5,49	4,71
2008 I-XII	3,34	5,20	3,60	7,98	8,45	13,17	9,61	4,49	5,04	7,36	5,91
2009 I	1,94	5,15	-	-	-	-	11,85	4,60	5,08	5,43	5,19
II	1,93	5,91	-	-	-	-	12,89	5,21	5,19	5,31	5,76
Wskaźniki zmian cen (%)											
<u>II 2009</u> I 2009	99	115	x	x	x	x	109	113	102	98	111
<u>II 2009</u> II 2008	54	114	x	x	x	x	89	106	110	66	108

Źródło: Dane GUS.

Tab. 11. Średnie miesięczne ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych (zł/kg)

Miesiące	Dżemy	Sok z czarnej porzeczki	Sok jabłkowy	Sok pomarańczowy	Truskawki mrożone	Ananasy w puszkach	Brzoskwinie w puszkach
2007 I-XII	11,10	3,96	3,00	4,01	10,62	5,28	4,82
2008 I	11,78	4,21	3,27	4,23	13,42	5,82	4,92
II	11,78	4,27	3,31	4,25	13,92	5,96	4,96
III	11,75	4,28	3,32	4,26	14,20	5,94	4,94
IV	11,86	4,31	3,36	4,28	14,44	6,00	5,02
V	12,03	4,31	3,41	4,21	14,48	6,02	4,98
VI	12,08	4,33	3,42	4,29	14,50	6,08	5,05
VII	12,17	4,34	3,45	4,33	14,56	6,14	5,05
VIII	12,17	4,35	3,47	4,33	14,62	6,18	5,02
IX	12,14	4,38	3,50	4,33	14,62	6,24	5,07
X	12,22	4,38	3,52	4,31	14,76	6,32	5,04
XI	12,17	4,40	3,56	4,34	14,76	6,44	5,08
XII	12,17	4,37	3,58	4,27	14,92	6,44	5,07
2008 I-XII	12,03	4,33	3,43	4,29	14,43	6,13	5,02
2009 I	12,06	-	3,59	4,26	15,00	6,52	5,08
II	12,08	-	3,61	4,30	15,04	6,48	5,14
Wskaźniki zmian cen (%)							
<u>II 2009</u> I 2009	100	x	101	101	100	99	101
<u>II 2009</u> II 2008	103	x	109	101	108	109	104

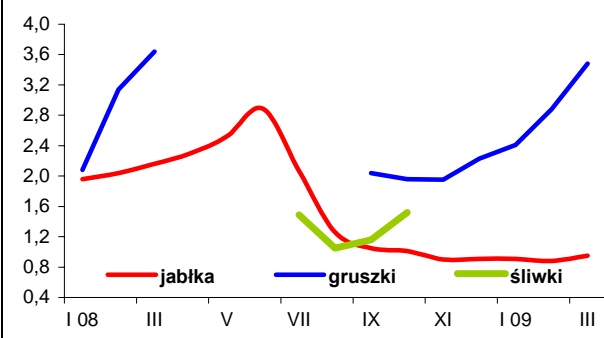
Źródło: Dane GUS.

Tab. 12. Relacje cen hurtowych owoców w Polsce i w Niemczech (%)

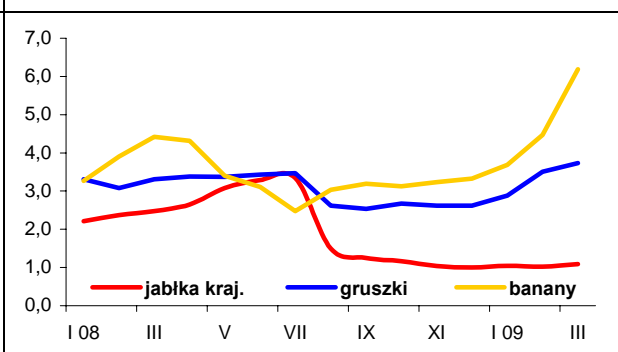
Miesiące	Jabłka odm. Jonagold	Gruszki	Truskawki	Banany	Pomarańcze	Śliwki
2007 VIII	61	-	-	56	69	69
IX	68	86	-	69	74	72
X	70	89	-	65	66	82
XI	65	88	-	72	69	-
XII	75	88	-	74	68	-
2008 I	74	85	-	68	66	-
II	73	89	-	67	67	-
III	77	87	-	65	66	-
IV	72	-	62	66	72	-
V	62	-	46	67	68	-
VI	-	-	52	72	68	-
VII	-	-	-	78	73	-
VIII	66	-	-	74	77	68
IX	52	79	-	77	79	71
X	62	79	-	65	64	-
XI	59	75	-	68	69	-
XII	61	76	-	71	59	-
2009 I	68	89	-	69	71	-
II	71	85	-	78	69	-

Źródło: Na podstawie danych MRiRW, GUS i ZMP "Der Markt Obst und Gemüse" i., "Fruit and Vegetable Markets" z poszczególnych miesięcy.

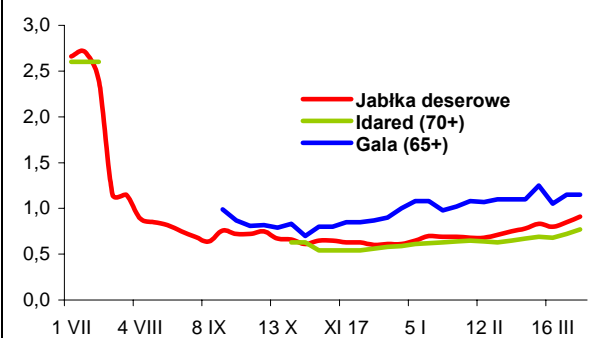
Rys. 1. Ceny skupu owoców w spółdzielniach ogrodniczych w 2008 - 2009 r. (zł/kg)

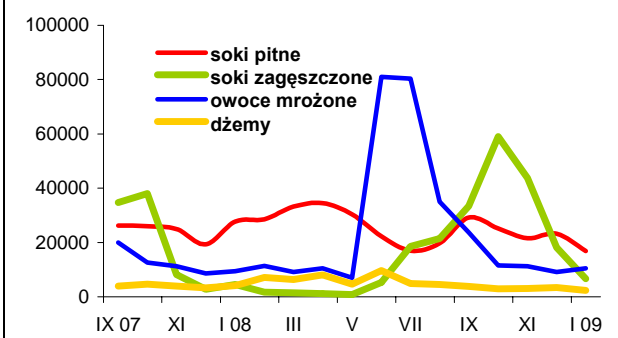
Rys. 2. Ceny hurtowe owoców w latach 2008-2009 (zł/kg)

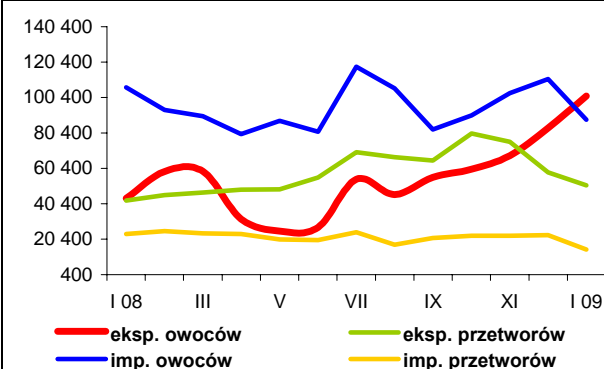
Rys. 3. Ceny skupu jabłek deserowych przeznaczonych na eksport w okresie od VII 08 r. do III 09 r. (zł/kg)

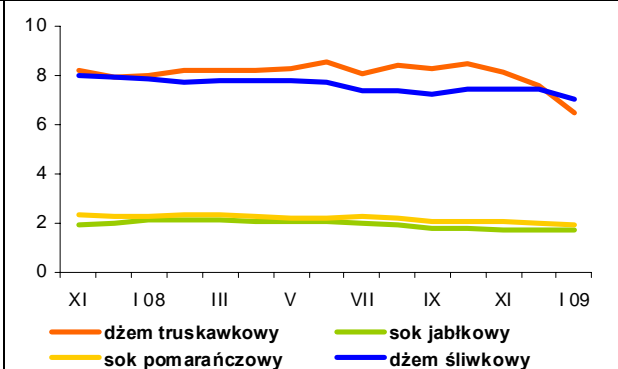
Rys. 4. Produkcja wybranych przetworów owocowych w 2007 i w 2009 r. (tony)

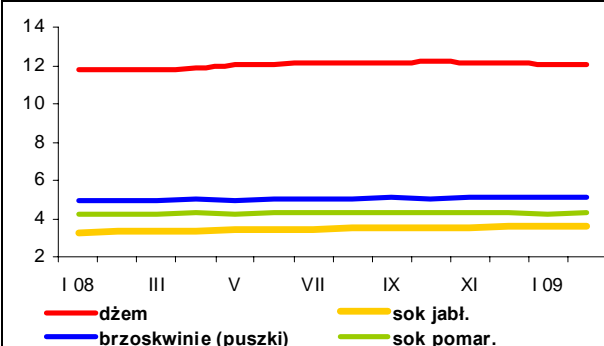
Rys. 5. Handel owocami i ich przetworami w 2008 i 2009 r. (tony)

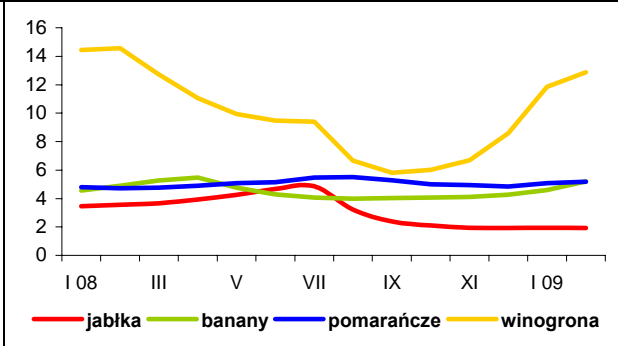
Rys. 6. Ceny zbytu wybranych przetworów owocowych w 2007 i 2009 r. (zł/kg)

Rys. 7. Ceny detaliczne wybranych przetworów owocowych w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rys. 8. Ceny detaliczne wybranych owoców w 2008 i 2009 r. (zł/kg)

Rynek mleka

Zygmunt Smoleński
Teresa Zdziarska

Ceny skupu mleka o standardowych parametrach wykazują słabą tendencję wzrostową, z 93,98 zł/100 kg w styczniu br. do 94,05 zł/100 kg w lutym. Równocześnie przeciętne ceny skupowanego mleka zmalały z 87,92 do 86,84 zł/100 l.

Od początku bieżącego roku obserwuje się słaby wzrost zainteresowania chowem bydła mlecznego. W ciągu marca przeciętne ceny jałówek cielnych wzrosły z 2307 do 2440 zł/szt., a krów mlecznych z 2309 do 2427 zł/szt.

W marcu br. na rynku krajowym nie notowano istotnych ruchów cen wyrobów mleczarskich. Przeciętne ceny zbytu mleka spożywczego 2% kształtowały się w granicach 157-160 zł/100 kg, najniższe ceny płacono w m. zachodnim (ok. 141 zł/100 kg), a najwyższe w m. północnym (ok. 166 zł/100 kg). Ceny mleka UHT 2% wynosiły 170-180 zł/100 kg. Za jogurt 2% płacono średnio 312-316 zł/100 kg, najmniej w m. południowo-wschodnim (ok. 310 zł/100 kg), a najwięcej w m. centralnym (ok. 334 zł/100 kg). Kefir 2% kosztował od 213 zł/100 kg w m. zachodnim do ok. 280 zł/100 kg w m. centralnym.

Bardzo wyrównane były ceny masła w blokach – od ok. 900 zł/100 kg w m. centralnym i zachodnim do ok. 990 zł/100 kg w m. północnym. Większe rozpiętości cen dotyczyły masła konfekcjonowanego, za które najmniej płacono w m. centralnym (poniżej 1000 zł/100 kg), a najwięcej w m. zachodnim (powyżej 1150 zł/100 kg). Ceny śmietany 10-29% utrzymywały się na poziomie od ok. 500 zł/100 kg w m. północnym do 536 zł/100 kg w m. centralnym.

Ceny pełnego mleka w proszku były wyrównane (ok. 780 zł/100 kg). Jedynie w m. północnym płacono za nie powyżej 850 zł/100 kg. Ceny odtłuszczonego mleka w proszku wynosiły 650-700 zł/100 kg.

Również ceny serów dojrzewających w poszczególnych makroregionach były mało zróżnicowane. Edam kosztował od 1020 zł/100 kg w m. południowo-wschodnim do 1080 zł/100 kg w m. północnym, Gouda od ok. 900 do ok. 1000 zł/100 kg, a sery: Podlaski, Zamojski i Morski od 970 do 1040 zł/100 kg. Relatywnie duże zróżnicowanie cen dotyczyło twarogu, za który płacono od ok. 700 zł/100 kg w m. północnym do ok. 1000 zł/100 kg w m. centralnym.

Ceny zbytu podstawowych wyrobów mleczarskich w marcu 2009 r., w krajach członkowskich były mało zróżnicowane. Ceny masła nie uległy zmianie w Niemczech (2175 EUR/tonę), we Francji (2150 EUR/tonę) i w Holandii (2140 EUR/tonę). Masło staniało w Belgii z 2239 do 2223 EUR/tonę, we Włoszech z 2350 do 2300 EUR/tonę i w Wielkiej Brytanii z 2239 do 2169 EUR/tonę, natomiast w Polsce zdrożało z 1948 do 2042 EUR/tonę.

Ceny pełnego mleka w proszku wzrosły w Niemczech z 1725 do 1775 EUR/tonę, w Holandii z 1800 do 1830 EUR/tonę, a w Polsce z 1602 do 1793 EUR/tonę, spadły natomiast w Belgii z 1950 do 1924 EUR/tonę.

Ceny odtłuszczonego mleka w proszku obniżyły się w rozpatrywanym okresie jedynie w Belgii z 1704 do 1677 EUR/tonę. Wzrosły natomiast w Niemczech z 1300 do 1363 EUR/tonę, w Holandii z 1320 do 1380 EUR/tonę oraz w Polsce z 1381 do 1501 EUR/tonę. Mleko odtłuszczone w proszku staniało jedynie w Belgii z 1704 do 1677 EUR/tonę.

Wzrosły również ceny serwatki w proszku: w Niemczech z 330 do 350 EUR/tonę, we Francji z 340 do 380 EUR/tonę i w Holandii z 360 do 370 EUR/tonę.

Tab. 1. Skup mleka surowego

Miesiące	Ilość mleka skupionego mln litrów	Cena skupu mleka	
		średnia (zł/100 litrów)	o standardowych parametrach (zł/100 kg)
2007 I-XII	8 379,9	107,46	.
2008 I-XII	8 686,4^a	102,58	.
2008 I	648,0	124,55	123,69
II	638,4	120,59	121,17
III	688,0	116,63	117,54
IV	690,8	110,95	111,68
V	785,7	104,97	107,23
VI	769,2	101,82	103,71
VII	793,2	97,58	101,61
VIII	780,0	94,83	99,71
IX	739,4	93,29	99,33
X	711,9	90,80	97,15
XI	647,3	90,20	95,98
XII	674,7	88,97	96,03
2009 I	663,3	87,92	93,98
II	673,9	86,84	94,05
Wskaźnik zmian w %			
<u>II 2009</u> I 2009	101,6	98,8	100,1
<u>II 2009</u> II 2008	105,6	72,0	77,6

^a korekta GUS

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab. 2. Produkcja wyrobów mleczarskich (tys. ton i mln l)

Miesiące	Mleko przetworzone (mln l)	Mleko w proszku		Jogurt (mln l)	Śmietana (mln l)	Masło	Sery	
		chude	pełne				świeże	dojrzewające
2007 I-XII	2 400,0	129,9	40,5	368,4	350,6	181,9	329,6	252,6
2008^a I-XII	2 166,3	124,8	41,3	368,7	346,8	173,6	317,1	279,6
2008 ^a I	184,3	6,5	2,8	32,8	24,4	13,8	27,5	21,2
II	169,2	6,5	2,7	31,3	24,2	13,1	26,0	21,8
III	178,8	8,4	3,3	33,3	27,5	14,3	28,9	22,5
IV	177,7	9,7	5,0	35,0	26,9	13,8	27,4	21,9
V	194,0	11,7	7,4	33,8	31,4	15,2	27,6	21,8
VI	190,4	16,3	4,8	30,6	35,4	13,4	24,6	24,0
VII	185,2	16,1	3,5	30,7	35,0	15,3	26,1	25,6
VIII	177,9	11,9	3,1	30,0	31,4	14,6	25,7	24,5
IX	176,4	10,7	2,6	28,4	30,4	15,7	25,7	24,8
X	179,8	10,6	1,8	30,5	29,3	15,6	26,6	24,7
XI	176,2	6,9	1,9	28,5	25,7	13,5	25,5	23,3
XII	176,4	9,5	2,5	23,8	25,2	15,4	25,4	23,6
2009 I	186,4	5,3	2,2	36,9	23,8	14,1	28,1	24,6
Wskaźnik zmian w %								
<u>I 2009</u> XII 2008	105,7	55,8	88,0	155,0	94,4	91,6	110,6	104,2
<u>I 2009</u> I 2008	101,1	81,5	78,6	112,5	97,5	102,2	102,2	116,0

^a dane dotyczą przedsiębiorstw zatrudniających 50 i więcej pracowników

Źródło: Dane GUS.

Tab. 3. Ceny producentów (z VAT) wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku (1 kg)		Masło świeże 85% tł. (1 kg)		Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (1 l)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii 2-2,5% tł.	UHT 1-2,5% tł.	chude	pełne	w blokach	konfekcjonowane				
2008 I	1,51	2,00	9,82	11,27	12,63	12,67	0,78	5,63	8,81	14,33
II	1,51	1,98	9,64	10,82	12,34	12,47	0,76	5,58	8,78	14,03
III	1,51	1,97	9,41	10,90	11,97	12,28	0,77	5,55	8,72	13,55
IV	1,51	1,94	8,90	10,69	11,81	12,08	0,77	5,53	8,69	12,58
V	1,51	1,92	8,60	9,68	11,51	11,56	0,77	5,53	8,71	11,72
VI	1,51	1,88	8,67	9,78	11,38	11,65	0,79	5,52	8,67	11,56
VII	1,51	1,87	8,65	9,77	11,40	11,54	0,81	5,53	8,65	11,55
VIII	1,51	1,86	8,40	9,78	11,38	11,53	0,79	5,50	8,63	11,58
IX	1,51	1,85	8,09	9,57	11,34	11,32	0,80	5,47	8,66	11,53
X	1,51	1,82	7,53	9,00	11,26	11,19	0,79	5,48	8,68	11,37
XI	1,50	1,79	7,35	9,04	10,81	11,12	0,80	5,48	8,64	11,08
XII	1,51	1,78	7,09	8,90	11,00	10,97	0,80	5,49	8,64	10,86
2009 I	1,51	1,76	6,75	8,53	10,00	10,77	0,81	5,51	8,67	10,68
II	1,51	1,76	7,02	8,38	10,89	10,85	0,81	5,50	8,59	10,75
III ^a	1,60	1,79	6,83	7,74	9,27	10,53	.	5,08	8,77	10,63
Wskaźnik zmian w %										
<u>II 2009</u> I 2009	100,0	100,0	104,0	98,2	108,9	100,7	100,0	99,8	99,1	100,7
<u>II 2009</u> II 2008	100,0	88,9	72,8	77,4	88,2	87,0	106,6	98,6	97,8	76,6

^a ceny 1 kg produktu wg ZSRIR za okres 23-29 III 2009 r.

Źródło: Dane GUS i ZSRIR.

Tab. 4. Ceny detaliczne wyrobów mleczarskich (zł)

Miesiące	Mleko przetworzone (1 l)		Mleko w proszku pełne (350 g)	Mleko zagęszcz., niesłodz. (400 g)	Masło Ekstra konfekcyj. (200 g)	Kefir (150 g)	Jogurt owocowy (150 g)	Śmietana 18% tł. (200 g)	Twaróg półtłusty (1 kg)	Ser dojrzew. Edam (1 kg)
	w folii	UHT								
2008 I	2,00	2,77	11,70	3,03	4,07	0,68	1,08	1,56	11,66	21,85
II	2,02	2,77	12,13	3,05	3,94	0,68	1,09	1,56	11,72	21,30
III	2,02	2,78	12,38	3,06	3,86	0,68	1,10	1,57	11,71	20,63
IV	2,03	2,78	12,53	3,06	3,78	0,69	1,14	1,57	11,78	20,10
V	2,03	2,77	12,71	3,04	3,67	0,70	1,15	1,57	11,78	19,51
VI	2,04	2,78	12,86	3,05	3,65	0,70	1,15	1,58	11,77	18,76
VII	2,04	2,75	12,91	3,06	3,61	0,70	1,16	1,59	11,81	18,24
VIII	2,05	2,74	12,94	3,07	3,58	0,71	1,16	1,59	11,82	17,93
IX	2,04	2,74	12,85	3,07	3,57	0,71	1,16	1,59	11,84	17,77
X	2,05	2,72	12,93	3,07	3,54	0,71	1,14	1,59	11,83	17,56
XI	2,04	2,72	12,87	3,07	3,52	0,71	1,12	1,59	11,85	17,44
XII	2,05	2,70	12,86	3,09	3,50	0,71	1,10	1,59	11,84	17,08
2009 I	2,05	2,71	12,84	3,10	3,49	0,71	1,09	1,59	11,85	16,80
II	2,05	2,71	12,77	3,11	3,46	0,71	1,08	1,58	11,86	16,42
Wskaźnik zmian w %										
<u>II 2009</u> I 2009	100,0	100,0	99,5	100,3	99,1	100,0	99,1	99,4	100,1	97,7
<u>II 2009</u> II 2008	101,5	97,8	105,3	102,0	87,8	104,4	99,1	101,3	101,2	77,1

Źródło: Dane GUS.

Tab. 5. Eksport i import produktów mleczarskich (tys. ton)

Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2007 I-XII	99,2	131,5	32,1	171,5	97,7	16,8	26,8	6,6	61,2	35,7
2008 I-XII	133,8	152,2	30,2	249,1	96,8	23,5	22,6	6,0	29,9	27,0
2007 XII	6,4	8,7	1,5	11,1	6,2	2,0	1,6	0,6	4,9	2,2
2008 I	10,4	12,4	3,2	15,1	9,3	2,6	1,5	0,5	1,2	2,4
II	8,0	12,3	4,1	12,1	9,1	1,8	1,7	0,5	2,7	2,5
III	6,7	12,1	3,0	12,6	8,8	3,6	1,6	0,5	4,1	2,6
IV	8,2	11,9	3,7	13,2	8,8	3,0	1,8	0,4	2,3	2,4
V	12,6	12,6	3,3	17,7	9,0	1,4	1,7	0,5	1,6	2,4
VI	23,4	14,7	3,2	33,2	7,5	1,2	1,8	0,5	1,1	2,8
VII	11,9	15,2	1,8	27,4	6,8	0,8	1,6	0,6	1,9	2,4
VIII	9,2	13,6	1,3	23,2	6,8	1,3	1,8	0,5	1,2	1,8
IX	11,5	12,7	1,5	25,0	8,2	2,5	2,5	0,5	4,5	3,0
X	11,7	12,7	1,9	26,1	8,2	1,5	2,8	0,6	4,4	1,9
XI	8,2	11,9	1,8	23,8	7,9	1,8	2,3	0,4	3,5	1,8
XII	12,0	10,2	1,5	19,9	6,3	1,9	1,4	0,5	1,4	1,0
2009 I	9,5	9,2	1,4	7,1	9,2	0,9	1,8	0,4	3,1	1,6
Wskaźnik zmian w %										
<u>I 2009</u> <u>XII 2008</u>	79,2	90,2	93,3	35,7	146,0	47,4	128,6	80,0	221,4	160,0
<u>I 2009</u> <u>I 2008</u>	91,3	74,2	43,8	47,0	98,9	34,6	120,0	80,0	258,3	66,7

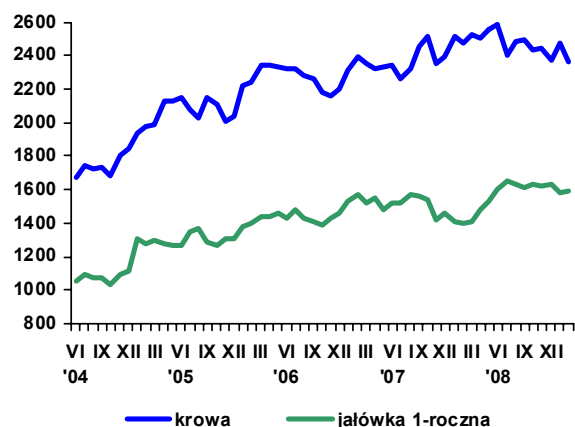
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ i CAAC.

Tab. 6. Ceny w eksporcie i imporcie produktów mleczarskich (EUR/tonę)

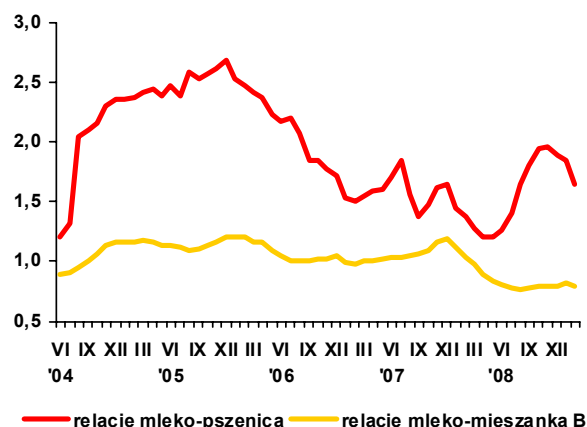
Miesiące	Eksport					Import				
	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne	mleko w proszku	sery	masło i tłuszcze mleczne	mleko płynne i śmietana	jogurty i napoje mleczne
2007 I-XII	2 963	2 766	2 738	841	1 014	2 229	3 138	3 291	571	933
2008 I-XII	2 114	3 097	2 623	609	1 175	2 218	3 679	3 479	914	1 080
2007 XII	2 635	3 280	2 978	836	1 067	2 080	3 796	3 574	653	964
2008 I	2 614	3 367	2 468	632	1 150	2 294	3 595	4 050	1 074	1 023
II	2 404	3 272	2 672	736	1 176	2 509	3 650	3 521	810	1 043
III	2 187	3 202	2 635	867	1 150	1 243	3 708	3 856	598	992
IV	2 115	3 104	2 576	679	1 153	1 546	3 581	3 145	827	1 076
V	2 136	3 065	2 523	579	1 181	2 103	3 704	3 490	1 200	1 142
VI	2 320	3 016	2 616	580	1 179	2 697	3 696	3 355	1 443	1 079
VII	2 194	2 985	2 782	652	1 180	2 367	3 704	3 094	1 135	927
VIII	1 978	2 918	2 793	690	1 268	2 993	3 716	3 313	1 335	1 101
IX	1 701	3 196	2 775	604	1 224	2 928	3 843	3 347	854	1 126
X	2 187	3 256	2 818	595	1 237	3 046	3 798	3 884	861	1 236
XI	1 712	2 969	2 516	468	1 119	2 377	3 449	3 489	758	1 159
XII	1 651	2 808	2 552	418	1 086	2 162	3 623	3 157	1 334	1 158
2009 I	1 534	2 673	2 143	468	1 004	2 529	2 955	3 257	609	1 082
Wskaźnik zmian w %										
<u>I 2009</u> <u>XII 2008</u>	92,9	95,2	84,0	112,0	92,4	117,0	81,6	103,2	45,7	93,4
<u>I 2009</u> <u>I 2008</u>	58,7	79,4	86,8	74,1	87,3	110,2	82,2	80,4	56,7	105,8

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie wstępnych danych CIHZ i CAAC.

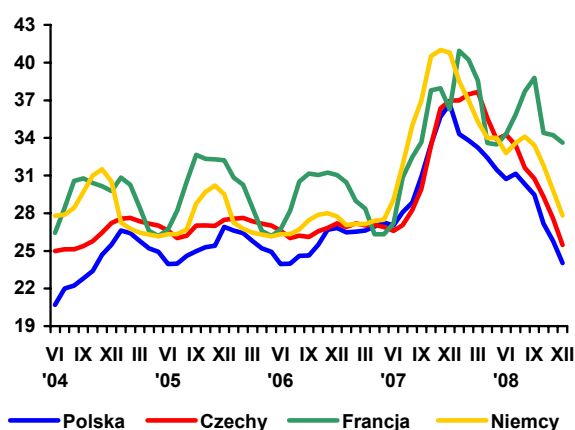
Rys. 1. Przeciętne ceny targowiskowe (zł/szt.)

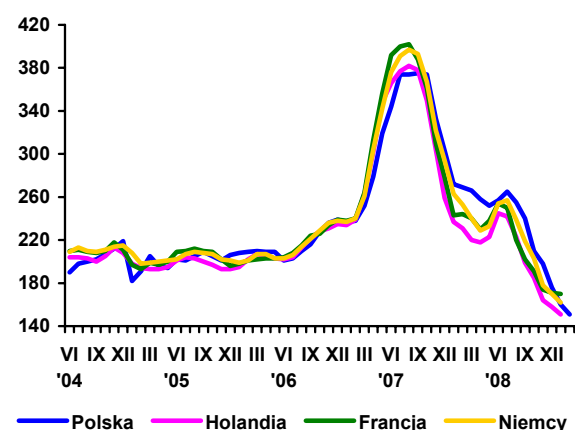
Rys. 2. Ceny mleka wyrażone w kg pszenicy oraz mieszanki B

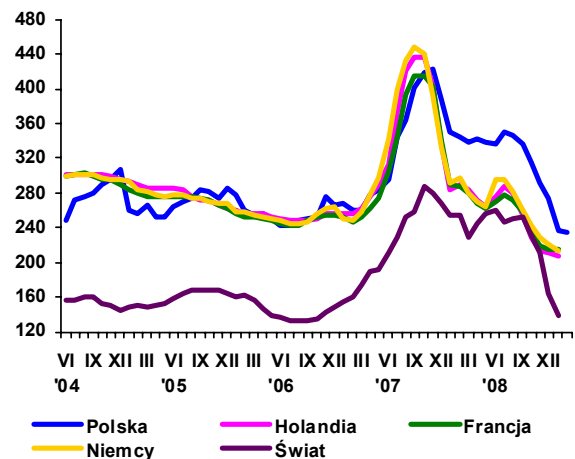
Rys. 3. Ceny skupu mleka surowego (EUR/100 kg)

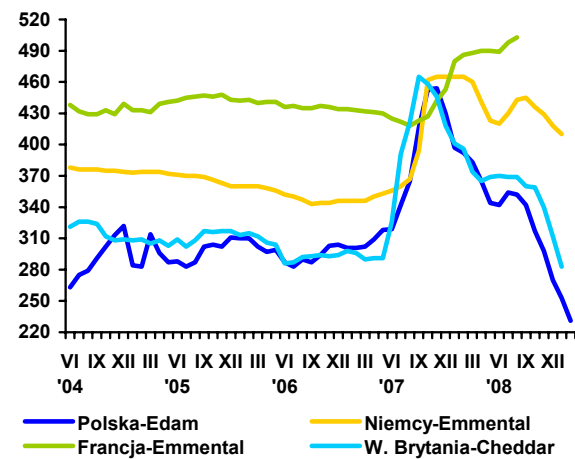
Rys. 4. Ceny zbytu mleka odtłuszczonego w proszku (EUR/100 kg)

Rys. 5. Ceny zbytu masła w blokach (EUR/100 kg)

Rys. 6. Ceny zbytu serów dojrzewających (EUR/100 kg)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, ZSRIR, Milk Products i Preserved Milk.

Rynek wołowiny

Danuta Rycombel

W I kwartale 2009 r. ceny skupu żywca wołowego rosły. W lutym br. wynosiły one średnio 4,54 zł/kg wagi żywej i były o 6,8% wyższe niż w poprzednim miesiącu i o 12,7% wyższe niż przed rokiem. Z informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW wynika, że w marcu 2009 r. żywiec wołowy nadal drożał. Ceny płacone przez zakłady mięsne za buhajki podniesiono w ciągu miesiąca o 4,8% (do 5,63 zł/kg wagi żywej), krów o 9,6% (do 4 zł/kg), a jałówek o 6,1% (do 4,72 zł/kg). Rosnącym cenom zakupu żywca wołowego towarzyszyły wyższe ceny skupu cieląt na targowiskach. W lutym 2009 r. były one o ok. 7% wyższe niż przed miesiącem, a w marcu br. wzrosły o kolejne 14% (do 9,77 zł/kg wagi żywej).

W marcu 2009 r. ceny referencyjne polskiej wołowiny wzrosły z 224,3 do 233,4 EUR/100kg wagi poubojowej, ale były one o 38-44% niższe od ceny referencyjnej w UE-27. Tak duże różnice w poziomie cen sprzyjały eksportowi tego gatunku mięsa. Zwłaszcza, że jego ceny były wyższe niż przed rokiem. W styczniu 2009 r. cena mięsa wołowego chłodzonego w eksporcie wynosiła 2,71 EUR/kg i była o ok. 4% wyższa niż w analogicznym miesiącu 2008 r. Ceny uzyskiwane w eksporcie bydła i cieląt były niższe niż przed rokiem. Wynosiły one średnio 2,40 EUR/kg wagi żywej wobec 2,56 EUR/kg w styczniu 2008 r. Na początku br. w państwach członkowskich UE wyższe były jedynie ceny młodego bydła w wieku 6-12 miesięcy (o ok. 2%) i cieląt w wieku 8-14 tygodni (o 6,1%). Natomiast ceny cieląt rzeźnych spadły o 16% w porównaniu do okresu styczeń luty 2008 r.

W marcu br. wzrost cen referencyjnych polskiej wołowiny, wyrażonych w EUR, był spowodowany umacnianiem się złotego. Jednocześnie w niektórych państwach członkowskich UE-27 wystąpiły obniżki cen referencyjnych tego gatunku mięsa: w Niem-

czech o ok. 5% (do 326 EUR/100kg), w Hiszpanii o 3% (329,5 EUR/100 kg), w Wlk. Brytanii o ok. 7% (do 292 EUR/100 kg). Natomiast na rynku włoskim miał miejsce ich wzrost (z 368 do 380 EUR/100kg). W rezultacie w marcu 2009 r. średnia cena referencyjna wołowiny obniżyła się w UE-27 o ok. 2% do 327,6 EUR/100kg.

Sytuacja w eksporcie wołowiny i kształtowanie się kursu złotego wobec euro ma bardzo duży wpływ na poziom krajowych cen skupu i cen zbytu wołowiny. W styczniu i w lutym 2009 r. średnia cena zbytu mięsa wołowego z kością była o 12% wyższa niż w analogicznym okresie 2008 r. W końcu marca br. średnie ceny sprzedaży ćwierci z buhajków wynosiły 11373 zł/tonę i były o ponad 1% wyższe niż przed miesiącem. Na najniższym poziomie kształtowały się one w makroregionie centralnym (10737 zł/tonę), a najwyższe były w makroregionie południowym (11755 zł/tonę). Ceny sprzedaży ćwierci z krów wzrosły o 2,6% (do 9227 zł/tonę) i były najniższe w makroregionie północnym (8803 zł/tonę).

Natomiast wzrost cen detalicznych był słabszy w porównaniu z podwyżkami cen skupu i cen zbytu. Popyt na ten gatunek mięsa na rynku krajowym jest mały, o czym świadczy niskie spożycie wołowiny w Polsce. W styczniu i w lutym 2009 r. ceny detaliczne mięsa wołowego z kością była średnio o 4,5% wyższa niż przed rokiem.

W styczniu i w lutym 2009 r. uboje bydła wyniosły 216 tys. sztuk i były o 3,1% większe niż w analogicznych miesiącach 2008 r., w tym uboje byków wzrosły o 4,4%. Według informacji Departamentu Rynków Rolnych MRiRW, w strukturze ubojów bydła udział krów wynosił ok. 35% i buhajów ok. 51%.

Tab. 1. Produkcja, skup, eksport i import wołowiny (tys. ton)

Wyszczególnienie		Skup żywca wołowego i cielęcego w ekw. mięsa	Eksport wołowiny w ekw. mięsa			Import wołowiny
			ogółem	żywiec	mięso	
I-XII 2004		255,7 ^a	124,0	45,0	68,0	4,8
I-XII 2005 ^c		204,5 ^b	167,2	44,6	115,3	3,7
2006	XII	13,1	12,0	1,4	10,9	0,5
2007	VII	13,7	12,1	2,1	10,0	0,6
	VIII	16,6	14,5	3,9	10,1	0,7
	IX	15,7	12,9	2,1	10,5	0,7
	X	17,5	14,5	2,2	11,9	0,9
	XI	17,0	13,0	1,5	10,3	0,8
	XII	13,3	14,5	2,1	11,7	1,0
2008	I	13,4	12,8	1,7	10,7	1,1
	II	13,4	14,4	1,7	12,7	1,1
	III	13,4	14,4	1,7	12,4	1,2
	IV	14,9	12,0	1,6	10,1	0,3
	V	13,8	16,8	2,1	14,7	0,7
	VI	13,3	14,8	1,8	12,7	0,4
	VII	12,8	12,7	1,6	10,8	0,5
	VIII	11,5	11,5	1,5	9,0	0,8
	IX	12,9	15,5	1,3	13,4	0,6
	X	15,3	17,0	2,6	13,5	0,9
	XI	13,7	15,4	1,2	11,8	0,8
	XII	13,5	16,8	1,8	14,2	0,9
2009	I	11,1	13,0	1,6	10,4	0,5
	II	13,2				

^a obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 10 osób, ^b obejmuje zakłady zatrudniające powyżej 50 osób, ^c dane szacunkowe

Źródło: Na podstawie danych GUS – miesięcznych informacji o produkcji i handlu zagranicznym, skup na podstawie Biuletynu GUS.

Tab. 2. Cena skupu, zbytu i cena detaliczna wołowiny

Wyszczególnienie		Cena skupu żywca wołowego w zł/kg żywca	Cena skupu cieląt w zł/kg żywca	Cena zbytu mięsa wołowego z kością	Cena detaliczna mięsa wołowego z kością	Relacje ceny skupu bydła rzeźnego do ceny mięsa wołowego z kością	
						zbytu	detalicznej
2006	XII	4,00	9,53	15,39	17,22	3,84	4,30
2007	VII	3,88	8,21	15,91	17,61	4,01	4,54
	VIII	4,01	8,17	16,06	17,54	4,00	4,37
	IX	4,09	8,44	15,97	17,67	3,90	4,32
	X	3,95	8,66	16,01	17,63	4,05	4,46
	XI	3,82	8,85	15,95	17,67	4,08	4,52
	XII	3,91	8,56	16,09	17,68	4,11	4,52
2008	I	3,98	8,55	16,34	17,82	4,10	4,47
	II	4,03	8,26	16,52	17,94	4,09	4,45
	III	4,03	8,03	17,10	17,93	4,24	4,45
	IV	4,05	7,71	17,15	18,02	4,23	4,45
	V	4,08	7,51	17,16	18,10	4,21	4,44
	VI	4,19	7,67	17,20	18,14	4,11	4,33
	VII	4,03	7,58	17,57	18,23	4,36	4,52
	VIII	4,10	7,38	17,64	18,21	4,30	4,44
	IX	4,12	7,26	17,63	18,35	4,28	4,45
	X	4,06	7,62	17,79	18,38	4,38	4,52
	XI	4,09	7,91	17,76	18,40	4,34	4,49
	XII	4,13	7,97	17,88	18,42	4,34	4,47
2009	I	4,25	-	18,40	18,61	4,33	4,38
	II	4,54	-	18,50	18,79	4,07	4,14
w % ceny	sprzed roku	112,7	-	-	-	-	-
	sprzed m-ca	106,8	-	-	-	-	-

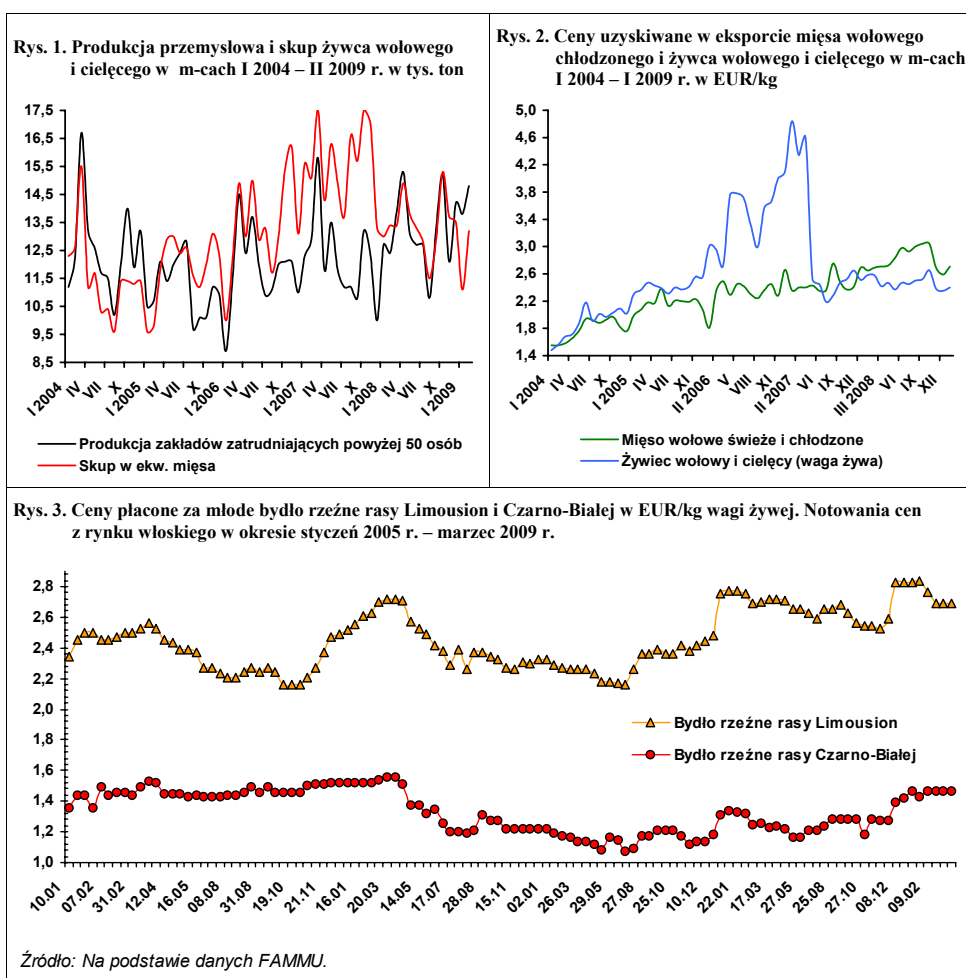
Źródło: Na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Cena targowiskowa, cena zbytu i cena referencyjna wołowiny

Wyszczególnienie	VIII 2008	IX 2008	X 2008	XI 2008	XII 2008	I 2009	II 2009	III 2009	IV 2009
	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca	1 tydz. m-ca
Cena zakupu bydła rzeźnego w ubojniach w zł/kg wagi żywej:									
Bydło ogółem	4,28	4,02	4,17	4,86	4,36	4,19	4,57	4,74	4,93
Buhaje	4,72	4,59	4,61	4,68	4,77	4,68	4,99	5,28	5,46
Krowy	3,54	3,31	3,43	3,43	3,40	3,28	3,66	3,77	4,00
Średnia cena targowiskowa cieląt 60-100 kg w zł/kg wagi żywej	8,39	7,91	7,77	8,03	8,17	8,07	8,18	8,56	9,77
Cena sprzedaży w zakładach mięsnych w zł/tonę:									
Ćwierci z buhajów do 2 lat	10 009	9 039	9 349	9 296	9 596	8 737	10 664	11 217	11 373
Ćwierci z krów rzeźnych	7 855	7 124	7 758	7 395	7 705	7 010	8 671	8 990	9 227
Cena referencyjna w EUR/100 kg tuszy schłodzonej ^a :									
UE-25	317,7	320,4	324,4	327,7	328,1	326,2	336,3	333,5	327,6
Polska	281,0	277,9	274,1	250,0	245,5	244,5	236,6	224,3	233,5

^a ceny referencyjne, są to ceny otrzymywane przez producentów żywca wołowego, których notowania pochodzą z rynków reprezentatywnych państw członkowskich UE i są przekazywane co tydzień do Komisji Europejskiej. Są one porównywane z ceną bazową, ustaloną przez Komisję Europejską w wysokości 2224 EUR/tonę kl. R3. Jeśli ceny referencyjne wykazują tendencję spadkową i stanowią mniej niż 103% ceny bazowej, wówczas kraj członkowski może ubiegać się o dopłaty do magazynowania, które od 01.07.2002 są podstawowym instrumentem utrzymania równowagi na tym rynku

Źródło: Na podstawie tygodniowych informacji Departamentu Wspólnej Organizacji Rynków.

Rynek wieprzowiny

Jan Małkowski
Danuta Zawadzka

W 2008 r. produkcja żywca wieprzowego wyniosła 2483 tys. ton i była niższa o 10,5%, w tym w I półroczu o 7,9%, w II półroczu o 13,4% w stosunku do analogicznych okresów poprzedniego roku. Skup trzody chlewnej w 2008 r. był niższy o 12%, w tym w I półroczu o 9%, a w II półroczu o 17%. Sprzedaż targowiskowa w skali roku zmalała o 9%, a samozaopatrzenie pozostało bez zmian.

Powodem mniejszej produkcji był spadek pogłowia trzody chlewnej, który w lipcu 2008 r. wyniósł 15%, a jego przyczyną było drastyczne pogorszenie opłacalności. Ponieważ stan macior prośnych w lipcu był mniejszy o 24%, wobec tego w listopadzie pogłowia trzody chlewnej w stosunku do listopada 2007 r. było niższe aż o 20%.

Tak niski stan pogłowia w listopadzie oznacza, że w I połowie 2009 r. produkcja tuczników może być mniejsza niż w I połowie 2008 r. o ok. 20%. Zasadność tego przewidywania potwierdza 22% zmniejszenie skupu trzody w pierwszych dwóch miesiącach 2009 r., w tym w lutym o 27,2%. Spadek pogłowia macior prośnych wskazuje, że w okresie zimy 2008/2009 urodziło się odpowiednio mniej prosiąt. W konsekwencji należy się liczyć z dalszym obniżeniem produkcji tuczników w okresie letnio-jesiennym. W związku z tym przewiduje się, że w II półroczu 2009 r. poziom produkcji żywca wieprzowego może być zbliżony do poziomu z II półrocza 2008 r.

W I półroczu 2008 r. przeciętna cena skupu trzody chlewnej wyniosła 3,69, a w II półroczu 4,37 zł/kg i była wyższa niż w analogicznych okresach poprzedniego roku o 12 i 18%. Znaczący wzrost cen skupu trzody w II półroczu, a zwłaszcza w IV kwartale i spadek cen zbóż istotnie poprawiły opłacalność chowu. W grudniu 2008 r. relacja ceny trzody do targowiskowej ceny żyta rozszerzyła się do ok. 8,6: 1, wobec średnio ok. 5: 1 w 2007 r. i w I połowie 2008 r.

W I kwartale 2009 r. przeciętna cena skupu trzody wyniosła 4,56 zł/kg i była wyższa niż w I kwartale 2008 r. o 32%, a relacja cen trzoda: żyto podniosła się do 9,0: 1. Nadal jest to jednak relacja zbyt niska, aby wywołać duże zainteresowanie chowem trzody. Co prawda ceny prosiąt są wysokie, ale może to wynikać nie tylko ze wzrostu popytu, ale i niskiej ich podaży.

Systematyczne umacnianie się złotego aż do późnej jesieni 2008 r. powodowało, że ceny trzody wyrażone w euro były o kilka procent wyższe od przeciętnych cen w Unii Europejskiej. Sprzyjało to wzrostowi importu, który uniemożliwiał większy wzrost cen trzody w kraju, niezależnie od jej niskiej podaży.

W 2008 r. wartość eksportu mięsa wieprzowego i przetworów wyniosła około 702 mln EUR¹, a wartość importu osiągnęła 1014 mln EUR. Ujemne saldo handlu zagranicznego wieprzowiną wyniosło więc ok. 312 mln EUR, podczas gdy w latach 2006 i 2007 dodatnie saldo wynosiło odpowiednio 262 i 65 mln EUR.

Import był korzystny dla konsumentów, bo mimo głębokiego spadku produkcji w kraju ceny detaliczne mięsa w 2008 r. wzrosły tylko o 8%, a w styczniu i w lutym 2009 r. nie zmieniły się. Mimo dużego osłabienia złotego ceny na rynku krajowym są na tyle wysokie, że wyrażone w euro są zbliżone do średnich w Unii Europejskiej. Niepocieszającym zjawiskiem jest natomiast to, że od marca ceny w Unii Europejskiej w porównaniu do cen z poprzedniego roku wykazują tendencję malejącą, a nie rosnącą jak przewidywała Komisja Europejska.

¹ Patrz: D. Rycombel, Wieprzowina w: Handel Zagraniczny Produktami Rolno-Spożywczymi nr 29, IERiGŻ, ARR, MRiRW, Warszawa, kwiecień 2009 r.

Tab. 1. Skup trzody i handel zagraniczny wieprzowiną

Lata i miesiące	Skup trzody ^a		Eksport mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Import mięsa, podrobów i przetworów ^{c,d}		Saldo handlu zagranicznego tys. ton
	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	tys. ton	y skaźniki zmian ^b	tys. ton	wskaźniki zmian ^b	
2006 I-XII	2178,0	112,0	411,7	135,6	182,9	90,6	228,8
2007 I-XII	2210,0	101,5	363,9	88,4	256,9	140,5	107,0
I-VI	1127,6	109,4	167,6	99,2	85,2	51,9	82,4
2008 I-XII	1931,2	87,4	x	x	x	x	x
I	120,7	87,9	26,5	81,8	31,7	211,3	-5,2
II	121,0	87,9	33,9	112,3	28,8	194,6	5,1
III	128,9	91,4	36,9	116,0	29,9	131,7	7,0
IV	126,1	105,3	44,5	166,7	28,2	190,5	16,3
V	111,6	84,6	37,4	131,7	39,5	246,9	-2,1
VI	103,3	95,6	42,3	148,4	37,7	169,1	4,6
I-VI	1027,0	91,1	186,9	111,5	190,6	223,7	-3,7
VII	107,5	91,5	38,6	167,8	47,1	191,5	-8,5
VIII	98,1	83,3	37,5	148,8	46,5	164,3	-9,0
IX	104,8	99,3	39,6	156,5	50,1	213,2	-10,5
X	116,3	86,6	38,9	147,9	45,7	187,3	-7,1
XI	102,6	77,4	30,0	104,9	43,0	191,1	-13,0
XII	108,8	96,2	22,9	91,2	33,4	193,1	-10,5
2009 I	99,8	82,7	23,5	88,7	30,6	96,5	-7,1
	88,1	72,8	x	x	x	x	x

^a miesięczny skup nie jest pełny, gdyż nie obejmuje skupu realizowanego przez małe jednostki, w przeciwieństwie do okresów rocznych i półrocznych, ^b analogiczny okres poprzedniego roku= 100, ^c w wadze produktu, ^d dane miesięczne eksportu i importu nie są pełne, gdyż nie obejmują żywych zwierząt, niektórych przetworów i podrobów, dane półroczne i roczne przeliczone są na wagę mięsa.

Źródło: Dane GUS, CIHZ, CAAC i przeliczenia własne

Tab. 2. Ceny żywca wieprzowego, żyta, mieszanki T2, Provit i prosiąt

Lata i miesiące	Cena skupu trzody w zł/kg wagi żywej	Targowiskowa cena żyta w zł/dt	Relacje cen trzoda: Żyto	Cena mieszanki T2 w zł/dt	Relacja cen trzoda: mieszanka T2	Cena Provit w zł/dt	Relacja cen trzoda: Provit	Cena prosiąt w zł/szt.
2007 I	3,16	58,43	5,4	86,03	3,7	159,35	2,0	85
II	3,26	65,13	5,0	89,00	3,7	160,76	2,0	80
III	3,29	65,03	5,1	91,80	3,6	161,92	2,0	80
IV	3,32	64,33	5,2	96,07	3,5	162,12	2,0	84
V	3,22	65,33	4,9	93,43	3,4	160,96	2,0	84
VI	3,51	63,87	5,5	93,53	3,8	160,91	2,2	78
VII	3,95	60,82	6,5	93,71	4,2	160,90	2,4	95
VIII	4,07	62,70	6,5	94,45	4,3	161,23	2,5	92
IX	4,06	70,86	5,7	101,07	4,0	164,45	2,5	89
X	3,59	73,07	4,9	104,27	3,4	167,84	2,1	82
XI	3,27	71,81	4,6	105,71	3,1	171,01	1,9	75
XII	3,36	71,37	4,7	105,55	3,2	170,79	2,0	75
2008 I	3,49	73,59	4,7	107,50	3,2	172,25	2,0	83
II	3,27	74,59	4,4	110,55	3,0	176,72	1,9	73
III	3,62	76,32	4,7	113,50	3,2	180,61	2,0	76
IV	3,63	77,18	4,7	116,19	3,1	183,39	2,0	77
V	4,02	78,29	5,1	117,56	3,4	184,02	2,2	82
VI	4,31	78,28	5,5	117,73	3,7	184,50	2,3	99
VII	4,46	77,17	5,8	117,47	3,8	184,85	2,4	101
VIII	4,51	69,00	6,5	116,19	3,9	184,36	2,4	108
IX	4,64	62,66	7,4	111,50	4,2	183,53	2,5	124
X	4,32	59,74	7,2	108,13	4,0	181,59	2,4	129
XI	4,28	53,93	7,9	104,38	4,1	179,87	2,4	140
XII	4,50	52,22	8,6	102,86	4,4	179,04	2,5	146
2009 I	4,43	51,64	8,6	102,18	4,3	179,12	2,5	150
II	4,45	50,06	8,9	102,18	4,4	186,37	2,4	159

Źródło: Dane GUS i przeliczenia własne.

Tab. 3. Ceny producenta, zbytu i ceny detaliczne wieprzowiny w Polsce (w zł/kg)

Lata i miesiące	Cena skupu za wagę poubojową schłodzoną	Ceny zbytu			Ceny detaliczne			Cena detaliczna w % cen zbytu		
		schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej	schabu środk. z/k	szynki gotowanej	kielbasy toruńskiej
2007 IV	4,35	11,45	15,40	9,34	12,77	19,39	11,69	111,5	125,9	124,6
V	4,22	11,39	15,48	9,44	12,78	19,44	11,66	112,2	125,6	124,8
VI	4,60	11,77	15,72	9,72	12,87	19,45	11,71	109,3	123,7	124,0
VII	5,18	12,48	16,10	9,86	13,88	19,95	11,89	111,2	123,9	122,3
VIII	5,33	12,76	16,41	9,89	14,11	20,03	12,05	110,6	122,1	122,2
IX	5,32	12,84	16,47	9,87	14,43	20,22	12,14	112,4	122,8	122,8
X	4,70	12,64	16,35	9,81	14,28	20,23	12,23	113,0	123,7	123,9
XI	4,28	12,26	16,29	9,81	13,81	20,31	12,23	112,6	124,7	124,7
XII	4,40	12,44	16,06		13,69	20,15	12,20	110,0	125,5	124,4
2008 I	4,57	12,48	16,11	9,74	14,13	20,35	12,27	113,2	126,3	126,0
II	4,28	12,31	16,08	9,74	13,70	20,25	12,13	111,3	125,9	124,5
III	4,74	12,55	16,04	9,74	13,83	20,07	12,11	110,2	125,1	124,3
IV	4,76	12,42	15,94	9,71	13,90	20,08	12,22	111,9	126,0	125,8
V	5,27	12,65	16,22	9,79	14,26	20,31	12,37	112,7	125,2	126,4
VI	5,65	13,06	16,35	9,91	14,94	20,68	12,64	114,4	126,5	127,5
VII	5,84	13,21	16,73	10,18	14,93	20,70	12,75	113,0	123,7	125,2
VIII	5,91	13,27	16,80	10,33	15,00	20,94	12,83	113,0	124,6	124,2
IX	6,08	13,23	16,80	10,39	15,09	20,97	12,96	114,1	124,8	124,7
X	5,66	12,98	16,77	10,52	14,89	21,11	12,96	114,7	125,9	123,2
XI	5,61	12,90	16,77	10,61	14,61	21,13	13,02	113,3	126,0	122,7
XII	5,90	13,03	16,76	10,67	14,62	21,06	13,04	112,2	125,7	122,2
2009 I	5,80	13,10	17,06	10,72	14,94	21,11	13,13	114,0	123,7	122,5
II	5,83	13,12	17,15	10,75	14,69	21,32	13,15	112,0	124,3	122,3

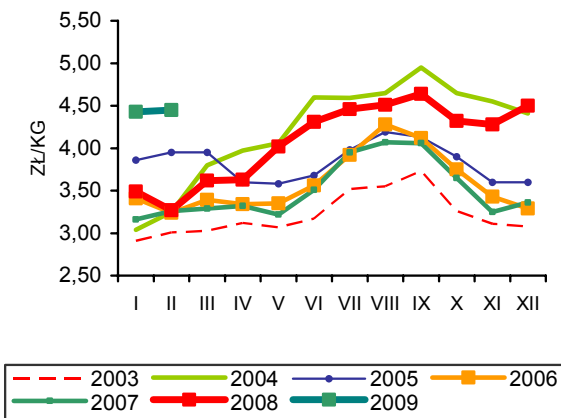
Źródło: Dane GUS i przeliczeni własne.

Tab. 4. Rynkowe ceny trzody w Unii Europejskiej (EUR/100 kg wagi poubojowej)

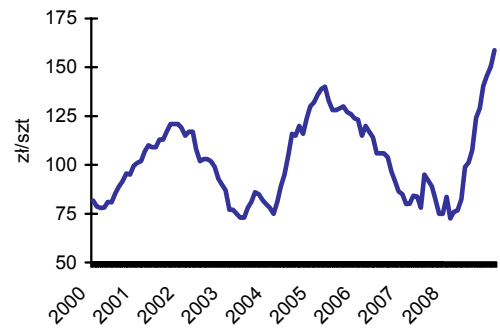
Lata i miesiące	UE-27	Polska	Niemcy	Dania	Ceny w Polsce w % cen w:		
					UE-27	Niemczech	Danii
2007 I	128,52	113,79	129,45	116,45	88,5	87,9	97,7
II	130,03	115,58	135,04	116,45	88,9	85,6	99,3
III	128,96	118,23	130,43	114,84	91,7	90,6	103,0
IV	129,32	119,64	132,21	111,72	92,5	90,5	107,1
V	131,71	118,16	137,91	115,01	89,8	85,6	102,7
VI	139,38	128,88	142,63	117,25	92,5	90,4	109,9
VII	146,12	144,81	150,74	121,73	99,2	96,2	119,1
VIII	146,57	147,76	150,10	123,08	101,2	98,8	120,5
IX	144,51	146,93	150,03	122,58	101,7	97,9	119,9
X	134,70	133,31	140,42	121,42	99,0	94,9	109,8
XI	130,13	123,52	134,62	120,00	94,9	91,8	102,9
XII	132,11	129,82	135,40	112,06	97,8	95,9	115,8
2008 I	131,94	134,44	135,29	107,10	101,9	99,4	125,5
II	133,67	125,71	141,46	110,49	94,0	88,9	113,8
III	143,78	139,82	150,12	120,33	97,2	93,1	116,2
IV	144,30	144,62	147,95	126,71	100,2	97,7	114,1
V	151,78	161,09	162,54	130,94	106,1	99,1	123,0
VI	163,94	174,24	172,09	138,26	106,3	101,2	126,0
VII	169,22	185,13	178,08	139,51	109,4	104,0	132,7
VIII	173,96	184,62	184,81	145,36	106,1	99,9	127,0
IX	172,33	183,01	179,79	148,31	106,2	101,8	123,4
X	161,30	162,05	168,92	142,18	100,5	95,9	114,0
XI	148,29	154,83	155,27	131,72	104,4	99,7	117,5
XII	144,36	150,27	150,82	125,21	104,1	99,6	120,0
2009 I	136,81	140,25	140,83	119,91	102,5	99,5	117,0
II	133,43	128,99	148,96	114,68	96,7	86,6	112,5
III	138,00	140,00	141,00	114,00	101,4	99,3	122,8

Źródło: Dane Komisji Europejskiej.

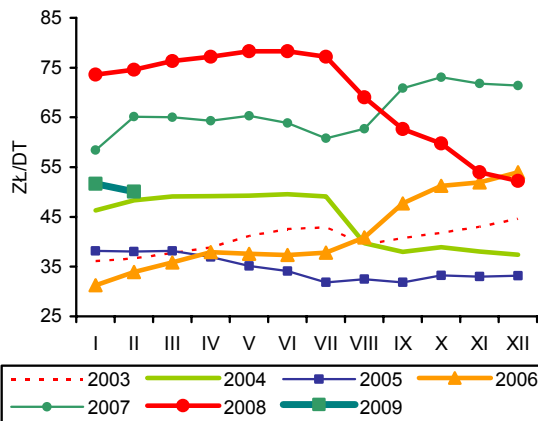
Rys. 1. Ceny skupu żywca wieprzowego w Polsce

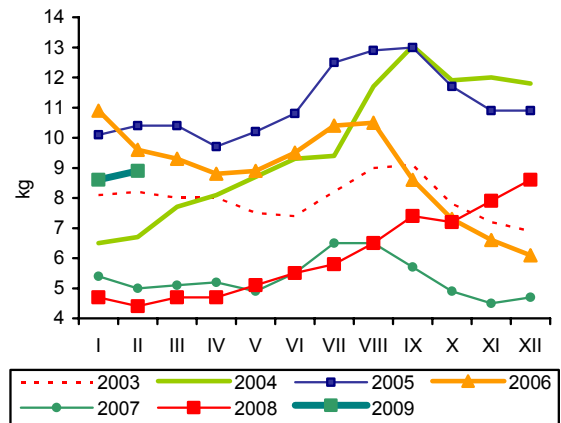
Rys. 2. Ceny psziąt w Polsce

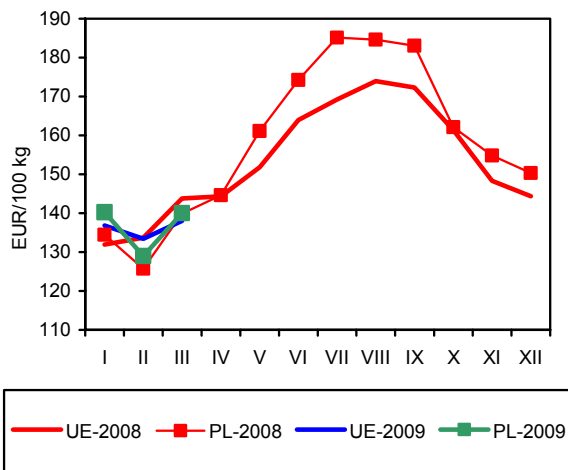
Rys. 3. Targowiskowe ceny żyta w Polsce

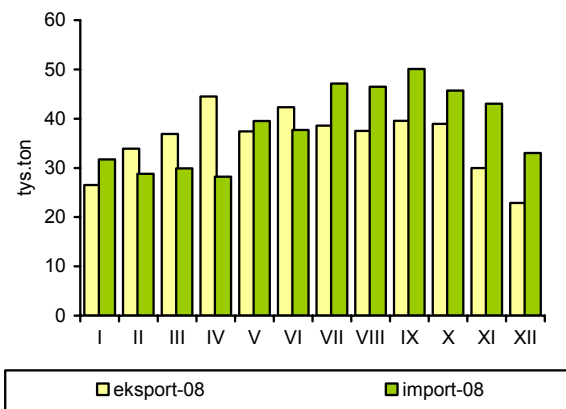
Rys. 4. Ceny żywca wieprzowego wyrażone w kg żyta w Polsce

Rys. 5. Przeciętne ceny trzody klasy E w UE (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Rys. 6. Polski handel zagraniczny wieprzowiną

Źródło: GUS, CIHZ, CAAC, Komisja Europejska oraz przeliczenia własne.

Rynek mięsa drobiowego i jaj

Mira Kobuszyńska
Grzegorz Dybowski

Rynek mięsa drobiowego

W lutym 2009 r. w zakładach drobiarskich, zatrudniających powyżej 50 pracowników, produkcja mięsa drobiowego spadła o 9,1% w stosunku do poprzedniego miesiąca oraz o 7,6% w relacji do lutego 2008 r. W 2008 r. w zakładach tych wytworzono 1195 tys. ton mięsa drobiowego, tj. o 6% więcej niż w roku poprzednim.

Przez większą część 2008 r. utrzymywał się niekorzystny dla eksporterów kurs złotego. Pomimo to eksport drobiu w minionym roku był wysoki. Jego wolumen przewyższył wielkość wywozu z 2007 r. o 11%. W 2008 r. sprzedano za granicę 258 tys. ton mięsa drobiowego. Tradycyjnie największym rynkiem zbytu były Niemcy (ok. 43% wartości i 27% ilości polskiego eksportu ogółem) i Wielka Brytania (odpowiednio 11 i 9%), a następnie Czechy, Francja, Holandia i Austria. Zmniejszył się natomiast import mięsa drobiowego. W 2008 r. wolumen zmalał o 40% w porównaniu z poprzednim rokiem.

Po okresie wzrostu cen pasz trwającym do kwietnia 2008 r., od maja 2008 r. do stycznia 2009 r. ceny pełnoporcjowych mieszanek przemysłowych dla drobiu systematycznie spadały. Obniżki cen w tym okresie wyniosły ok. 22%. W ciągu lutego 2009 r. nastąpił prawie 10% wzrost cen tych pasz.

Ceny skupu kurcząt wykazywały odmienne trendy w pierwszej i drugiej połowie 2008 r. W ciągu pierwszych ośmiu miesięcy ub. r. ceny skupu brojlerów kurzych zwiększyły się o 13%. Od sierpnia do końca roku tendencja cenowa odwróciła się, a spadek cen skupu w okresie sierpień-grudzień 2008 r. wyniósł 11%. W pierwszych miesiącach 2009 r. ceny na rynku drobiarskim dynamicznie rosną. W lutym 2009 r. ceny żywca kurcząt były o 12,5% wyższe niż w końcu 2008 r., a w marcu wzrosły o kolejne 4%.

Począwszy od kwietnia do końca 2008 r. relacje cenowe między kurczakami-brojlerami a paszami ulegały systematycznej poprawie, a opłacalność chowu do wzrastała. W okresie luty-marzec 2009 r. opłacalność chowu mierzona relacjami cen zaczęła się obniżać.

Ceny zbytu w 2008 r. charakteryzowała duża zmienność, znacznie większa niż w detalu. Do kwietnia 2008 r. miesięczne wahania cenowe dochodziły do 30%. Bardzo silne wahania krótkookresowe wykazywały też marże przetwórcze. W lutym 2009 r. nastąpił skokowy wzrost cen zbytu. Tuszki kurcząt podrożały o 21% w stosunku do grudnia 2008 r., a w marcu 2009 r. o kolejne 3,7%.

Na rynku indyków ceny płacone hodowcom rosły do maja 2008 r., po czym zaczęły szybko spadać. Od września do końca 2008 r. miały miejsce silne wahania cen indorów w skupie. Podrożało natomiast mięso indycze sprzedawane przez zakłady ubojowe. Średnio w 2008 r. przeciętne ceny skupu żywca indyczego były o 7% niższe niż w 2007 r., podczas gdy ceny zbytu tuszek indycznych obniżyły się w tym czasie średnio o 2%. W marcu br. za żywca indyczego płacono hodowcom o ponad 16% więcej niż w grudniu, natomiast ceny zbytu wzrosły tylko o 5,5%.

W lutym 2009 r. polskie ceny wyrażone w euro stanowiły 70% przeciętnej ceny unijnej, podczas gdy pięć miesięcy wcześniej 85%. Zatem przewaga cenowa polskich eksporterów zwiększyła się. W lutym 2009 r. polskie ceny sprzedaży mięsa kurcząt, wyrażone w euro, były o 11,2% niższe niż w lutym 2008 r., podczas gdy w tym czasie średnie ceny unijne obniżyły się o 2,2%. Polska nadal należy do najtańszych producentów mięsa drobiowego w Europie. Do naszych największych konkurentów tradycyjnie należą Holandia i Hiszpania.

Tab. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu powyżej 50 osób (tys. ton)

Wyszczególnienie	2005	2006	2007	2008	2009
I	74,4	89,1	93,7	108	95,2
II	71,0	84,0	79,7	92,9	85,8
III	84,9	94,3	94,9	95,1	
IV	82,7	83,7	89,2	105,0	
V	77,8	91,6	96,2	99,1	
VI	79,6	94,1	86,4	94,2	
VII	82,9	91,3	93,4	105	
VIII	86,3	94,4	97,4	96	
IX	87,3	94,9	95,6	101	
X	91,4	101	109,0	108	
XI	91,6	97,2	99,9	93	
XII	90,9	90,4	91,0	97,7	
RAZEM	1000,8	1106	1126,4	1195	181

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Wyszczególnienie	Import		Eksport	
	2008 ^a	2009 ^a	2008 ^a	2009 ^a
I	2549	4074	22212	18792
II	2261		22846	
III	2074		20585	
IV	2350		22596	
V	2548		21662	
VI	2508		21109	
VII	3487		19766	
VIII	3949		17456	
IX	3777		22218	
X	3269		24632	
XI	3021		21685	
XII	3495		21289	
RAZEM	35293		258056	

^a dane nieostateczne (na dzień 3.04.2009)

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 3. Spożycie mięsa drobiowego i wędlin drobiowych wg budżetów rodzinnych (w kg/1 mieszkańca miesięcznie)

Kwartał	Mięso drobiowe			Wędliny drobiowe		
	2006	2007	2008	2006	2007	2008
I	1,46	1,40	1,41	0,21	0,22	0,20
II	1,48	1,42	1,44	0,20	0,21	0,21
III	1,54	1,46	1,48	0,22	0,22	0,21
IV	1,60	1,48		0,22	0,21	

Źródło: Dane GUS.

Tab. 4. Ceny na rynku kurcząt brojlerów

Miesiąc	Mieszanka dla kurcząt brojlerów pełnoporcjowa grower/finisz (zł/tonę)		Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt) patroszona, z szyją (zł/kg) ^{a, b}		Tuszka (detal) (zł/kg)	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
I	1245	1020	1,19	1,17	2,92	3,05	3,90	4,81	5,95	6,91
II	1270	1119	1,20		3,22	3,32	5,27	5,70	6,02	6,72
III	1289		1,21		3,24	3,46	5,27	5,91	6,36	
IV	1304		1,23		3,16		4,82		6,21	
V	1293		1,22		3,25		5,16		6,35	
VI	1279		1,22		3,27		5,34		6,32	
VII	1263		1,22		3,22		5,26		6,51	
VIII	1225		1,22		3,30		5,24		6,51	
IX	1139		1,21		3,18		4,80		6,37	
X	1082		1,20		3,04		4,58		6,11	
XI	1037		1,18		2,94		4,47		5,93	
XII	1024		1,17		2,95		4,72		5,83	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+UE

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS, KRDiG i MRiRW.

Tab. 5. Ceny na rynku indyków brojlerów

Wyszczególnienie	Pisklęta (zł/szt.)		Żywiec (skup) – indy (zł/kg) ^a		Tuszka (zbyt), (zł/kg) ^a	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009
I	5,60	5,00	4,25	4,37	6,53	7,32
II	5,60		4,20	4,67	6,57	7,72
III	5,60		4,36	4,94	7,54	7,70
IV	5,60		4,52		6,33	
V	6,00		4,62		6,57	
VI	6,00		4,56		6,86	
VII	6,00		4,25		6,71	
VIII	6,00		4,09		6,70	
IX	5,50		4,11		6,78	
X	5,50		4,23		7,21	
XI	5,10		4,17		7,07	
XII	5,00		4,25		7,30	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca, ^b świeże i schłodzone, Polska+ UE

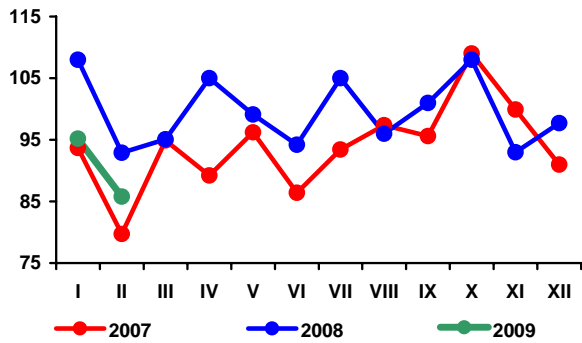
Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS i MRiRW.

Tab. 6. Ceny sprzedaży mięsa kurcząt w wybranych krajach UE (EUR/100 kg)

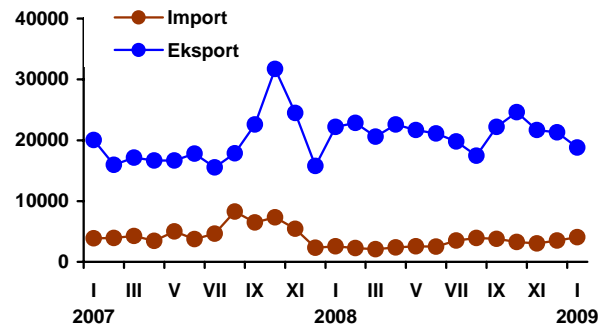
Wyszczególnienie	Polska	Niemcy	Czechy	Węgry	Francja	Holandia	Hiszpania	UE
2007 XII	118,22	229,42	194,31	190,38	225,00	175,00	186,36	181,52
2008 I	121,32	229,00	200,54	191,20	224,10	172,98	169,99	178,48
II	135,31	229,00	207,60	189,08	215,31	174,14	164,05	175,81
III	145,93	229,00	212,36	188,52	218,50	175,00	170,50	179,18
IV	139,11	229,00	217,11	193,28	220,00	175,00	182,17	180,84
V	150,17	229,00	211,55	206,02	222,77	175,00	175,23	185,42
VI	151,65	229,00	209,81	216,16	225,00	175,00	160,60	184,93
VII	160,21	229,00	198,33	225,05	225,00	175,00	163,02	184,75
VIII	157,31	229,00	190,13	219,19	225,00	177,26	170,03	185,49
IX	142,93	229,00	189,23	208,98	224,67	180,00	174,58	180,65
X	126,88	230,53	186,09	189,87	220,00	180,00	159,23	176,74
XI	121,31	227,42	185,32	184,57	219,07	180,00	161,50	175,09
XII	124,69	226,50	178,06	185,42	215,00	180,00	168,31	175,52
2009 I	125,44	226,50	167,64	180,68	214,23	176,77	175,64	175,05
II	120,14	226,50	162,25	162,70	210,04	176,07	180,67	171,92

Źródło: Dane MRiRW.

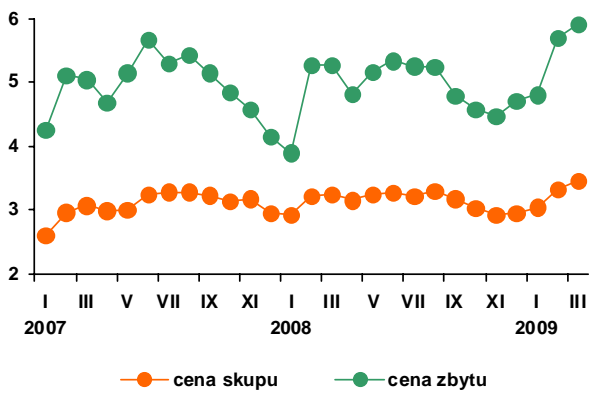
Rys. 1. Przemysłowa produkcja mięsa drobiowego w zakładach o zatrudnieniu pow. 50 osób (tys. ton)

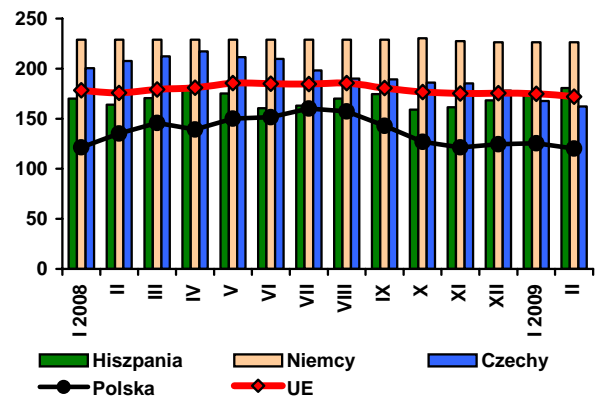
Rys. 2. Handel zagraniczny mięsem drobiowym (tony)

Rys. 3. Ceny skupu brojlerów kurcząt i ceny zbytu tuszek kurcząt średnio w Polsce w zł/kg

Rys. 4. Ceny zbytu tuszek kurcząt w wybranych krajach UE, w EUR/100 kg

Źródło: Dane GUS, MRiRW i CIHZ.

Rynek jaj

W marcu 2009 r. średnia cena zbytu jaj wyniosła 32,70 zł/100 sztuk i była o 10,2% wyższa niż w styczniu 2009 r. i o 17,4% wyższa niż w analogicznym okresie poprzedniego roku. W stosunku do lutego wzrosły ceny jaj wszystkich klas – w granicach od 5,5% (klasa S) do 15,4% (klasa M). Jaja klasy XL i L podrożały odpowiednio o 9,6 oraz 9,9%. Średnio w 2008 r. przeciętne ceny zbytu jaj konsumpcyjnych były o 4,3% wyższe w porównaniu z poprzednim rokiem. W relacji rok do roku najsilniej podrożały jaja klasy XL (o 10,7%) oraz M (o 3,3%). Jaja klasy L były droższe o 1,7%. Potaniały jaja najmniejsze klasy S (o 0,8%). Podobnie jak w latach poprzednich rynek jaj konsumpcyjnych w 2008 r. był bardzo niestabilny pod względem cenowym, przy silnych krótkookresowych wahaniami cen.

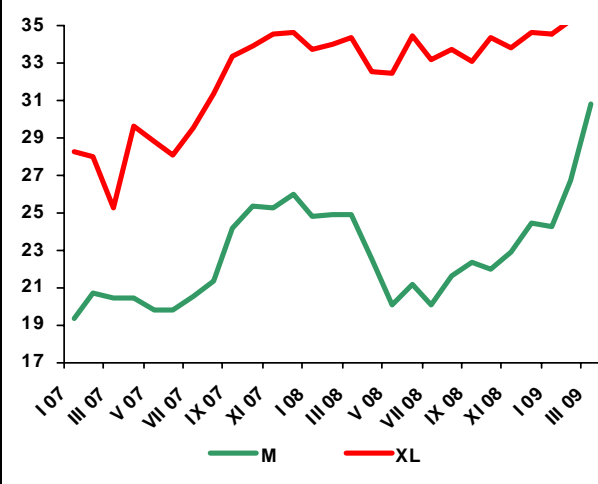
Ceny jaj przeznaczonych do przetwórstwa w styczniu 2009 r. pozostawały na poziomie grudnia, a w lutym i marcu nastąpił silny wzrost cen skupu. W marcu 2009 r. jaja podrożały o 20% w relacji do miesiąca poprzedniego. W 2008 r. średnie ceny jaj do przetwórstwa były o 8% niższe niż w 2007 r., jednakże miesięczne zmiany miały charakter silnie skokowy. W 2008 r. zakłady przetwórcze skupowały jaja przeciętnie po 2,86 tys. zł za 1 tonę, a amplituda wahań między ceną najwyższą notowaną w lutym a najniższą w lipcu wyniosła 35%.

Podobnie jak przed rokiem silnie wzrosły obroty handlowe zarówno jajami świeżymi, jak i przetworami z jaj. W 2008 r. wg wstępnych danych CAAC, eksport jaj świeżych zwiększył się w relacji do 2007 r. o 34%. Do największych odbiorców należały Niemcy, Czechy i Dania (ok. 60% eksportu świeżych jaj ogółem).

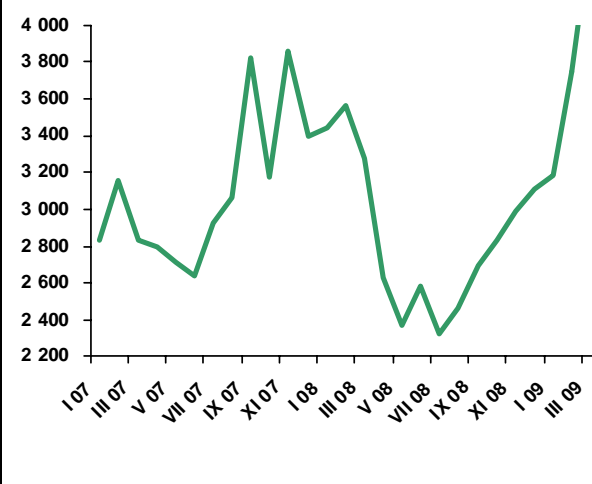
Import jaj świeżych zwiększył się o 81% w stosunku do 2007 r. Od stycznia do grudnia 2008 r., do Polski sprowadzono 18,3 tys. ton jaj świeżych, co stanowiło ok. 15% polskiego eksportu. Zwiększył się import przetworów z jaj. W 2008 r. sprowadzono do Polski o 11% przetworów więcej niż rok wcześniej. W 2008 r. import tych produktów wyniósł ok. 4,1 tys. ton, podczas gdy w roku poprzednim 3,7 tys. ton. Równocześnie bardzo silnie rósł eksport przetworów z jaj. Polska wyeksportowała 12,3 tys. ton przetworów (głównie do krajów Unii Europejskiej), a więc o 37% więcej niż w tym samym czasie 2007 r.

W pierwszej połowie 2008 r. wzrostowy trend cenowy w Unii Europejskiej uległ odwróceniu. Od czerwca do końca 2008 r. przeciętne ceny jaj klasy L i M wykazywały tendencję wzrostową. Różnice w dynamice cen w Polsce i w UE oraz zmiany kursu złotego, spowodowały, że od października 2008 r. w wyrażeniu euro jaja polskie zaczęły tanieć w relacji do unijnych. We wrześniu 2008 r. polskie ceny w euro były o 11% wyższe niż w UE, w październiku nastąpiło wyrównanie cen, a w styczniu 2009 r. ceny polskie były o 8,1% niższe od unijnych. Najtańszym producentem jaj w UE w styczniu 2009 r. była Holandia, gdzie za 100 kg jaj klasy L i M płacono 89,39 EUR, podczas gdy w Polsce 103,38 EUR, a przeciętnie na rynku unijnym 112,45 EUR. Według notowań tygodniowych Komisji Europejskiej średnia cena polskich jaj wyrażona w euro była, w połowie marca bieżącego roku, niższa niż przeciętnie w Unii o 6%. Od połowy stycznia do połowy marca na rynku unijnym odnotowano ok. 4% przyrost cen jaj.

Rys. 1. Średnie ceny sprzedaży jaj spożywczych w Polsce (klasa wagowa M i XL – zł/szt)

Rys. 2. Ceny skupu jaj do przetwórstwa (zł/tonę)

Tab. 1. Handel zagraniczny jajami i przetworami z jaj (tony)

Miesiące	Jaja świeże				Przetwory z jaj			
	Import		Eksport		Import		Eksport	
	2007	2008 ^a	2007	2008 ^a	2007	2008 ^a	2007	2008 ^a
I	494	1224	5971	11473	264	430	559	1292
II	414	1226	5369	9584	258	414	553	1198
III	501	1141	5540	10074	308	303	578	1066
IV	808	2051	6643	8500	227	219	394	909
V	1130	1314	7642	9220	246	226	654	963
VI	616	1475	8768	9580	205	380	875	1032
VII	894	1563	8369	11945	366	334	755	1083
VIII	1677	1343	8295	8946	291	400	1139	728
IX	1022	2168	8268	7845	576	267	787	1068
X	800	1973	11329	12317	454	595	1049	1163
XI	761	1599	7479	12031	367	361	886	958
XII	982	1224	4537	6732	147	186	730	850
RAZEM	10099	18301	88213	118248	3707	4114	8961	12311

^a dane nieostateczne (na dzień 3.04.2009)

Źródło: Opracowanie IERiGZ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 2. Ceny sprzedaży jaj klasy A w zakładach pakujących (zł/100 szt.)^a

Miesiące	XL		L		M		S	
	2008	2009	2008	2009	2008	2009	2008	2009
I	33,71	34,50	28,25	28,30	24,76	24,20	23,84	18,90
II	34,00	35,30	28,60	31,30	24,90	26,70	23,80	25,60
III	34,30	38,70	28,80	34,40	24,90	30,80	23,40	27,00
IV	32,50		24,80		22,50		22,70	
V	32,40		24,30		20,10		18,50	
VI	34,40		26,10		21,10		17,20	
VII	33,20		24,50		20,10		15,50	
VIII	33,70		26,00		21,60		16,90	
IX	33,10		27,70		22,30		16,80	
X	34,30		27,80		22,00		17,70	
XI	33,80		28,30		22,90		19,10	
XII	34,60		28,50		24,40		19,05	

^a trzeci tydzień każdego miesiąca

Źródło: Dane MRiRW.

Tab. 3. Ceny sprzedaży jaj w Polsce i innych krajach (średnio klasy L i M), (EUR/100 kg)

Miesiące	Polska	Czechy	Niemcy	Francja	Holandia	UE
2007 XI	127,09	126,69	122,84	129,49	117,89	129,20
XII	131,99	135,59	122,57	127,74	111,45	131,15
2008 I	133,14	129,05	117,61	116,32	102,39	125,03
II	123,92	127,39	116,69	111,43	99,17	122,66
III	123,50	123,68	111,74	108,18	85,83	119,39
IV	118,30	108,31	92,68	93,75	76,92	109,52
V	113,23	99,08	86,47	83,43	71,19	103,78
VI	117,04	98,17	86,44	93,74	70,24	105,36
VII	118,32	103,23	84,97	94,32	68,52	107,13
VIII	121,76	102,90	89,97	88,04	72,45	109,60
IX	122,96	105,10	90,97	95,78	70,43	111,10
X	118,43	106,99	96,14	97,80	71,94	113,45
XI	114,62	107,55	99,28	106,88	72,70	114,62
XII	109,33	107,58	115,48	113,43	88,50	118,10
2009 I	103,38	96,09	103,85	109,00	89,39	112,45

Źródło: Dane MRiRW.

Rynek baraniny

Danuta Zawadzka

W 2008 r. produkcja baraniny i jagnięciny w całej Unii Europejskiej wyniosła 1031 tys. ton i była o 5,3% mniejsza aniżeli w 2007 r. Największy spadek produkcji miał miejsce w Bułgarii i w Rumunii, gdzie łącznie wyniósł on 9,8%. Import mięsa baraniego i koziego do Unii Europejskiej z krajów trzecich osiągnął w 2008 r. 284 tys. ton i był nieznacznie mniejszy niż w 2007 r. Mniejsza podaż i wyższe ceny w imporcie były powodem wzrostu cen owiec i jagniąt na europejskim rynku. W 2008 r. przeciętna cena jagniąt wyniosła 607 EUR/100 kg i była o 3,6% wyższa niż w 2007 r., a przeciętna cena owiec ciężkich osiągnęła 427 EUR i była o 7% wyższa niż rok wcześniej.

W 2009 r. będziemy także mieli do czynienia ze spadkiem produkcji baraniny i jagnięciny w Unii Europejskiej. Świadczą o tym m.in. wyniki ostatniego badania pogłowia. W grudniu 2008 r. pogłowie owiec w całej Unii Europejskiej wyniosło 64 mln sztuk i było o 6,2% mniejsze aniżeli w grudniu 2007 r., w tym jagniąt było o 5,4% mniej.

Również w 2009 r. obniży się prawdopodobnie import baraniny i jagnięciny z krajów trzecich, bowiem dalszemu pogorszeniu ulegną warunki importu. Jak podaje MAF¹ w 2009 r. nowozelandzki eksport baraniny i jagnięciny może być o ok. 9% niższy niż w 2008 r., a ceny w eksporcie mogą wzrosnąć o ok. 12%. Podobne prognozy formułuje MLA² w stosunku do rynku australijskiego. W tym wypadku ceny jagniąt mogą być wyższe nawet o 16%.

W styczniu 2009 r. import mięsa baraniego i jagnięcego z Nowej Zelandii wyniósł ok. 43 tys. ton i był o ok. 5% mniejszy niż w styczniu 2008 r. W I kwartale br. import z Australii wyniósł 4436 tys. ton i był o ok. 23% mniejszy niż w I kwartale 2008 r.

W takiej sytuacji wzrostowa tendencja cen owiec i jagniąt w Unii Europejskiej powinna trwać nadal. Na przeszkodzie temu może jednak stanąć malejący popyt. Komisja Europejska przewiduje bowiem, że w 2009 r. spożycie baraniny i jagnięciny w Unii Europejskiej, zwłaszcza w UE-15 może zmniejszyć się nieco. W marcu br. przeciętna cena jagniąt wyniosła 554 EUR/100 kg i była o 4% niższa niż w marcu 2008 r. Na razie trudno ocenić czy spadek tej ceny jest przejściowy, czy jest on zapowiedzią zmiany tendencji.

W styczniu 2009 r., na rynku polskim mieliśmy do czynienia z dużym spadkiem eksportu owiec i mięsa baraniego i wzrostem importu. Ocenia się, że również w całym 2009 r. eksport będzie niższy niż w 2008 r., bo niższa będzie prawdopodobnie produkcja. Mniejszy powinien być także import, gdyż z jednej strony nie sprzyja mu słaby złoty, a z drugiej wyższe niż w 2008 r. ceny na rynkach krajów trzecich³.

Z danych Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej wynika, że w styczniu i w lutym 2009 r. ceny owiec i jagniąt na polskim rynku były nieco wyższe niż w tych miesiącach przed rokiem.

¹ Ministerstwo Rolnictwa Nowej Zelandii.

² Ministerstwo Rolnictwa Australii.

³ W I kwartale 2009 r. ceny jagniąt w Nowej Zelandii były o ok. 50% wyższe niż rok wcześniej, a w Australii o 12%.

Tab. 1. Produkcja baraniny w Polsce (w tonach wagi poubojowej)

Wyszczególnienie	2006	2007	2008	Zmiana w % 2008/2007
I półrocze	1 434	1438	1373	95,5
II półrocze	924	901	1113	123,5
Rok	2 358	2339	2486	106,3

P – prognoza IERiGŻ-PIB

Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Polski handel zagraniczny żywcem i mięsem baranin w ekwiwalencie mięsa (tony)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	Rok
Eksport 2008	27,6	42,5	298,0	54,1	64,5	109,3	91,1	97,5	45,4	40,4	38,2	114,3	1023
2009	8,4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	30,4	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
Import 2008	9,5	17,3	34,0	9,7	15,3	10,5	17,1	11,2	19,0	15,8	16,6	11,3	187
2009	58,7	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	617,9	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Dane CAAC.

Tab. 3. Przeciętne ceny skupu owiec w Polsce (w zł/kg wagi żywej)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2007	5,69	4,73	6,75	6,14	5,33	5,24	4,64	4,80	5,11	5,02	5,66	6,62
2008	5,23	5,27	6,68	5,00	4,29	4,92	4,57	4,79	4,68	4,84	5,20	6,97
miesiąc roku poprzedniego = 100	91,9	111,4	99,0	81,4	80,5	93,9	98,5	99,8	91,6	96,4	91,8	105,3

Źródło: Dane GUS oraz prognoza IERiGŻ-PIB.

Tab. 4. Ceny zakupu wybranych kategorii wagowych owiec i jagniąt w Polsce

Wyszczególnienie	Jagnięta o wadze 13-16 kg				Owce o wadze 36-40 kg			
	cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową		cena za wagę żywą		cena za wagę poubojową	
	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg	zł/kg	EUR/kg
I 2008	-	-	-	-	5,66	1,57	12,0	3,33
II	-	-	-	-	5,27	1,47	11,2	3,13
III	8,38	1,79	17,83	5,04	5,61	1,59	11,9	3,36
IV	-	-	-	-	5,37	1,56	11,4	3,31
V	-	-	-	-	5,33	1,56	11,3	3,31
VI	-	-	-	-	5,25	1,61	11,2	3,43
VII	-	-	-	-	4,92	1,50	10,5	3,19
VIII	-	-	-	-	4,95	1,51	10,5	3,19
IX	-	-	-	-	4,51	1,34	9,60	2,85
X	-	-	-	-	4,98	1,39	10,6	2,96
XI	-	-	-	-	5,04	1,35	10,7	2,66
XII	9,63	2,40	20,50	5,10	5,93	1,48	12,6	3,14
I 2009	10,45	2,47	22,23	5,27	6,02	1,43	12,8	3,03
II	-	-	-	-	5,97	1,29	12,7	2,74

Źródło: Dane Zintegrowanego Systemu Rolniczej Informacji Rynkowej MRiRW oraz przeliczenia własne.

Tab. 5. Przeciętne ceny detaliczne udźca baraniego w Polsce (zł/kg)

Lata	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII
2008	33,14	33,14	33,94	36,98	37,10	37,43	37,43	37,64	34,85	34,79	35,17	36,15
2009	36,78	36,63	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x
miesiąc roku poprzedniego = 100	111,0	110,5	x	x	x	x	x	x	x	x	x	x

Źródło: Dane GUS

Tab. 6. Przeciętne ceny jagniąt w UE-27 i we Włoszech (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
UE-25												
2007/2008	567,5	504,2	502,2	540,0	568,7	582,2	641,0	686,7	672,9	628,1	558,5	578,2
2008/2009	526,6	508,5	527,0	572,9	602,0	645,2	687,6	741,4	701,7	677,0	610,8	554,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	92,8	100,6	104,9	106,1	104,9	110,8	107,3	108,0	104,3	107,8	109,4	95,9
Włochy												
2007	659,2	643,9	663,7	662,7	658,9	574,2	712,3	733,4	719,6	690,9	596,2	699,4
2008	556,0	557,8	615,9	613,1	622,9	666,8	662,1	667,6	599,8	534,3	553,3	568,0
miesiąc roku poprzedniego = 100	84,3	87,8	92,7	92,4	94,5	116,1	93,0	91,0	83,4	77,3	92,8	81,2

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab.7. Przeciętne ceny owiec w UE-25 i w Wielkiej Brytanii (EUR/100 kg wagi poubojowej)

Lata	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
UE-25												
2007/2008	423,8	406,4	408,3	403,2	411,3	406,6	400,5	394,9	388,3	390,4	413,7	438,3
2008/2009	442,1	479,8	459,1	422,3	415,8	424,1	419,9	415,1	415,8	439,2	455,6	446,4
miesiąc roku poprzedniego = 100	104,3	115,8	113,6	104,7	100,5	104,3	105,8	105,1	107,1	112,5	110,1	101,8
Wielka Brytania												
2007	369,9	361,9	390,1	381,1	364,0	329,0	301,9	285,2	277,0	312,3	364,5	391,2
2008	406,1	476,0	444,1	368,9	355,9	362,7	347,8	324,3	355,9	365,0	415,3	404,2
miesiąc roku poprzedniego = 100	109,8	126,7	116,4	96,8	97,3	110,2	115,2	113,7	128,5	116,9	113,9	103,3

Źródło: Dane Komisji Europejskiej oraz obliczenia własne.

Tab. 8. Ceny jagniąt w Nowej Zelandii

Wyszczególnienie	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
2007/2008 NZD/100 kg cwe	45,58	46,45	48,03	49,42	53,05	56,60	60,59	61,08	54,00	51,55	50,49	49,75
2008/2009 NZD/100 kg cwe	50,36	56,23	61,55	65,88	70,76	77,23	80,10	82,54	74,00	73,50	75,30	78,81
miesiąc roku poprzedniego = 100	110,5	121,05	128,1	133,3	133,4	136,4	132,2	135,1	137,0	142,6	149,1	158,4

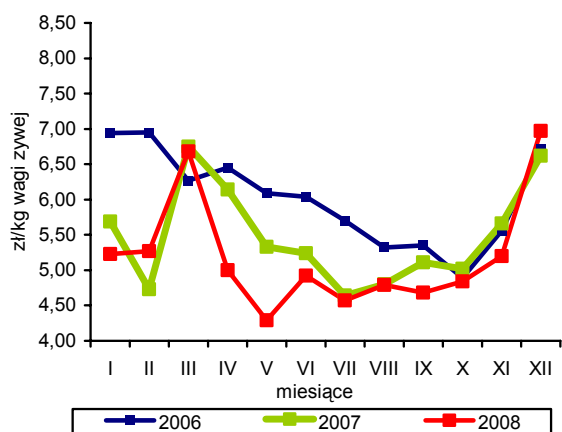
Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków Fencepost, New Zealand.

Tab. 9. Ceny jagniąt w Australii

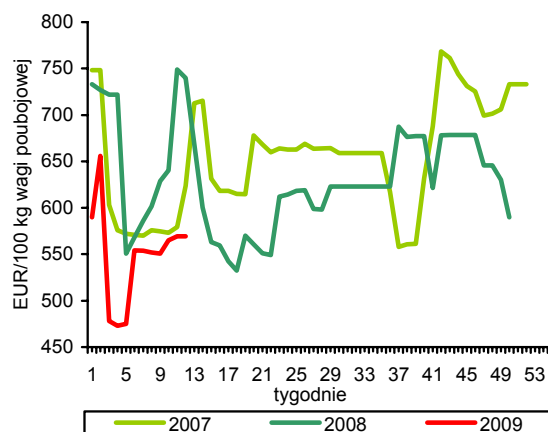
Wyszczególnienie	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	III
2007/2008 AUD/100 kg cwe	338	365	384	372	322	298	261	294	298	351	379	345
2008/2009 AUD/100 kg cwe	354	361	392	332	335	342	303	323	350	365	406	439
miesiąc roku poprzedniego = 100	104,7	99,0	102,1	89,2	104,0	115,0	116,0	109,9	117,4	104,0	107,1	127,2

Źródło: Przeliczenia własne na podstawie meldunków MLA, Australia.

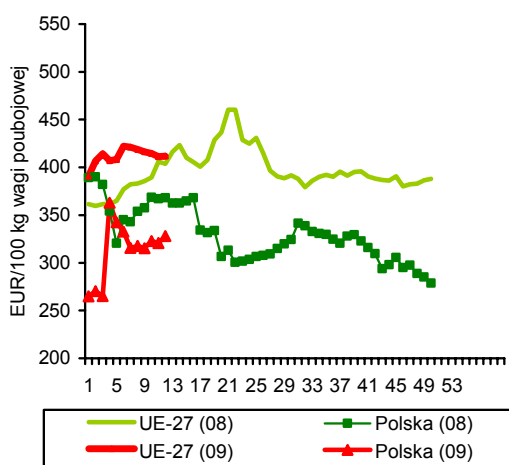
Rys. 1. Ceny skupu żywca baraniego w Polsce w zł/kg

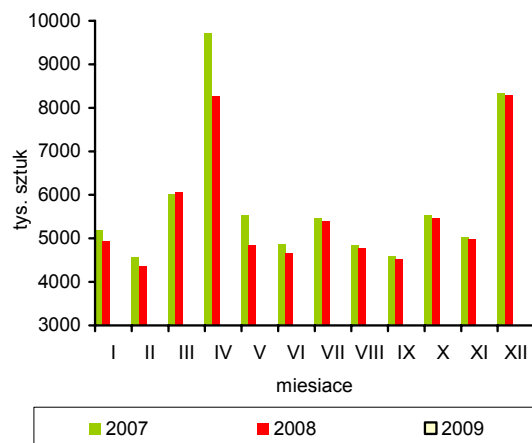
Rys. 2. Ceny jagniąt we Włoszech

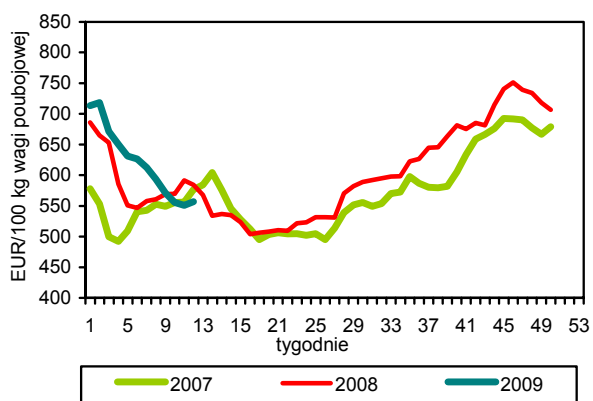
Rys. 3. Tygodniowe ceny owiec ciężkich w UE-27 i w Polsce

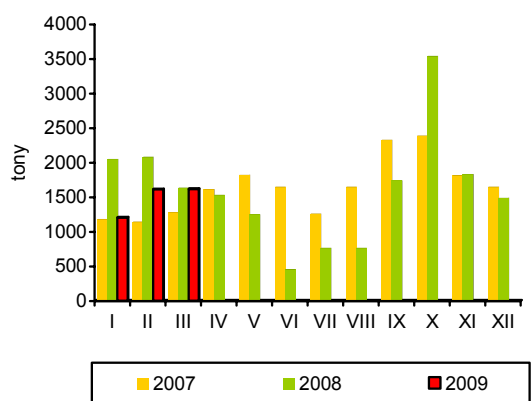
Rys. 4. Uboje owiec w UE-27

Rys. 5. Ceny jagniąt w UE-27

Rys. 6. Unijny import baraniny i jagnięciny z Australii

Źródło: GUS, Komisja Europejska, MAF, AFFA.

Rynek ryb

Krzysztof Hryszko

Połowy ryb na Bałtyku wyniosły w okresie styczeń-luty 2009 r. 20,5 tys. ton i były o 2,3% większe niż w analogicznym okresie roku ubiegłego. Więcej odłowiono przede wszystkim śledzi (wzrost 3-krotny), dorszy (o 27,8%) oraz storni (o 5,8%), a spadły połowy szprotów (o 10%). Po załamaniu w roku ubiegłym połowów ryb łososiowatych, w pierwszych miesiącach 2009 r. odnotowano ich wyraźny wzrost. Połowy łososi bałtyckich zwiększyły się 2,3-krotnie do 2,2 tys. sztuk, a troci blisko 5-krotnie do 28,4 tys. sztuk. Jednak wg prognoz Morskiego Instytutu Rybackiego w skali całego roku możliwe jest obniżenie połowów o kolejne 10% (zwłaszcza szprotów).

Produkcja ryb i przetworów rybnych w zakładach zatrudniających 50 i więcej osób wyniosła w styczniu 2009 r. 22,7 tys. ton i była o 5,9% mniejsza niż w rok wcześniej. O blisko 30% ograniczono produkcję podstawowej grupy – przetworzonych śledzi. Wpłynął na to prawdopodobnie zarówno spadek popytu eksportowego jak i dalsze ograniczenie sprzedaży na rynku krajowym. Rośnie natomiast produkcja wyrobów wędzonych – o 13% do 4,6 tys. ton, w tym łososi o ponad 20% do 2,2 tys. ton. W porównaniu ze styczniem ub. r. stabilna jest produkcja asortymentu mrożonego. W dalszym ciągu spada przetwórstwo mrożonych fileatów (o 12,7%), ale rośnie całych ryb mrożonych (o 41,2%). Po 30% wzroście produkcji świeżych fileatów z ryb morskich w roku ubiegłym, w styczniu br. zanotowano blisko 40% spadek przetwórstwa w tym segmencie. Decyduje o tym prawdopodobnie niska podaż surowca dorszowego (do produkcji fileatów), natomiast więcej szprotów przeznaczanych jest do mrożenia w całości z przeznaczeniem na eksport. W 2008 r. pogorszyły się wyniki finansowe przetwórstwa ryb, mimo znacznego wzrostu wartości sprzedaży (o 11% do 5,0 mld zł). Zysk netto zmniejszył się jednak o 27% do 91,2 mln zł pod wpływem rosnących kosztów. Głównym czynnikiem stymulującym sprzedaż sektora pozostaje eksport generujący ponad 50% wartości obrotów. Niższe niż rok wcześniej były wskaźniki rentowności i płynności, a prawie co piąte przedsiębiorstwo nie generowało zysków. Mimo to utrzymuje się wysoka stopa inwestowania, a nakłady inwestycyjne osiągnęły rekordowy poziom blisko 270 mln zł.

Pierwsze wyniki handlu zagranicznego sektora rybnego pokazują na znaczny spadek obrotów w 2009 r. W styczniu br. wolumen eksportu był niższy w porównaniu ze styczniem 2008 r. o 12% (do 13,2 tys. ton), a importu o 14% (do 32,3 tys. ton). Zmniejszył

się wywóz wszystkich podstawowych grup towarowych: fileatów rybnych (o 21%), przetworów i konserw (o 13%) oraz ryb wędzonych (o 4%). Znaczne osłabienie złotego spowodowało jednak, że wartość eksportu zwiększyła się o 1% (do 201 mln zł). Oznacza to jednocześnie podrożenie cen zakupu surowców na rynkach światowych. Wydatki na import zwiększyły się w tym czasie aż o 7% (274 mln zł). Największy wzrost cen odnotowano w imporcie fileatów rybnych (o ponad 50%) i spadek przywozu tej grupy o 12%. Import ryb świeżych ograniczono o 9%, ryb mrożonych o 11%, a przetworów i konserw aż o 53%.

Wzrost cen ryb importowanych wyraźnie rzutuje na ich poziom w kraju. Średnio w okresie styczeń-luty 2009 r. ryby i przetwory rybne podrożały w detalu o 4,5% (w stosunku do analogicznego okresu roku poprzedniego), wyprzedzając tempo wzrostu cen żywności ogółem (3,3%), ale relatywnie taniejąc do podstawowego substytutu jakim jest mięso (wzrost cen o 6,8%). Największy wzrost cen odnotowano w przypadku ryb morskich (świeżych i mrożonych) – średnio o 7,1%, w tym: fileatów mrożonych z morskiczka o 11,5%, a z mintaja o 10,7%. Silnie drożeją także konserwy rybne (o 6,7%): szproty w oleju o 12,6%, tuńczyki w sosie własnym o 11,1% i paprykarz o 9,0% oraz ryby morskie wędzone (o 5,2%). Tańsze w stosunku do roku ubiegłego są tylko świeże bądź mrożone ryby słodkowodne (nieznacznie zdrożały krajowe pstrągi i karpie – o 1,7%, przy znacznej obniżce cen mrożonych fileatów z pangii – o 4,3%), a nie zmieniła się średnia cena płacona przez konsumentów za owoce morza.

Spożycie ryb, przetworów rybnych i owoców morza wyniosło w 2008 r. – według badań budżetów gospodarstw domowych prowadzonych przez GUS – 5,58 kg/osobę (w wadze produktu) i było o 4,9% wyższe niż przed rokiem. Po raz kolejny zwiększyła się konsumpcja ryb słodkowodnych (o 24,2%) głównie pod wpływem wzrostu podaży ryb z importu (pangii i tilapii). Wyraźnie większe było także spożycie ryb wędzonych (o 9,4%), a mniej niż przed rokiem konsumowano ryb solonych (o 5,1%). W strukturze spożycia nadal dominują ryby morskie świeże lub mrożone (45,2%), ale dynamicznie rośnie znaczenie ryb słodkowodnych (20,3%). Polacy na ryby wydali w 2008 r. średnio 82,27 zł, wobec 76,60 zł rok wcześniej.

Tab. 1. Połowy ryb bałtyckich (tony, sztuki)

Miesiące	tony						sztuki	
	szprot	śledź	dorsz	plaskie	pozostałe	razem	troć wędrowna	łosoś bałtycki
2005 I-XII	74 368	21 796	12 774	11 248	3 418	123 604	141 459	21 905
2006 I-XII	55 944	20 654	15 091	9 585	2 984	104 258	128 303	21 377
2007 I-XII	60 146	22 087	10 972	10 694	3 311	107 213	121 951	18 209
2008 I-XII	55 241	17 023	10 081	9 102	2 785	94 232	32 023	8 633
2008 I	3 625	426	735	1 177	51	6 014	1 817	127
II	11 225	196	1 094	1 389	92	13 996	3 975	819
III	16 911	989	1 434	864	105	20 303	2 143	340
IV	16 053	959	2 362	484	448	20 306	3 157	713
V	1 883	2 065	2 470	419	360	7 197	1 016	112
VI	201	2 422	404	540	225	3 792	1 590	23
VII	637	1 255	46	606	333	2 877	3 853	24
VIII	398	2 130	11	575	400	3 514	1 870	5
IX	569	2 644	234	1 077	409	4 933	1 739	8
X	689	2 023	481	1 107	251	4 551	4 689	128
XI	980	1 172	365	366	65	2 948	862	138
XII	2 069	740	448	499	47	3 803	5 312	6 196
2009 ^a I	5 689	867	1 339	1 453	60	9 408	13 843	1 178
II	7 757	1 014	998	1 262	25	11 056	14 599	1 030
Wskaźnik zmian (%)								
<u>II 2009</u> <u>II 2008</u>	69,1	517,3	91,2	90,9	27,2	79,0	367,3	125,8
<u>I-II 2009</u> <u>I-II 2008</u>	90,5	302,4	127,8	105,8	59,4	102,3	491,1	233,4

^a dane nieostateczne

Źródło: Morski Instytut Rybacki na podstawie danych MRiRW.

Tab. 2. Produkcja ryb i produktów rybnych (tony)^a

Miesiące	Filety z ryb morskich świeże lub chłodzone ^b	Ryby, filety oraz mięso z ryb mrożone	Ryby solone, suszone i wędzone	Przetwory i konserwy rybne				Razem
				razem	w tym			
					śledzie	sardynki i szproty	makrele	
2006 I-XII	7 437	84 621	61 066	134 737	94 389	9 669	7 739	287 861
2007 I-XII	9 830	61 570	60 807	140 273	97 188	10 508	6 770	272 480
2008 I-XII	12 771	37 969	65 875	154 761	101 968	13 022	7 599	271 376
2008 I	1 068	3 395	5 142	14 532	10 320	1 018	634	24 137
II	1 157	4 560	5 402	14 128	9 611	1 331	742	25 247
III	1 299	4 165	6 140	13 566	8 925	1 298	673	25 170
IV	1 277	4 780	4 730	11 600	6 872	1 445	551	22 387
V	1 059	3 061	4 035	10 806	6 854	880	595	18 961
VI	941	2 633	3 875	10 451	6 333	1 139	621	17 900
VII	810	1 901	4 061	9 931	6 440	827	498	16 703
VIII	842	1 846	4 024	11 305	7 255	927	619	18 017
IX	1 229	2 633	5 675	14 171	9 412	972	677	23 708
X	799	3 274	6 562	15 141	10 010	1 252	689	25 776
XI	1 104	2 691	7 012	15 062	10 178	1 019	697	25 869
XII	1 186	3 030	9 217	14 068	9 758	914	603	27 501
I	658	3 425	5 226	13 396	7 423	1 195	635	22 705
Wskaźnik zmian (%)								
<u>I 2009</u> <u>I 2008</u>	61,6	100,9	101,6	92,2	71,9	117,4	100,2	94,1

^a dane miesięczne o produkcji wytworzonej pochodzą od tzw. dużych jednostek przemysłowych i nieprzemysłowych, zatrudniających 50 osób i więcej, które złożyły sprawozdania

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 3. Handel zagraniczny rybami i produktami (tys. ton)

Miesiące	Eksport ^a					Import				
	razem	przetwory i konserwy	filety i mięso	ryby solone, suszone i wędzone	ryby mrożone	razem	filety i mięso	ryby mrożone	przetwory i konserwy	ryby świeże lub chłodzone
2006 I-XII	208,85	69,47	35,04	25,96	17,57	347,22	156,25	75,95	31,54	56,03
2007 I-XII	253,13	75,83	35,60	28,11	13,54	377,35	174,47	74,64	37,31	64,05
2008^b I-XII	218,38	88,49	35,79	29,73	12,15	403,15	183,90	74,63	41,41	78,33
2008 ^b I	14,90	7,09	2,74	2,38	0,88	38,82	17,72	7,60	5,55	6,34
II	22,39	6,99	3,15	2,61	1,25	37,93	15,92	7,35	3,59	8,05
III	25,75	7,18	3,48	3,10	1,85	32,18	12,85	7,07	3,29	7,05
IV	27,91	7,12	3,55	2,76	1,66	28,41	9,71	6,32	2,94	7,08
V	17,59	6,59	3,59	2,27	1,08	28,01	11,54	5,64	2,63	6,59
VI	15,14	6,93	3,36	2,06	1,08	26,15	9,33	4,68	2,48	7,53
VII	17,03	7,00	2,57	2,41	0,96	26,51	11,25	4,03	3,00	5,89
VIII	13,33	6,49	2,09	2,32	0,46	25,33	11,40	3,66	2,94	5,64
IX	16,31	8,16	2,84	2,32	0,60	32,49	16,87	6,49	3,88	2,78
X	18,00	8,93	3,22	2,76	0,95	48,67	27,26	9,25	4,10	6,32
XI	14,80	7,83	2,45	2,95	0,48	41,43	20,98	7,59	3,71	7,25
XII	15,23	8,18	2,75	1,81	0,90	37,22	19,06	4,93	3,29	7,82
2009 I	13,17	6,17	2,17	2,28	0,97	32,27	15,54	6,78	2,60	5,77
Wskaźnik zmian (%)										
I 2009 I 2008	88,4	87,0	79,2	95,8	110,2	83,1	87,7	89,2	46,8	91,0

^a wraz z eksportem z burt statków, ^b dane wstępne

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC (Centrum Analityczne Administracji Celnej).

Tab. 4. Ceny ryb w imporcie (zł/kg)

Miesiące	Filety ze śledzia 03049923 ^b		Mrożona makrela 03037430 ^b			Filety z mintaja 03042985 ^b		Filety z morszczuka 03042956 ^b	Łosoś świeży 03021200 ^b	Konserwy z tuńczyka 160414 ^b
	Norwegia	Islandia	Holandia	W. Brytania	Norwegia	Chiny	USA	Argentyna	Norwegia	Tajlandia
2006 I-XII	3,94	2,79	4,63	4,42	4,40	5,60	7,58	7,47	15,54	7,56
2007 I-XII	3,31	3,14	3,85	4,10	3,79	4,99	7,44	8,82	13,31	8,38
2008^b I-XII	3,63	3,40	4,07	4,24	3,95	4,98	8,22	8,84	12,03	10,02
2008 ^b I	3,46	2,98	4,07	4,22	3,69	4,58	7,08	5,95	12,87	9,69
II	3,21	2,78	3,92	3,93	3,82	4,87	7,63	9,02	12,56	9,53
III	3,14	2,98	3,91	3,88	3,45	4,70	6,54	9,03	13,68	9,14
IV	2,88	3,06	3,80	3,91	3,13	5,16	7,72	9,22	12,07	9,01
V	2,72	2,76	3,75	3,99	3,16	4,18	7,75	8,00	11,79	7,18
VI	2,91	3,12	3,68	3,97	-	4,07	7,70	8,28	11,55	8,77
VII	2,77	3,31	3,46	3,90	2,20	4,30	8,76	7,93	11,37	8,55
VIII	2,86	3,38	3,63	3,65	3,31	4,63	8,65	7,80	11,21	8,83
IX	3,85	3,71	5,17	4,40	3,69	5,13	8,38	9,40	11,91	9,98
X	3,76	3,66	3,47	4,78	4,02	5,15	9,67	9,74	11,70	11,94
XI	4,11	3,69	4,52	5,09	4,40	6,59	10,74	10,62	11,71	13,59
XII	4,24	3,81	4,48	5,04	4,56	6,63	10,93	10,61	12,54	13,31
2009 I	3,93	3,57	5,00	5,04	4,12	6,92	12,73	10,37	13,58	11,44
Wskaźnik zmian (%)										
I 2009 I 2008	113,6	119,8	122,9	119,4	111,7	151,1	179,8	174,3	105,5	118,1

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie CAAC.

Tab. 5. Ceny ryb eksportie (zł/kg)

Miesiące	Konserwy ze śledzi 16041291 ^b	Filety z dorsza 03042929 ^b			Łosoś wędzony 03054100 ^b	Pstrąg wędzony 03054945 ^b	Krewetki przetw. 160520 ^b	Filety z flądry 03042973 ^b	Szprotki świeże 03026180 ^b
	Niemcy	Wielka Brytania	Dania	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Niemcy	Dania	Dania
2006 I-XII	7,44	18,70	16,78	18,52	41,64	33,76	37,91	11,29	0,36
2007 I-XII	7,20	22,76	20,71	21,37	37,92	34,07	43,13	12,28	0,53
2008 ^a I-XII	6,85	20,00	19,67	20,81	33,95	32,21	47,34	8,97	0,38
2008 ^a I	7,60	21,74	20,79	21,22	35,70	31,49	51,13	11,42	0,38
II	7,87	23,35	22,72	20,21	35,25	33,77	57,03	3,93	0,40
III	6,84	23,77	20,20	20,94	34,11	31,86	57,32	9,28	0,36
IV	6,46	19,19	25,55	19,83	33,64	31,39	58,82	9,37	0,37
V	6,48	17,77	17,30	14,90	31,17	30,81	51,78	9,09	0,35
VI	6,12	20,20	20,08	28,58	31,53	31,04	52,23	9,00	-
VII	6,18	20,80	19,06	20,90	30,05	30,42	44,17	8,66	0,40
VIII	6,40	19,57	-	20,99	30,06	29,86	41,31	8,89	0,43
IX	6,38	18,14	17,59	19,74	32,39	32,17	36,51	6,31	0,42
X	6,69	18,15	18,99	20,55	35,68	32,31	37,17	9,60	0,44
XI	7,02	17,88	17,29	17,95	38,00	33,36	38,99	9,41	0,47
XII	7,71	18,13	18,48	19,97	39,55	35,24	41,90	9,71	0,55
2009 I	8,77	17,79	18,93	17,96	35,00	37,25	42,18	11,03	0,57
Wskaźnik zmian (%)									
I 2009 I 2008	115,4	81,8	91,1	84,6	98,0	118,3	82,5	96,6	150,0

^a dane wstępne, ^b kod CN wg taryfy celnej

Źródło: Obliczenia IERiGŻ-PIB na podstawie danych CAAC.

Tab. 6. Ceny zbytu ryb i produktów rybnych (zł/kg z VAT) oraz udział ceny zbytu w cenie detalicznej

Miesiące	Karp żywy		Pstrąg świeży niepatroszony		Filety z morszczuka		Filety z mintaja		Śledź solony, odgłowiony niepatroszony		Płaty/filety ze śledzi	
2005 I-XII	8,43	-	8,01	53%	8,89	68%	7,83	59%	5,87	70%	7,39	70%
2006 I-XII	8,51	-	9,06	58%	9,60	72%	7,81	60%	5,90	69%	7,17	67%
2007 I-XII	8,82	-	9,57	59%	9,82	72%	8,22	65%	5,60	66%	6,77	65%
2008 I-XII	9,22	-	9,51	58%	9,91	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,04	67%
2008 I	9,49	-	9,79	59%	9,99	71%	7,67	60%	5,23	62%	6,96	66%
II	9,48	-	9,80	60%	9,91	70%	7,71	60%	5,37	63%	7,04	67%
III	9,43	-	9,71	59%	10,01	71%	7,58	60%	5,41	64%	7,05	68%
IV	9,39	-	9,60	58%	10,09	71%	7,65	60%	5,39	64%	7,01	67%
V	9,02	-	9,31	57%	9,91	70%	7,66	60%	5,44	64%	6,89	66%
VI	9,06	-	9,41	57%	9,81	69%	7,54	59%	5,49	64%	7,06	68%
VII	9,02	-	9,39	57%	9,39	66%	7,56	60%	5,43	64%	7,06	67%
VIII	9,04	-	9,39	57%	9,35	66%	7,32	58%	5,42	63%	7,00	67%
IX	9,04	-	9,22	55%	9,62	67%	7,28	57%	5,45	64%	6,91	66%
X	9,25	-	9,30	56%	9,92	69%	7,45	58%	5,63	66%	6,94	66%
XI	9,41	-	9,63	58%	10,27	70%	7,51	57%	5,78	67%	7,25	68%
XII	9,03	-	9,56	58%	10,66	71%	7,53	55%	5,88	68%	7,29	68%
2009 I	8,81	-	9,63	58%	10,39	67%	7,91	57%	6,10	69%	7,16	67%
II	9,08	-	9,70	58%	10,99	69%	8,28	57%	6,28	71%	7,41	69%
Wskaźnik zmian (%)												
II 2008 II 2007	95,8	x	99,0	x	110,9	x	107,4	x	116,9	x	105,3	x
I-II 2008 I-II 2007	94,3	x	98,7	x	107,4	x	105,3	x	116,8	x	104,1	x

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

Tab. 7. Ceny detaliczne wybranych ryb i produktów rybnych (zł/kg)

Miesiące	Filety mrożone				Ryby wędzone			Konserwy			Płaty śledziowe	Karp świeży
	morszczuk	panga	mintaj	dorsz	łosoś	szprot	makrela	śledź w sosie pom.	szprot w sosie pom.	tuńczyk w sosie wł.		
2006 I-XII	13,30	-	13,09	-	58,83	7,18	13,59	13,56	12,82	19,97	10,67	11,36
2007 I-XII	13,59	-	12,67	16,41	62,79	7,84	13,33	14,18	13,56	20,37	10,48	12,04
2008 I-XII	14,30	13,00	12,86	17,63	62,88	8,96	13,32	15,30	14,43	22,22	10,49	12,79
2008 I	14,01	13,65	12,80	17,23	62,20	8,56	13,29	14,77	14,20	21,00	10,48	12,54
II	14,06	13,33	12,79	17,34	62,40	8,71	13,27	14,71	14,15	21,35	10,46	12,58
III	14,15	13,12	12,72	17,48	62,70	8,79	13,26	14,77	14,05	21,65	10,36	12,64
IV	14,22	13,11	12,74	17,55	62,40	8,83	13,23	15,03	14,15	21,88	10,41	12,59
V	14,24	13,09	12,75	17,47	62,80	8,87	13,21	15,16	14,40	22,12	10,43	-
VI	14,22	12,89	12,69	17,48	62,70	8,93	13,24	15,32	14,45	22,35	10,43	-
VII	14,23	12,92	12,64	17,61	62,70	8,96	13,31	15,48	14,45	22,35	10,48	-
VIII	14,26	12,84	12,68	17,62	63,00	8,97	13,30	15,55	14,55	22,53	10,51	-
IX	14,34	12,68	12,71	17,67	63,40	9,05	13,26	15,58	14,60	22,59	10,52	-
X	14,36	12,71	12,86	17,86	63,10	9,14	13,36	15,58	14,70	22,71	10,52	13,32
XI	14,59	12,94	13,26	18,06	63,60	9,29	13,47	15,77	14,70	23,00	10,60	13,30
XII	14,93	12,76	13,63	18,17	63,60	9,41	13,66	15,84	14,80	23,12	10,67	12,58
2009I	15,41	12,87	13,91	18,27	64,60	9,49	13,74	15,94	14,90	23,41	10,70	12,71
II	15,89	12,95	14,43	18,31	64,70	9,57	14,11	16,03	14,95	23,65	10,74	12,86
Wskaźnik zmian (%)												
<u>II 2009</u> II 2008	113,0	97,1	112,8	105,6	103,7	109,9	106,3	109,0	105,7	110,8	102,7	102,2
<u>I-II 2009</u> I-II 2008	111,5	95,7	110,7	105,8	103,8	110,4	104,9	108,4	105,3	111,1	102,4	101,8

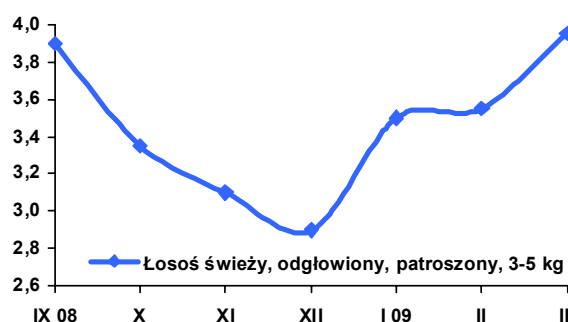
Źródło: Dane GUS.

Tab. 8. Spożycie ryb i produktów rybnych w kg/osobę (waga produktu)

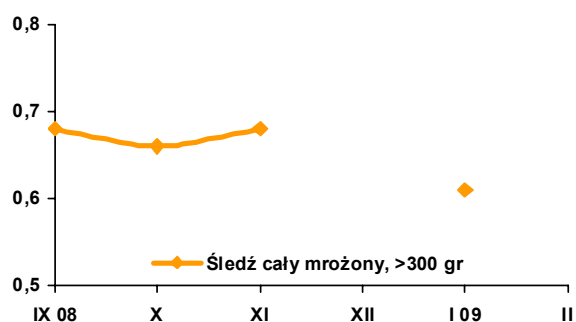
Miesiące	Razem	Ryby morskie (świeże, mrożone i chłodzone)	Konserwy rybne	Ryby morskie suszone lub wędzone	Ryby morskie solone	Ryby słodkowodne (świeże, mrożone i chłodzone)
2006	5,03	2,40	0,76	0,51	0,59	0,77
2007	5,32	2,52	0,77	0,53	0,59	0,91
2008	5,58	2,52	0,79	0,58	0,56	1,13
Wskaźnik zmian (%)						
<u>2008</u> 2007	104,9	100,0	102,6	109,4	94,9	124,2

Źródło: Opracowanie IERiGŻ-PIB na podstawie danych GUS.

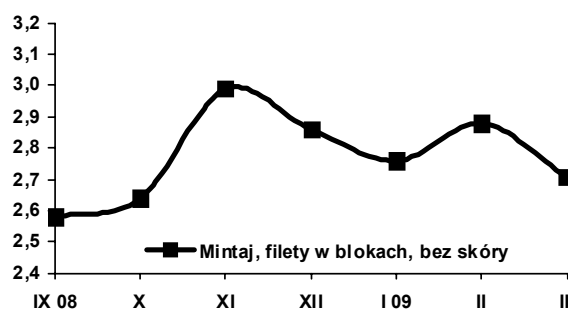
Rys. 1. Cena łososi w imporcie do Europy (poch. Norwegia) EUR/kg

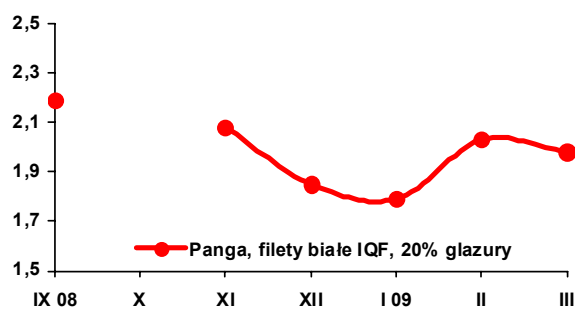
Rys. 2. Cena śledzi w imporcie do Rosji CIF (poch. Norwegia) EUR/kg

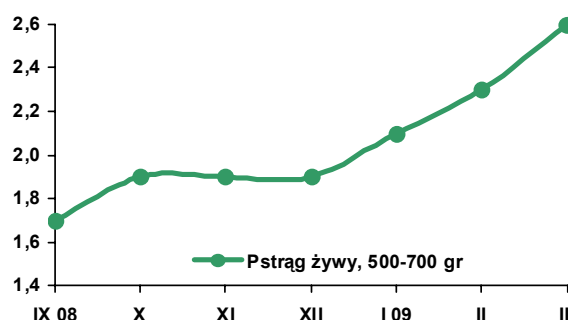
Rys. 3. Cena mintajów w imporcie do Niemiec CFR (poch. Chiny) EUR/kg

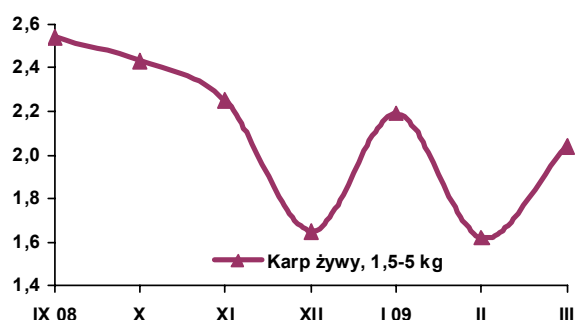
Rys. 4. Cena pangii w imporcie do Hiszpanii CFR (poch. Wietnam) EUR/kg

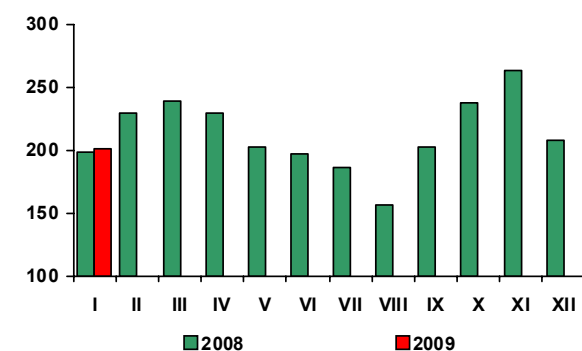
Rys. 5. Cena zbytu pstrągów we Włoszech (hodowlany) EUR/kg

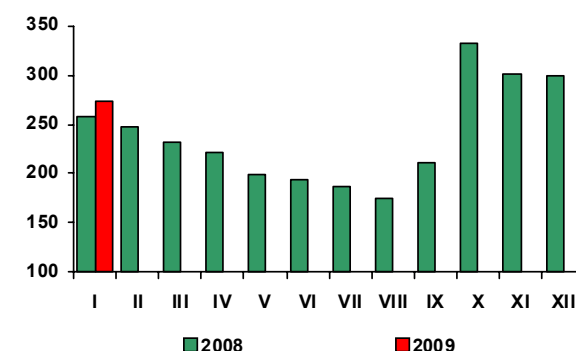
Rys. 6. Cena zbytu karpia na Węgrzech (hodowlany) EUR/kg

Rys. 7. Eksport ryb i produktów rybnych (mln zł)

Rys. 8. Import ryb i produktów rybnych (mln zł)

Źródło: Rys. 1-6 - European Price Report, Rys. 7-8 - dane CAAC.

Rynek żywnościowy

Krystyna Świetlik

W ciągu dwóch pierwszych miesięcy 2009 r. ceny detaliczne żywności i napojów bezalkoholowych zwiększyły się o 1,7%, wobec wzrostu o 1,3% odpowiednio rok wcześniej. Wzrost cen żywności był wyższy niż wszystkich pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych, z wyjątkiem użytkowania mieszkania i nośników energii.

Od grudnia 2008 r. do lutego 2009 r. istotnie wzrosły m.in. ceny bananów (o 22,1%), mięsa drobiowego (o 11,1%), warzyw (o 8,3%), w tym zwłaszcza ziemniaków (o 8,6%), owoców cytrusowych (o 7,5%) i cukru (o 4,1%). W stopniu większym niż cała żywność podrożało także mięso wołowe (o 2,3%) oraz jaja (o 2,2%), ryby (o 2,1%) i makarony (o 1,6%). O ok. 1% zwiększyły się ceny ryżu, pieczywa, wędlin, tłuszczów wieprzowych i napojów bezalkoholowych. Nieznacznie obniżyły się natomiast ceny margaryn, masła i serów, w tym głównie dojrzewających. Zwyżki cen były efektem sezonowego i koniunkturalnego spadku krajowej produkcji i podaży wielu podstawowych artykułów spożywczych, utrzymującego się wysokiego poziomu eksportu oraz istotnego ograniczenia i podrożenia importu w następstwie deprecjacji kursu złotego. Hamująco na tempo wzrostu cen żywności oddziaływał spadek krajowego popytu.

W lutym 2009 r., w stosunku do lutego 2008 r., wzrost cen żywności i napojów bezalkoholowych wyniósł 3,4%. Najbardziej, bo o 11,4% podniosły się ceny warzyw, przy dużym zróżnicowaniu zmian cen poszczególnych produktów. Ceny ziemniaków wzrosły o 37,9%, sałaty o 37%, kalafiorów o 22,5%, pomidorów i ogórków świeżych odpowiednio o 11,5 i 75,2%, a cebuli o 2,9%. Droższe w lutym br., niż przed rokiem, były mrożonki warzywne (o 8,1%) oraz nowalijki (koperek o 8,3%, rzodkiewka o 2,2%), tańsze zaś m.in. kapusta świeża (o 24%) i marchew (o 10%). Mięso i przetwory mięsne podrożały w porównywanym okresie średnio o 7,1%, w tym mięso wieprzowe o 8,4%, drób o 6,9%, a wędliny o 6,7%. W lutym br. za produkty zbożowe konsumenci płacili średnio o 5,6% więcej niż w lutym 2008 r. Wydatnie podrożał ryż (o 29,3%) oraz makarony (o 8,1%) i pieczywo (o 5,6%), przy spadku cen mąki (o 4,2%). Ceny ryb wzrosły o 5%, a cukru i wyrobów cukierniczych o 3,3%, w tym cukru o 1,1%. Ceny tłuszczów jadalnych zwiększyły się średnio o 2,7%. Wzrostowi cen tłuszczów wie-

przowych (o 24%) oraz olejów roślinnych (o 15%) i margaryn (o 7,6%) towarzyszyła istotna obniżka cen masła (o 11,2%). Nieznacznie wzrosły ceny jaj (o 0,9%), a zmalały artykułów mleczarskich (o 3,3%), głównie za sprawą znaczącej redukcji cen serów dojrzewających (o 12,5%). O spadku cen owoców (o 16,5%) zadecydował głęboki spadek cen jabłek (o 45,4%).

Wzrost cen żywności w pierwszych dwóch miesiącach br. został zrekompensowany przez wzrost płac i dochodów ze świadczeń społecznych. W okresie styczeń-luty br. przeciętne miesięczne nominalne wynagrodzenie brutto w sektorze przedsiębiorstw było o 6,8% wyższe niż w analogicznym okresie 2008 r., przy wzroście przeciętnych miesięcznych emerytur i rent pracowniczych o 11,1%, a rolniczych o 6,4%. Wzrost tych kategorii dochodów nie znalazł jednakże odzwierciedlenia we wzroście popytu na żywność. W okresie styczeń-luty 2009 r. sprzedaż detaliczna żywności, napojów i wyrobów tytoniowych (w cenach stałych) zrealizowana w przedsiębiorstwach handlowych i niehandlowych (zatrudniających powyżej 9 osób) była o 0,5% mniejsza niż w analogicznym okresie przed rokiem, przy czym w lutym jej spadek wyniósł 2,2%. Można przypuszczać, że spadek popytu na żywność był efektem pogorszenia sytuacji na rynku pracy, wysokiego poziomu cen żywności oraz wzrostu obciążeń budżetów gospodarstw domowych wydatkami stałymi związanymi z utrzymaniem mieszkania i nośnikami energii. W końcu lutego br. stopa bezrobocia rejestrowanego wyniosła 10,9%, wobec 9,5% w końcu 2008 r. W lutym br. w wyniku wprowadzenia nowych taryf i cen usług dystrybucji, opłaty za energię elektryczną zwiększyły się o 7,8%. W związku z deprecjacją kursu złotego znacząco, bo o 7,1% wzrosły ceny paliw do prywatnych środków transportu. Pogorszenie nastrojów konsumenckich i obniżenie ocen przewidywanej kondycji gospodarstw domowych wzmogło skłonność do oszczędzania, co potwierdzają wyniki badań koniunktury prowadzonych przez GUS i NBP. Z dalszym ograniczeniem popytu na żywność należy się liczyć w najbliższych miesiącach. Spadku sprzedaży żywności (w perspektywie trzech miesięcy) spodziewają się przedsiębiorstwa handlu detalicznego.

Tab. 1. Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych w lutym 2009 r.

Wyszczególnienie	II 2009			I-II 2009
	I 2009=100	XII 2008=100	II 2008=100	I-II 2008=100
O G Ó Ł E M	100,9	101,3	103,3	103,1
Żywność i napoje bezalkoholowe	100,6	101,7	103,4	103,2
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	100,7	101,2	108,3	108,1
Odzież i obuwie	98,2	94,8	92,7	92,7
Mieszkanie	101,6	103,4	109,0	109,0
Użytkowanie mieszkania i nośniki energii	101,9	104,2	110,9	111,0
w tym nośniki energii	102,9	105,3	114,4	114,6
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	100,2	100,3	101,8	101,8
Zdrowie	100,5	101,1	103,3	103,2
Transport	103,2	100,6	94,3	92,8
w tym paliwa do prywatnych środków transportu	107,1	100,5	87,9	84,5
Łączność	100,0	100,0	100,0	99,9
Rekreacja i kultura	100,5	100,6	101,2	100,7
Edukacja	100,1	100,5	104,0	104,0
Restauracje i hotele	100,4	100,7	105,9	106,0
Inne towary i usługi	100,6	101,0	101,9	101,8

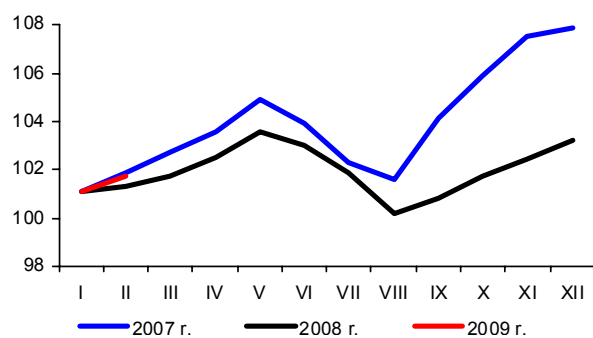
Źródło: Dane GUS.

Tab. 2. Wskaźniki cen podstawowych grup żywności w lutym 2009 r.

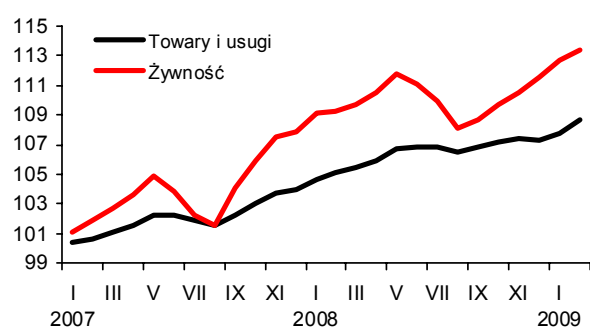
Wyszczególnienie	II 2009			I-II 2009
	I 2009=100	II 2008=100	XII 2008=100	I-II 2008=100
Żywność	100,6	103,5	101,8	103,3
Pieczywo i produkty zbozowe	100,1	105,6	100,6	105,9
Pieczywo	99,9	105,5	100,5	105,9
Ryż	100,3	129,3	100,8	129,9
Makarony	100,5	108,1	101,6	108,6
Mięso i przetwory	99,9	107,1	102,3	106,8
Mięso wieprzowe	98,9	108,4	99,8	107,6
Mięso wołowe	101,0	105,6	102,3	105,1
Drób	99,4	106,9	111,1	107,2
Przetwory mięsne i wędliny	100,3	106,7	100,8	106,3
Ryby	101,1	105,0	102,1	104,5
Mleko, sery i jaja	99,8	97,2	99,5	97,4
Artykuły mleczarskie	99,5	96,7	99,1	96,9
Mleko	99,9	99,8	100,1	100,0
Sery twarogowe	99,8	99,1	99,8	99,4
Sery dojrzewające i topione	99,2	87,5	98,3	87,3
Jaja	101,5	100,9	102,2	100,6
Oleje i pozostałe tłuszcze	99,5	102,7	99,7	102,4
Masło	98,9	88,8	99,1	87,7
Pozostałe tłuszcze zwierzęce	100,5	124,0	101,0	123,5
Margaryna i inne tłuszcze roślinne	99,7	107,6	99,6	108,1
Oleje roślinne	99,8	115,0	100,3	116,0
Owoce	103,4	83,5	100,2	83,4
Jabłka	99,5	54,6	100,6	55,5
Owoce cytrusowe	103,3	94,3	107,5	93,4
Banany	113,4	106,0	122,1	103,5
Warzywa	103,5	111,4	108,3	110,0
Ziemniaki	103,1	137,9	108,6	136,7
Cukier, dżem, miód, czekolada i wyroby cukiernicze	101,1	103,3	101,4	102,7
Cukier	103,9	101,1	104,1	98,5
Napoje bezalkoholowe	100,3	102,8	100,6	102,8

Źródło: Dane GUS.

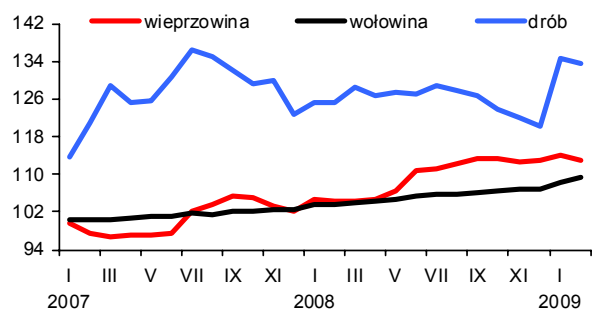
Rys. 1. Wskaźniki cen detalicznych żywności i napojów (XII roku poprzedniego = 100) (w %)

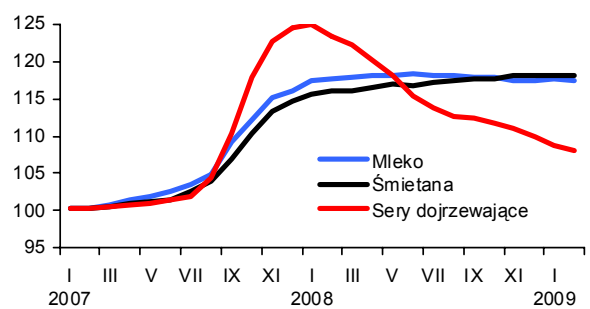
Rys. 2. Dynamika cen detalicznych (XII 2006 = 100) (w %)

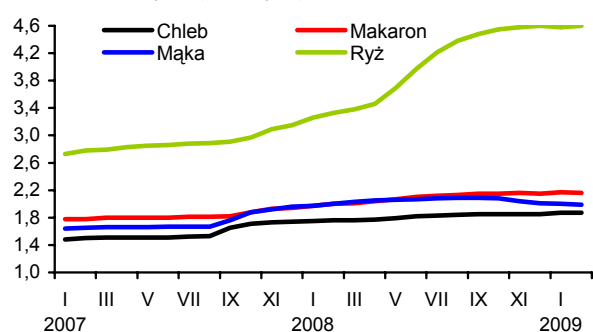
Rys. 3. Dynamika cen detalicznych wybranych rodzajów mięsa (XII 2006 = 100) (w %)

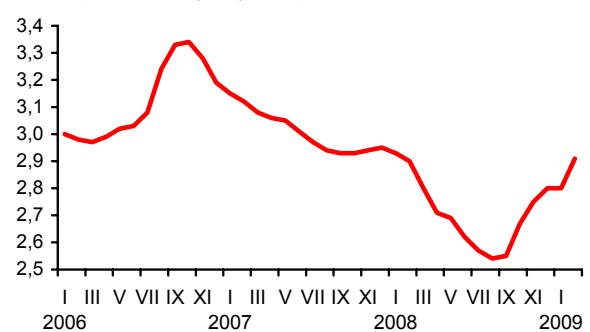
Rys. 4. Dynamika cen detalicznych nabiału (XII 2006 = 100) (w %)

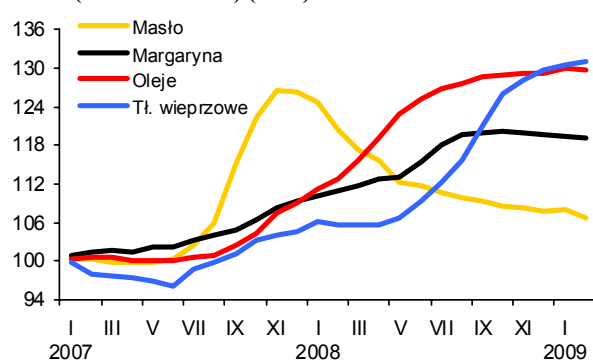
Rys. 5. Ceny detaliczne wybranych produktów zbożowych (w złotych)

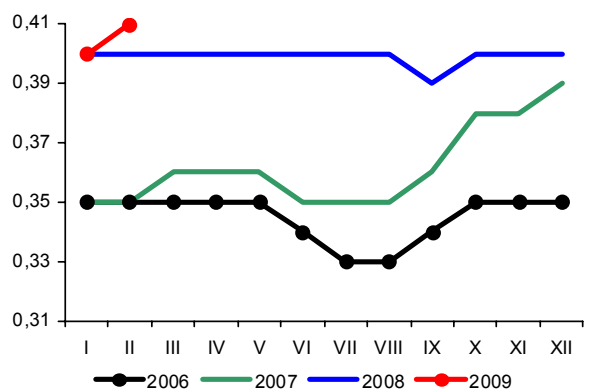
Rys. 6. Ceny detaliczne cukru w zł/kg (cukier biały kryształ)

Rys. 7. Dynamika cen detalicznych tłuszczów (XII 2006 = 100) (w %)

Rys. 8. Ceny detaliczne jaj (w zł za 1 szt.)

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek środków produkcji dla rolnictwa

Aldon Zalewski
Lucyna Mieszkowska

W lutym nastąpił niewielki wzrost popytu na środki produkcji dla rolnictwa. Ceny większości środków produkcji nieznacznie wzrosły, a ich relacje do cen podstawowych produktów rolnych poprawiły się.

Na rynku nawozów mineralnych w lutym 2009 r. nie nastąpił spodziewany spadek cen, a średnie ceny pozostały na poziomie miesiąca poprzedniego. Wzrosły ceny m.in. superfosfatu prostego i soli potasowej (o 2,1%). Obniżeniu uległy ceny fosforanu amonu (o 4,2%) oraz nawozu trójskładnikowego (o 1,4%). Od początku roku ceny nawozów mineralnych zostały obniżone o 1,0%, w tym najbardziej fosforanu amonu (o 6,9%), oraz mocznika (o 5,9%). Od grudnia 2008 r. systematycznie polepszają się relacje cen nawozów mineralnych do cen zbóż. Jeszcze w listopadzie 2008 r. na zakup 1 kg NPK należało wydatkować równowartość aż 9,7 kg pszenicy, miesiąc później 9,4 kg, w styczniu 2009 r. 9,2 kg, a w lutym 2009 r. 8,3 kg. Od lutego 2009 r. sól potasowa przestała być relatywnie najtańszym nawozem, a jej miejsce zajął mocznik, na zakup którego należy wydatkować równowartość 6,1 kg pszenicy. Relatywnie najdroższym nawozem nadal pozostaje superfosfat prosty (równowartość 12,0 kg pszenicy). Nawozy wapniowe zdrożały w lutym o 4,8%. Ogólnie w lutym nie nastąpiła oczekiwana większa obniżka cen nawozów mineralnych.

Środki ochrony roślin zdrożały w lutym o 0,6% w tym preparaty grzybobójcze zdrożały o 1,5%, owadobójcze o 0,9%, a środki do ochrony przed chwastami potaniały o 0,2%. Najbardziej, bo o 5,1% zdrożało Bravo, oraz Dithane (o 1,7%). Potaniała zaprawa nasienna (o 1,2%) oraz Chwastox (o 0,6%).

Kolejny miesiąc tanieją materiały budowlane. W lutym średni spadek ich cen wyniósł 0,7%. Najbardziej, bo o 2,2% obniżono ceny stali płaskiej. Podrożały okna drewniane szklone (o 1,0%). W ciągu 12 miesięcy średnie ceny materiałów budowlanych pozostały na niezmiennym poziomie.

Średnie ceny bezpośrednich nośników energii wzrosły w lutym o 1,1%, głównie za sprawą drożejących paliw ropopochodnych. Benzyny zdrożały aż o 10,1%, olej napędowy o 5,5%, a opały o 4,1%. Kończący się sezon zimowy wpłynął na zahamowanie wzrostu cen paliw stałych, a w przypadku koksu opałowego odnotowano znaczną obniżkę cen (o 4,4%). Najbardziej taniejącym nośnikiem energii był gaz propan butan LPG, którego cenę obniżono o 5,4%. Od początku roku bezpośrednie nośniki energii potaniały średnio o 1,1%. W ciągu 12 miesięcy ceny podniesiono średnio o 1,1%, w tym najbardziej koksu opałowego (o 31,4%) i węgla kamiennego (o 24,6%). W tym okresie najbardziej potaniał natomiast gaz propan butan LPG (o 21,4%), benzyny (o 11,2%) i olej opałowy (o 11,0%).

Na rynku maszyn rolniczych nieznacznie ożywił się popyt, a ceny wzrosły średnio o 0,8%. Najbardziej, bo o 2,6% podniesiono ceny schładzarek do mleka o pojemności 500 l (o 2,6%) oraz ciągników rolniczych o mocy 90 kW (o 2,2%). Obniżono natomiast ceny rozsiewaczy nawozów (o 0,8%). W ciągu 12 miesięcy maszyny rolnicze zdrożały o 3,6%, w tym najbardziej rozrzutnik obornika (o 7,6%).

Tab. 1. Ceny na rynku nawozów mineralnych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj nawozu	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje 1 kg NPK do:	
		II 2008	XII 2008	II 2009	II 2009 I 2009	II 2009 XII 2008	II 2009 II 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Saletrzak 28%N	dt	80,76	109,52	111,12	100,9	101,5	137,6	7,51	8,92
Saletra amonowa 34%N	„	94,12	120,96	121,80	100,7	100,7	129,4	6,78	8,05
Mocznik 46%N	„	120,16	158,60	149,24	99,8	94,1	124,2	6,14	7,29
Superfosfat prosty 20% P ₂ O ₅	„	73,20	122,44	127,00	102,1	103,7	173,5	12,02	14,27
Superfosfat potrójny 40%P ₂ O ₅	„	130,88	240,44	240,24	99,6	99,9	183,6	11,37	13,50
Fosforan amonu 18%N i 46% P ₂ O ₅	„	169,04	296,08	275,64	95,8	93,1	163,1	8,15	9,68
Sól potasowa 60%K ₂ O	„	123,96	194,72	197,96	102,1	101,7	159,7	6,24	7,41
Polifoska 8%N, 24% P ₂ O ₅ , 24% K ₂ O	„	142,60	253,36	246,20	99,4	97,2	172,7	8,32	9,88
Nawóz trójskładnikowy z dodatkiem mikroelementów 10%N, 20%P, 20%K	„	130,32	210,52	202,72	98,6	96,3	155,6	7,67	9,11
Wapno tlenkowe 60%CaO	„	60,36	68,40	71,66	104,8	104,8	118,7	2,26	2,68

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 2. Ceny środków ochrony roślin i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środka do:	
		II 2008	XII 2008	II 2009	II 2009 I 2009	II 2009 XII 2008	II 2009 II 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Actara 25 WG	40 g	21,65	25,29	25,43	100,4	100,6	117,5	4,81	5,71
Dursban 480 EC	1 l	41,66	42,48	43,32	101,5	102,0	104,0	8,20	9,73
Karate Zeon O50 CS	100 ml	19,86	22,67	22,73	100,8	100,3	114,5	4,30	5,11
Decis 2,5 EC	250 ml	25,66	27,32	27,33	100,3	100,0	106,5	5,17	6,14
Dithane M-45	1 kg	21,02	22,1	22,49	101,7	101,8	107,0	4,26	5,05
Zaprawa nasienna „Oxafun T”	0,8 kg	42,62	43,45	43,16	98,8	99,3	101,3	8,17	9,70
Bravo	1 l	42,89	47,17	47,55	105,1	100,8	110,9	9,00	10,69
Miedzian 50 EC	1,5 l	46,65	52,91	52,75	99,6	99,7	113,1	9,98	11,85
Roundup	1 l	27,63	47,19	47,11	99,9	99,8	170,5	8,92	10,59
Granstar	8 g	18,06	20,12	20,17	100,3	100,2	111,7	3,82	4,53
Fusilade Forte	1 l	111,88	113,7	113,62	99,8	99,9	101,6	21,50	25,53
Chwastox extra	1 l	14,58	15,55	15,53	99,4	99,9	106,5	2,94	3,49
Huzar Pak	300 g	191,21	201,51	203,58	100,9	101,0	106,5	38,53	45,75
Środek gryzoniobójczy	1 kg	26,21	28,43	28,50	99,6	100,2	108,7	5,39	6,40

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 3. Ceny środków energii i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje nośników do:	
		II 2008	XII 2008	II 2009	II 2009 I 2009	II 2009 XII 2008	II 2009 II 2008	pszenicy kg	żyw. wiep. kg
Węgiel kamienny	t	581,50	698,03	724,51	100,5	103,8	124,6	137,11	162,81
Koks opałowy	t	862,80	1210,1	1133,68	95,6	93,7	131,4	214,55	254,76
Benzyna „Euro Super” 95	1 l	4,29	3,66	3,81	110,1	104,1	88,8	0,72	0,86
Olej napędowy	1 l	4,02	3,69	3,66	105,5	99,2	91,0	0,69	0,82
Olej opałowy, Ekoterm Plus	1 l	2,82	2,5	2,51	104,1	100,4	89,0	0,48	0,56
Gaz propan-butan „LPG”	1 l	2,24	2,07	1,76	94,6	85,0	78,6	0,33	0,40
Olej silnikowy „Sektrol” 20 W/40	1 l	11,44	11,63	11,71	100,4	100,7	102,4	2,22	2,63
Olej silnikowy „Elf” SJ SAE 15W/40	1 l	20,84	20,68	20,72	100,1	100,2	99,4	3,92	4,66
Smar stały (do łożysk)	0,9 kg	10,96	11,05	11,08	100,3	100,3	101,1	2,10	2,49
Płyn do chłodziw „Petrygo”	1 l	10,22	10,6	10,65	100,2	100,5	104,2	2,02	2,39
Energia elektryczna	10 kWh	4,99	5,05	5,06	100,2	100,2	101,4	0,96	1,14

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 4. Ceny na rynku materiałów budowlanych i relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Jedn. miary	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje materiałów budowlanych do:	
		II 2008	XII 2008	II 2009	II 2009 I 2009	II 2009 XII 2008	II 2009 II 2008	pszenicy kg	żyw. wiew. kg
Cement	50 kg	24,10	24,3	24,18	99,7	99,5	100,3	4,58	5,43
Wapno	1 t	489,04	495,1	493,28	99,6	99,6	100,9	93,35	110,85
Płyta styropianowa PS-E FS 15	1 m ³	167,21	140,34	135,40	98,6	96,5	81,0	25,62	30,43
Stal płaska (płaskownik)	1 t	3224,31	3676,41	3521,99	97,8	95,8	109,2	666,54	791,46
Rura stalowa ocynkowana 12	1 m	11,30	12,24	11,98	98,8	97,9	106,0	2,27	2,69
Dwuteownik gruby	1 t	3820,86	4058,61	3899,88	97,7	96,1	102,1	738,05	876,38
Blacha dachowa	1 m ²	31,85	31,04	30,67	98,5	98,8	96,3	5,80	6,89
Tynk „Atlas”	25 kg	46,84	47,7	47,76	100,4	100,1	102,0	9,04	10,73
Cegła pełna kl. 15	1 szt.	1,50	1,42	1,39	97,9	97,9	92,7	0,26	0,31
Okno z PCV 2 skrzydłowe szklane	1 szt.	714,17	712,34	704,03	99,7	98,8	98,6	133,24	158,21
Tarcica iglasta grubość 19-25 mm	1 m ³	630,64	652,17	643,94	99,7	98,7	102,1	121,87	144,71
Płyta wiórowa 11-18 mm	1 m ²	27,87	27,91	27,77	99,9	99,5	99,6	5,26	6,24
Okno drewniane szklane	1 szt.	1438,26	1474,89	1490,05	101,0	101,0	103,6	281,99	334,84
Drzwi płytowe 2000mmx800 zew.	1 szt.	1286,14	1323,32	1333,66	100,7	100,8	103,7	252,40	299,70

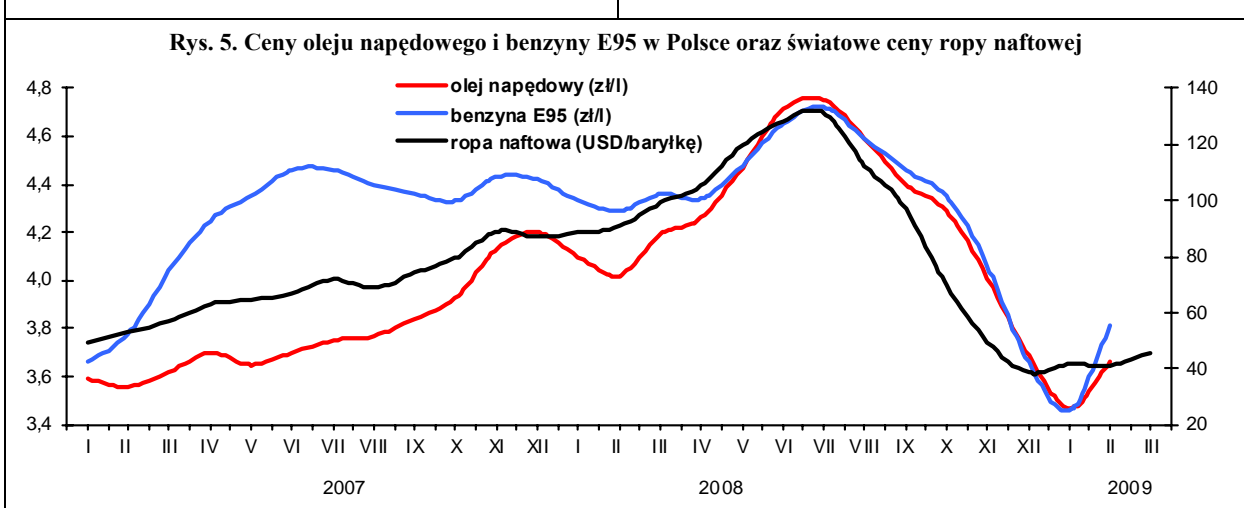
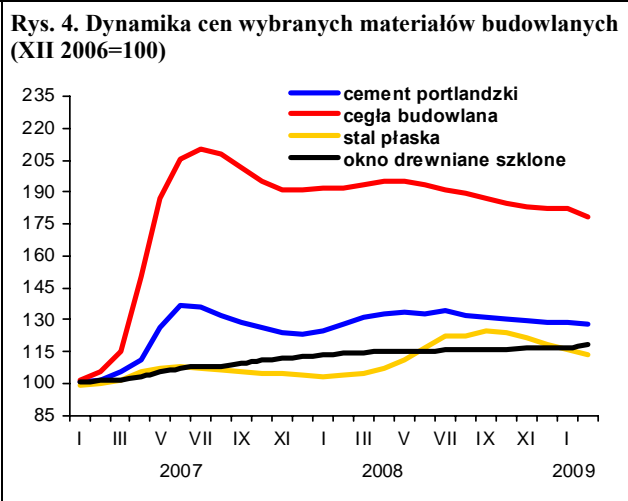
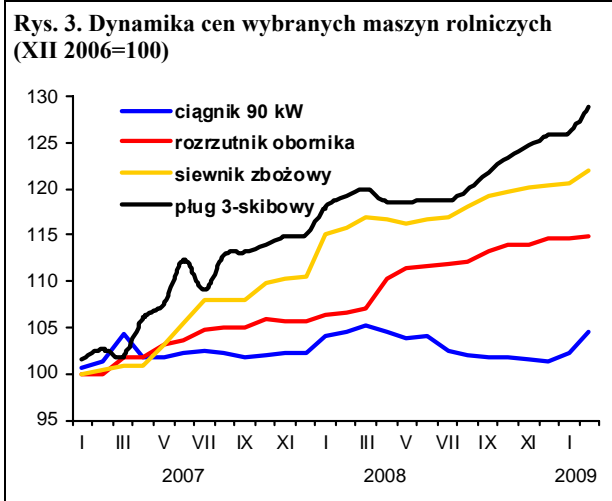
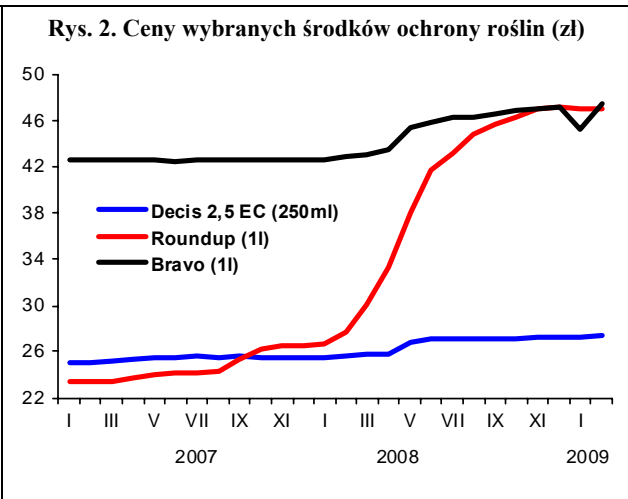
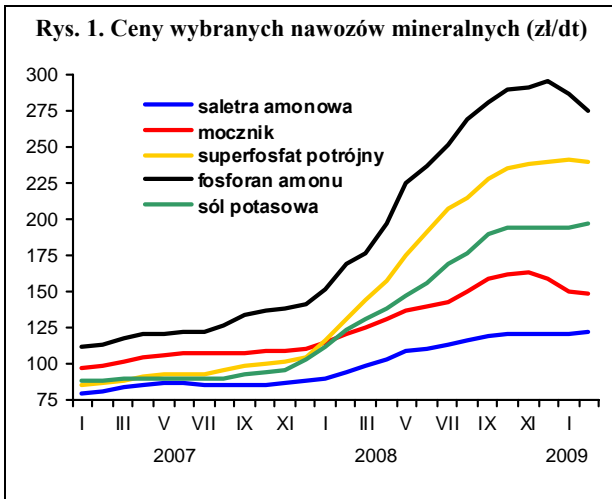
Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Tab. 5. Ceny jednostkowe maszyn i narzędzi rolniczych oraz relacje do cen podstawowych produktów rolnych

Rodzaj środka	Ceny w zł			Dynamika cen %			Relacje środków mech. do:	
	II 2008	XII 2008	II 2009	II 2009 I 2009	II 2009 XII 2008	II 2009 II 2008	pszenicy dt	żyw. wiew. dt
Kombajn zbożowy TC 54 Hydro	332461,64	317346,63	310813,55	101,5	97,9	93,5	588,22	698,46
Kombajn do ziemniaków	55885,17	59134,83	59765,85	100,9	101,1	106,9	113,11	134,31
Samochód dostawczy	67274,49	68773,50	67593,79	100,3	98,3	100,5	127,92	151,90
Rozrzutnik obornika 1-osiowy	18874,4	20291,73	20318,03	100,1	100,1	107,6	38,45	45,66
Siewnik zbożowy 25 redlic	15558,25	16158,44	16382,54	101,2	101,4	105,3	31,00	36,81
Ciągnik „Ursus” 5314	103119,54	104189,83	104082,29	99,9	99,9	100,9	196,98	233,89
Ciągnik 90 kW	164564,08	159549,78	164597,69	102,2	103,2	100,0	311,50	369,88
Przyczepa do ciągnika samowładowcza	26141,89	27708,61	28075,04	101,8	101,3	107,4	53,13	63,09
Kopaczka elewatorowa	11374,11	12041,07	12006,18	99,7	99,7	105,6	22,72	26,98
Agregat uprawowy do siewnika	14249,95	14542,55	14719,66	101,4	101,2	103,3	27,86	33,08
Kosiarka rotacyjna 1650 mm	5505,68	5655,64	5689,58	101,1	100,6	103,3	10,77	12,79
Gleboğrafzarka	5336,5	5568,30	5569,52	100,0	100,0	104,4	10,54	12,52
Prasa zbierająca wysokiego zgniotu	36228,8	37826,35	38366,88	101,0	101,4	105,9	72,61	86,22
Opryskiwacz 300 l	2778,46	2862,09	2858,35	100,1	99,9	102,9	5,41	6,42
Agregat uprawowy (kultywator i wał strun.)	5195,52	5322,90	5335,35	101,7	100,2	102,7	10,10	11,99
Rozsiewacz nawozów	1561,21	1624,29	1636,3	99,2	100,7	104,8	3,10	3,68
Sadzarka 2 rządowa	2782,92	2752,51	2789,26	101,0	101,3	100,2	5,28	6,27
Pług 3 skibowy	4299,63	4531,48	4637,82	102,1	102,3	107,9	8,78	10,42
Kultywator 2,1-2,8 m	1869,24	2004,98	1991,28	99,6	99,3	106,5	3,77	4,47
Dojarka 2 konwie ^a	8126,22	8259,15	8355,59	101,1	101,2	102,8	15,81	96,22
Dojarka z rurociągami ^a	47381,63	48304,94	49119,86	100,0	101,7	103,7	92,96	565,64
Schładzarka do mleka 500 l ^a	16943,44	16736,45	17430,65	102,6	104,1	102,9	32,99	200,72

^a zamiast żywca wieprzowego przyjęto mleko w hl.

Źródło: Dane GUS i obliczenia własne.

Rynek usług dla rolnictwa

Magdalena Talarek
Arkadiusz Zalewski

W lutym 2009 r. sytuacja na rynku usług dla rolnictwa nieznacznie poprawiła się. Ceny produktów rolnych sprzedawanych przez rolników wzrosły, co sprawiło, że relacje cen usług i produktów rolnych poprawiły się.

Rośnie liczba ocenianych krów. W lutym 2009 r. oceną użyteczności mlecznej objętych zostało 577 tys. krów, o 0,3% więcej niż w styczniu i o 4,5% więcej niż w lutym 2008 r. Zwiększa się także średnia wielkość stada w gospodarstwach stosujących ocenę. W lutym 2009 r. przeciętne stado liczyło 31,6 sztuk i było o 0,3% większe niż w poprzednim miesiącu oraz o 2,9% większe niż w lutym 2008 r.

W grudniu 2008 r. w porównaniu do grudnia 2007 r. o 1,7% do 24 845 przedsiębiorstw usług rolniczych zwiększyła się sieć usługowa rolnictwa (rys. 2). Tak jak rok wcześniej najliczniejszą grupę stanowiły placówki usług mechanizacyjnych (48,1%) i weterynaryjnych (32,0%). Zakłady usług zootechnicznych miały 11,7%, a zakłady naprawcze maszyn 8,2% udział. W ciągu ostatniego roku liczba zakładów świadczących usługi mechanizacyjne oraz placówek usług zootechnicznych zwiększyła się odpowiednio o 4,8 i 0,9%. Liczba zakładów naprawczych maszyn oraz zakładów weterynaryjnych spadła o 1,4%.

W całym 2008 r. usługami inseminacyjnymi objęto 1543 tys. krów, o 4,2% mniej niż w roku ubiegłym. Udział krów inseminowanych w pogłowie krów ogółem w 2008 r. obniżył się do 55,0% z 57,8% w 2007 r.

W 2008 r. liczba unasiennianych loch wyniosła 539 tys. i w porównaniu do roku poprzedniego była o 21,0% niższa. Zabiegowi inseminacji zostało poddane 18,9% pogłowia, podczas gdy rok temu było to 19,3%. Najwięcej loch poddawanych inseminacji jest w południowo-zachodnich województwach Polski.

Ceny usług dla rolnictwa w lutym 2009 r. wzrosły o 0,4% w stosunku do stycznia, przy czym ceny usług bezpośrednio rolniczych zwiększyły się o 0,3%, a pośrednio rolniczych o 0,4%. Wśród usług bezpośrednio rolniczych najsilniej wzrosło unasiennienie sztuczne krowy (o 0,6%) oraz badanie kliniczne krowy (o 0,4%). Spadła natomiast (o 0,1%) cena rozsiewu nawozów sztucznych. Jednak o tej porze roku nie wykonuje się większości usług zaliczanych do bezpośrednio rolniczych.

W grupie usług pośrednich dla rolnictwa najbardziej (o prawie 3%) w porównaniu do miesiąca poprzedniego wzrosły ceny śrutowania zbóż oraz naostrzenia lemieszka. Spośród usług pośrednio rolniczych obniżyły się ceny: usług bankowych, składki ubezpieczenia Autocasco oraz OC ciągnika, ogłoszenia reklamowego, wypożyczenia cykliniarki oraz transportu rolniczego.

Indeks zmian cen 9 podstawowych produktów rolnych względem zmian cen 34 usług dla rolnictwa¹ poprawił się z 99,3 w styczniu do 102,3 w lutym 2009 r. Było to spowodowane wzrostem cen produktów rolnych.

Relacje cen usług i produktów rolnych zmieniają się. Dla przykładu za rozsiew nawozów sztucznych na obszarze 1 ha w styczniu 2009 r. należało zapłacić 1,65 dt pszenicy, w lutym 1,49 dt, a rok wcześniej 0,79 dt pszenicy. Natomiast opłata płac murarskich wyrażona w kg żywca trzody w lutym 2008 r. była droższa niż rok później. W lutym 2008 r. za 1 godzinę prac murarskich trzeba było zapłacić 26,28 kg żywca trzody, a w lutym 2009 r. było to 21,14 kg.

¹ W skład 34 usług dla rolnictwa wchodzi usługi wymienione w przypisie „a” w tabeli 3.

Tab. 1. Popyt na wybrane usługi rolnicze i sieć placówek

Okresy		Rodzaje usług i placówek	Liczba krów ocenianych tys.	Średnia l. krów w gospod. stosujących ocenę szt.	L. krów inseminowanych ^a tys.	L. loch inseminowanych tys.	L. placówek usług mechanicznych	L. placówek usług naprawczych maszyn	L. placówek usług weterynaryjnych	L. placówek usług zootechnicznych	
2005	I-XII		511	29,5	1697	1182	10 053	1 936	8 357	2 939	
2006	I-XII		520	30,7	1684	1152	10 761	2 004	8 146	3 001	
2007	I-XII		527	30,5	1612	682	11 405	2 064	8 060	2 889	
2008	I-XII		567	31,5	1543	539	11 947	2 036	7 947	2 915	
2008	III		557	30,8	366	137	11 518	2 048	8 027	2 897	
	IV		564	31,0	x	x	x	x	x	x	
	V		570	31,2	x	x	x	x	x	x	
	VI		571	31,2	415	132	11 956	2 051	7 996	2 928	
	VII		572	31,2	x	x	x	x	x	x	
	VIII		572	31,3	x	x	x	x	x	x	
	IX		572	31,2	423	115	12 134	2 059	8 000	2 913	
	X		572	31,2	x	x	x	x	x	x	
	XI		571	31,3	x	x	x	x	x	x	
	XII		571	31,3	340	155	11 947	2 036	7 947	2 915	
	2009	I		575	31,5	x	x	x	x	x	x
		II		577	31,6	x	x	x	x	x	x
Wskaźnik zmian (%)											
		II 2009 I 2009	100,3	100,3	x	x	x	x	x	x	
		II 2009 II 2008	104,5	102,9	x	x	x	x	x	x	

^a dane w tej i następujących pozycjach dotyczące okresów kwartalnych umieszczone są w rubrykach odnoszących się do ostatnich miesięcy danego kwartału

Źródło: Dane Krajowego Centrum Hodowli Zwierząt, MRiRW oraz GUS (REGON).

Tab. 2. Relacje cen produktów rolnych^a do cen usług dla rolnictwa

Okresy		Wskaźniki zmian cen	Produktów sprzedawanych i usług dla rolnictwa ^b	Produktów sprzedawanych i usług bezpośrednio rolniczych	Produktów roślinnych i usług mechanicznych	Produktów zwierzęcych i usług wet-zoot.	Produktów sprzedawanych i pośrednich usług dla rolnictwa
2005	I-XII	wskaźnik wobec poprzedniego okresu	90,9	89,9	83,5	97,4	91,5
2006	I-XII		103,7	100,9	109,0	91,0	105,6
2007	I-XII		111,5	111,9	143,2	108,7	111,2
2008	I-XII		91,8	93,1	82,7	98,2	97,1
2008	III		101,0	100,8	99,9	101,3	101,1
	IV		97,5	96,2	99,1	96,9	97,9
	V		98,4	97,6	91,5	101,0	98,7
	VI		98,9	94,8	89,5	101,2	101,1
	VII		95,5	95,5	78,0	99,5	98,1
	VIII		94,7	91,4	80,5	98,5	97,3
	IX		96,6	96,6	84,4	99,1	96,7
	X		94,5	94,7	85,9	95,7	94,5
	XI	97,8	97,8	99,3	97,4	97,8	
	XII	101,2	101,3	109,1	99,8	101,2	
2009	I	99,3	100,2	103,3	99,4	99,1	
	II	102,3	102,4	109,6	101,0	102,2	

^a dla poszczególnych miesięcy wyliczono średni wzrost cen 9 podstawowych produktów rolnych (pszenicy, żyta, ziemniaków (bez okresu styczeń-marzec), kukurydzy, jęczmienia, żywca bydła, trzody chlewnej i drobiu oraz mleka) i cen usług

^b usługi dla rolnictwa dzielą się na usługi bezpośrednio rolnicze (w tym mechaniczne i weterynaryjno-zootechniczne) oraz pośrednie usługi dla rolnictwa (por. tab. 3)

Źródło: Dane GUS i obliczenia IERiGŻ-PIB.

Tab. 3. Dynamika cen usług dla rolnictwa

Rodzaje usług	2006		2007		2008		% wobec poprzedniego okresu													
	I-XII		I-XII		I-XII															
	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	2009		II 2009	I-II 2009				
Wskaźnik zmian cen usług	103,7	103,7	108,1	100,4	101,0	100,7	101,3	100,4	100,7	100,4	100,7	100,4	100,5	100,2	100,3	99,9	101,3	100,4	106,2	105,7
I. Usługi bezpośrednio rolnicze ^a	106,5	103,4	110,7	100,3	101,2	102,0	102,1	101,2	102,0	102,1	101,6	103,0	100,5	100,0	100,3	100,2	100,4	100,3	109,1	109,1
1. mechanizacyjne	107,1	102,9	111,0	100,3	102,0	102,2	103,5	101,6	102,4	102,4	101,6	103,3	100,6	100,0	100,1	99,8	99,8	100,1	113,6	113,7
a. uprawowe	106,9	103,9	110,7		101,0	103,1							100,4	99,9	100,3					
b. siewu-sadzenia	108,1	105,1	105,4		101,6	103,0						103,3	100,5	100,0						
c. chemizacyjne	106,2	103,6	109,3	100,3	102,0	103,7	104,3	100,1	103,6	100,0	100,7	100,0	100,0	100,0	100,0	99,8	99,8	100,1	113,6	113,7
d. zbioru plodów	107,5	101,3	114,1					103,5	101,4	99,9			100,6	99,9						
2. usługi robocizny przy pracach polowych	101,6	115,0	124,8			104,4	99,5	102,1	99,8	101,7			100,4	100,0	100,1					
3. usługi w zakresie produkcji zwierzęcej	104,2	102,1	104,9	100,2	100,7	100,9	100,5	100,2	100,3	100,5	100,4	100,5	100,4	100,3	100,5	100,4	100,8	100,4	106,5	106,5
a. weterynaryjne	106,1	101,5	104,1	99,9	100,8	100,6	100,3	100,2	100,2	100,3	100,2	100,6	100,3	100,5	100,4	100,5	100,5	100,2	105,3	105,1
b. inseminacyjne	102,3	102,6	105,8	100,9	100,5	101,4	100,9	100,3	100,5	100,4	100,8	100,4	100,8	99,5	100,7	100,3	101,4	100,6	107,8	107,9
III. Pośrednie usługi dla rolnictwa ^a	101,8	104,0	106,2	100,5	100,9	100,3	101,0	100,1	100,2	100,4			100,4	100,2	100,3	99,9	101,5	100,4	105,7	105,0
1. transportowe	96,8	104,8	105,6	100,1	100,1	96,1	105,2	100,8	100,6	101,2	100,0	100,0	100,0	100,2	99,8	100,6	99,4	100,0	103,6	103,7
2. naprawcze	102,8	104,1	106,3	100,1	102,2	100,3	100,7	99,9	100,3	100,4	100,4	100,4	100,4	100,3	100,8	99,9	100,7	101,2	107,3	106,7
3. budowlano-remontowe	103,4	107,4	107,2	101,2	100,9	100,9	100,6	101,0	100,4	100,3	100,7	100,3	100,7	100,3	100,5	99,9	103,2	100,6	109,6	107,4
4. młynarskie ^b	101,3	103,9	106,7	101,3	100,5	100,3	100,0	100,0	100,6	100,6	100,6	102,0	100,7	100,3	100,3	100,0	101,0	102,1	108,4	107,9
5. handlowe	103,6	101,9	102,7	99,4	100,5	100,8	100,3	100,2	99,4	100,0	100,1	99,9	99,9	99,8	100,0	100,0	101,6	100,1	102,7	102,4
6. finansowe	100,7	101,2	107,2	100,4	100,7	100,5	101,1	98,7	100,2	100,3	100,1	100,3	100,1	100,3	100,2	99,4	100,9	99,4	101,7	102,2
- ubezpieczeniowe	106,5	103,6	107,9	100,2	100,4	100,4	101,3	97,7	99,9	100,3	100,1	100,0	100,1	100,0	100,1	99,2	101,8	100,0	101,0	101,1
- bankowe	89,1	96,4	105,7	100,9	101,2	100,6	100,8	100,9	100,7	100,5	100,1	100,9	100,1	100,9	100,5	99,8	99,1	98,1	103,1	104,5
Wskaźnik inflacji	101,0	102,5	104,2	100,4	100,4	100,4	100,8	100,2	100,0	99,6	100,3	100,4	100,3	100,4	100,2	99,9	100,5	100,9	103,3	103,1

^a ceny średnie ważone, obliczenia własne. W skład usług bezpośrednio rolniczych wchodzi usługi: orka plugiem, talerzowanie ściernisk, kultywowanie, stew stewn, rządowym, sadzenie ziemniaków sadzarką, opryskiwanie roślin (za 1 godz. i na obszarze 1 ha), rozsiew nawozów szt. (za 1 godz. i na obszarze 1 ha), zbiór zielonek stęczkarnią, zbiór zielonek ścinaczą, koszenie traw kosiarką rotacyjną, sprzęt z bóż kombajnem, kopanie ziemniaków kombajnem ziemn., kopanie ziemniaków kopaczką, zatrudnienie osoby przy pracach polowych, uszczelnienie sztuczne krowy, badanie kliniczne krowy, badanie tuczniaki przedubojowe. W skład usług pośrednio rolniczych wchodzi usługi: przewóz 10 ton cegły samochodem za 20 km, wypożyczenie sprzęty samochodowej, naosierzenie lemieszka, podkucie kopyta konskiego, opłata za wynajem 1 m2 lokalu rzemieślniczego, przetarcie drewna, opłata prac stolarskich, ciestelskich, praca mechanika przy naprawie maszyn roln., opłata prac murarskich, opłata projektu budynku inwentarsko-skladowego, wypożyczenie betoniarzki, wypożyczenie cykliniarki, śrutowanie na paszę 100 kg żyta, śrutowanie na mąkę 100 pszenicy, opłata powierzchni 1 m2 lokalu handlowego, opłata dzierżawca 1 m2 placu targowego, opłata 1 dnia placowego „szczek”, opłata ogłoszenia reklamowego, składka ubezpiecz. OC ciągnika, składka ubezpieczenia Autocasco ciągnika, składka ubez. budynku rolnego, składka ubez. OC rolników, odsetki kredytu krótkoterm. 10 tys. zł, odsetki kredytu średnioterm. 50 tys. zł, ^b przemiał z bóż

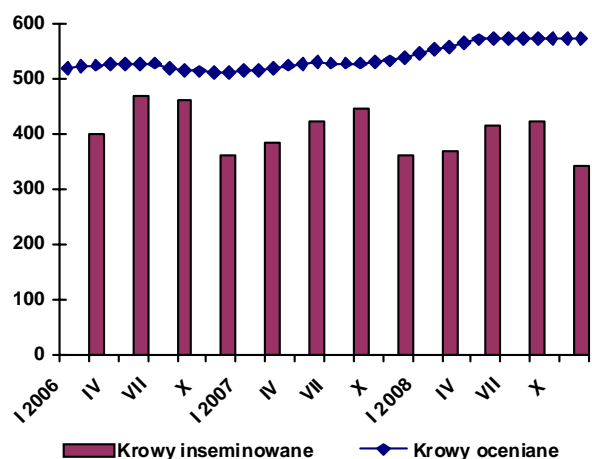
Źródło: Dane GUS i obliczenia IERIGZ-PIB.

Tab. 5. Ceny detaliczne wybranych usług wyrażone w dt (kg, l) produktów rolnych

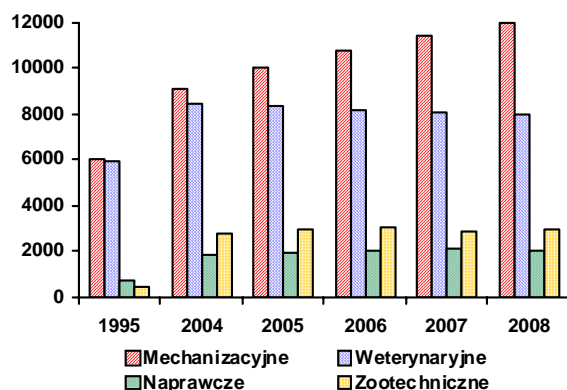
Rodzaje usług	Jedn. miary	Wyrażone w dt (kg, l)	2006		2007		2008		2009												II 2008		I-II 2009							
			I-XII	I-XII	I-XII	I-XII	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	I	II	II 2008	I-II 2009									
Orka pługiem	za 1 godz.	dt pszenicy	2,23	1,38	1,84	1,20	1,20	1,32	1,65	2,02	2,26	2,49	2,54																	
Siew siewn. rzędow.	za 1 godz.	dt pszenicy	1,85	1,15	1,43	0,99	0,99	1,08	1,35	1,68	1,87	2,07																		
Opryskiwanie roślin	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,43	1,31	1,11		0,74	0,81	1,05	1,27	1,43	1,58																		
Rozstiew nawozów szt.	na obsz. 1 ha	dt pszenicy	1,54	1,07	1,18	0,79	0,78	0,80	0,89	0,96	1,38	1,53	1,69	1,72	1,68	1,65	1,49	188,5	196,5											
Zbiór zielonek siewk.	za 1 godz.	l mleka	238	204	292			255	279	292	301	308	316																	
Sprzet zboż kombajnem	za 1 godz.	dt pszenicy	5,20	2,11	4,63				3,91	4,69	5,29																			
Kopanie ziemniaków kombajnem ziemn.	za 1 godz.	dt ziemn.	3,21	3,09	4,32				2,77	2,76	3,53	6,62																		
Zatrudnienie osoby przy pracach polowych	za 1 dzień	dt pszenicy	1,00	0,76	0,99	0,65	0,67	0,71	0,78	0,91	1,12	1,24	1,38	1,40																
Srutowanie na paszę	100 kg żyta	dt żyta	0,22	0,15	0,19	0,13	0,13	0,13	0,14	0,17	0,20	0,24	0,27	0,28	0,28	0,28	0,28	214,7	215,3											
Unasienienie sztuczne krowy	1 szt.	l mleka	49,87	44,80	49,80	42,25	45,04	48,02	49,64	52,05	53,77	55,08	56,52	57,27	58,24	59,74	60,85	149,7	151,3											
Badanie kliniczne krowy	1 szt.	l mleka	23,76	21,40	24,35	20,60	21,91	23,30	24,11	25,25	26,29	26,86	27,90	28,30	28,98	29,63	30,15	153,7	154,6											
Przewóz samoch. 10 ton ceży	na odległ. 20 km	kg żywea trzody	32,96	36,45	34,29	40,93	37,09	33,92	32,13	31,42	31,61	30,69	33,07	33,44	31,83	31,94	31,78	77,6	80,5											
Naostwienie lemieszka	1 szt.	dt pszenicy	0,28	0,19	0,21	0,15	0,15	0,16	0,17	0,20	0,24	0,27	0,30	0,30	0,30	0,29	0,27	181,2	186,2											
Praca mechanika przy napr. masz. rol.	za 1 godz.	dt pszenicy	0,65	0,48	0,54	0,38	0,37	0,40	0,43	0,51	0,61	0,69	0,76	0,78	0,75	0,69	178,6	185,7												
Oплата prac murarskich	za 1 dzień	kg żywea trzody	18,63	22,02	22,19	26,28	23,95	24,27	20,90	20,35	20,28	19,87	21,38	21,74	20,71	21,19	21,14	80,4	83,5											
Oплата projektu budynku inw.-skład.	1 szt.	kg żywea trzody	286	295	253	307	277	278	236	230	228	224	241	246	234	258	262	85,4	87,9											
Wypożyczenie betoniarki 100 l	na 1 dobę	kg żywea trzody	8,71	9,10	8,09	9,80	9,04	8,16	7,64	7,35	7,27	7,07	7,60	7,67	7,35	8,02	8,10	82,7	85,4											
Oплата powierzchni lokalu handlowego	za 1 m ²	kg żywea trzody	7,71	7,99	7,09	8,65	7,86	7,88	7,14	6,66	6,43	6,21	6,67	6,75	6,43	6,61	6,62	76,5	79,2											
Składka ubezpiecz. OC ciągnika	1 rok	dt pszenicy	2,61	1,73	2,00	1,50	1,46	1,57	1,60	1,87	2,24	2,49	2,76	2,80	2,71	2,68	2,41	160,4	167,9											
Składka ubezpr. Autocasco ciągnika	1 rok	dt pszenicy	15,72	11,19	11,47	8,65	8,46	8,90	9,08	10,57	12,84	14,28	15,81	16,07	15,82	15,67	14,13	163,3	170,2											
Wartość odsetek kredytu krótk. 10 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	13,30	8,48	9,23	6,59	6,44	6,87	7,44	8,73	10,54	11,71	13,06	13,34	13,00	12,67	11,26	170,9	180,8											
Wartość odsetek kredytu średn. 50 tys. zł	za 1 rok	dt pszenicy	114,2	72,7	80,6	57,1	56,0	59,7	64,9	76,2	92,1	102,3	114,4	116,6	113,8	111,3	98,4	172,3	182,1											

Źródło: Niepublikowane dane GUS (na podstawie badań korespondentów) i obliczenia IERiGŻ-PIB.

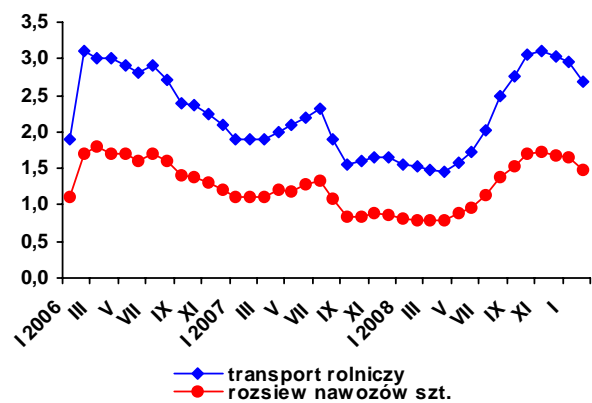
Rys. 1. Liczba krów ocenianych (tys. sztuk)

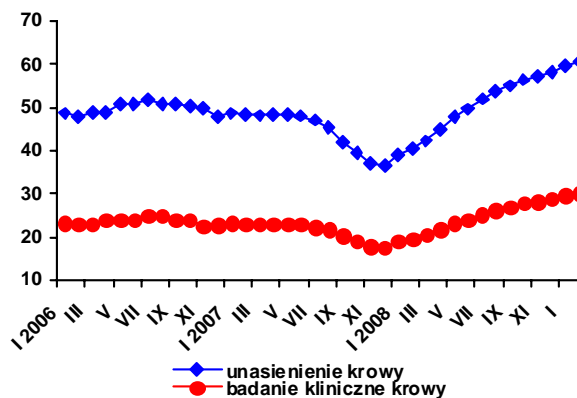
Rys. 2. Liczba placówek usług rolniczych

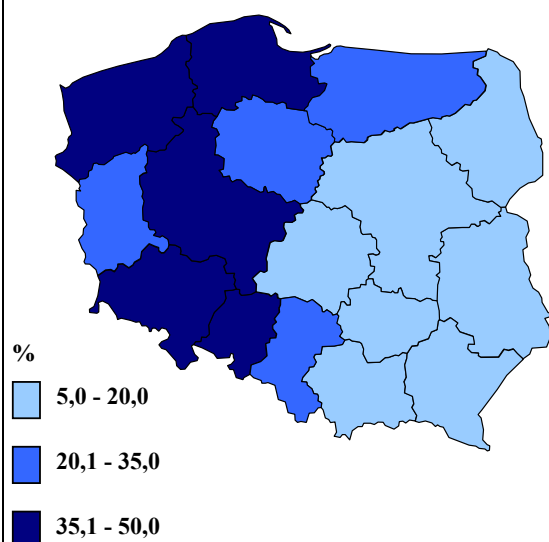
Rys. 3. Ceny wybranych usług wyrażone w dt pszenicy

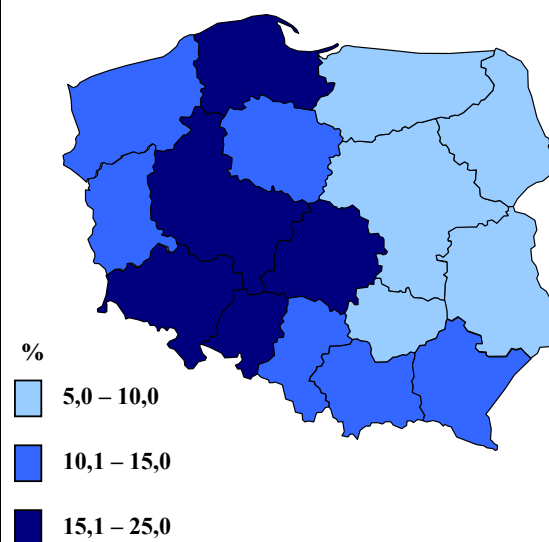
Rys. 4. Ceny wybranych usług weteryn.-zootechnicznych wyrażone w litrach mleka

Rys. 5. Udział krów ocenianych w pogłowie ogółem w grudniu 2008 r. (w %)

Rys. 6. Udział krów inseminowanych w pogłowie ogółem w IV kwartale 2008 r. (w %)

Źródło: Jak w tabelach 1 i 5.